

stran 21

Cicciolina med Bohinjci

Tud na konc sveta se sm pa ke pujav kšna naga pa žoftna!

Odprte strani

Ljubljanska banka
Gorejska banka Kranj
GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

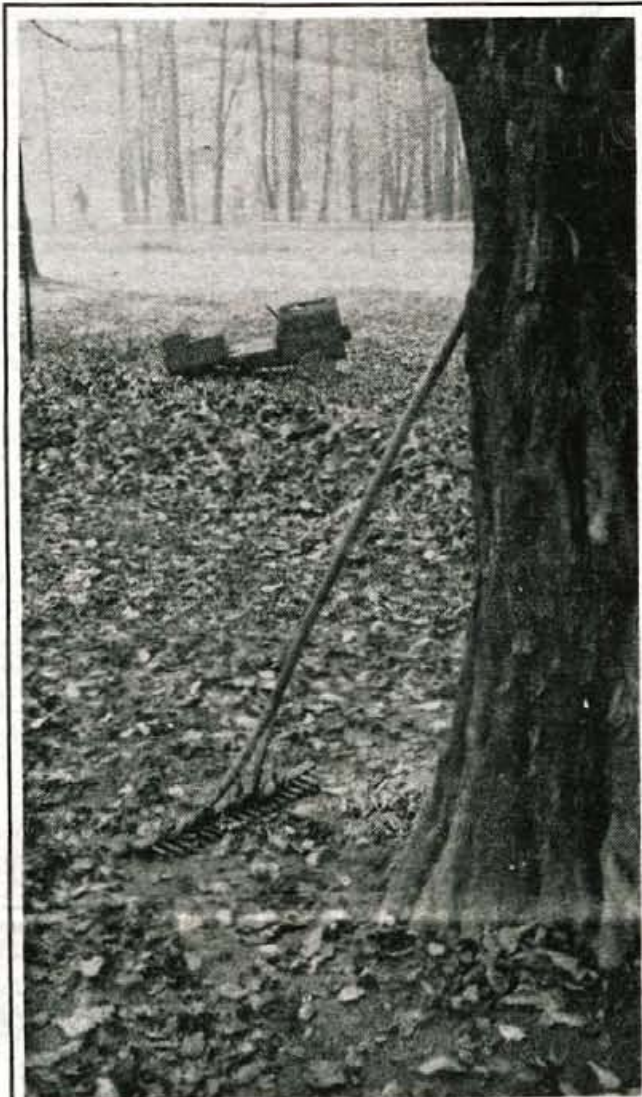
Previdnost ob zaprtju rudnika

Ločani napisali predlog zakona

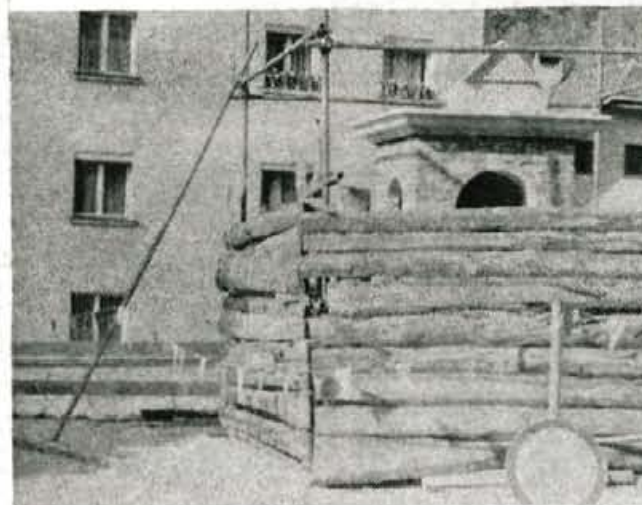
Skofja Loka, 25. oktobra - V škofjeloški občinski hiši so vzeli zares spodbudo svojih republikanskih poslancev, naj bodo, če hočejo sebi dobro, čimbolj iniciativni, ko gre za vprašanje zaprtja Rudnika urana Žirovski vrh.

Kot odgovor na četrtkov (18. oktobra) sklep republiške vlade o začasnem prenehanju izkoriščanja in raziskovanja uranove rude v Žirovskem vrhu je občinski izvršni svet že v tork dobil na mizo domači osnutek predloga zakona o prenehanju izkoriščanja urana. Osnutek so uskladili in dopolnili še s predlogi delavcev rudnika ter tako popravljenega dali v roke svojemu poslancu v republiškem parlamentu Franciju Feltrinu.

V predlogu zakona, ki se nanaša na podobna zakona o zapiranju rudnikov v Idriji in Mežici, Ločani natančno opredeljujejo obveznosti RUŽV in republiške vlade ob prenehanju izkoriščanja urana. Čeprav v občini niso ravno mojstri v pisanju zakonskih besedil, njihovo prehitevalno potezo lahko označimo za modro. Zelo verjetno je namreč, da bi republiški birokrati, namenoma ali ne, v svojem predlogu zakona spregledali marsikaj, česar zaradi rudnika neposredno prizadeji Ločani niso. ● H. Jelovčan

Jesen. Foto: Jure Cigler

Kapelica mora malo počakati - Kar nenadoma so se na malem parkirišču pred tržiškim kinom pojavili zidarji z gradbenim materialom in orodjem in začeli zidati kapelico. Da bo to nadomestna gradnja za kapelico Sv. Nepomuka, ki je svoj čas stala na drugi strani mostu, je bilo rečeno. Župnišče, ki je pobudnik gradnje, je poskušalo kapelico zgraditi s prostovoljnimi prispevki vernikov tega konca Trziča, pomagali so tudi krščanski demokrati, vendar denarja je premalo. Župnišče se je z vlogo obrnilo na izvršni svet skupščine občine, ta pa je odločil, da sredstev ne odobri, ker je to "črna gradnja", brez ustreznih soglasij, pa tudi denarja v ta namen ni več: 36.000 din je izvršni svet prav na tej seji namenil za obnovo notranjosti cerkve Sv. Andreja. Kako se bo razpletlo s kapelico, ki kar nemalo buri tržiške duhove, bomo še videli. Zaenkrat pa so dela ustavljena. - Foto: D. Dolenc

Ustava brez skrivnosti in pasti

Vodje poslanskih klubov so se na torkovem sestanku v republiški skupščini zelo zagreto loteli predlaganega "voznega reda" javne razprave o osnutku ustave Republike Slovenije, nekateri, predvsem iz opozicije, pa niso bili pretirano prizanesljivi s kritikami na račun ustavne komisije in vodstva skupščine. Od sprejema osnutka v skupščini mineva že drugi teden, pa se skupščinska komisija za ustavna vprašanja še ni sestala in ni pripravila programa razprav, čeprav je bilo tako dogovorjeno. Skolčeva ZSMS - liberalna stranka celo ugotavlja, da nekatere skrbi preširoka razprava, ki že tako ali tako ne bo taka, kot smo načrtovali, saj nam ostaja le še slab mesec (do konca novembra) in jo bo treba podaljšati, saj v ustavi ni nepomembnih stvari, čeprav navidezno nekatere stvari tako izgledajo. Ne gre za širitev ustave s predlaganih 164 členov na 200, 300 kot jih ima sedanja, ampak za formulacije sedanjih določil, ki morajo biti večinsko sprejemljive.

Predsedstvo skupščine zavrača domneve o zaviranju razprave in priznava zamudo, vendar z zasnovano razpravo zagotavlja širino in objektivnost ter enakovredno veljavo strokovnih in državljanjskih mnenj. Za izpeljavo razprav po občinah bodo zadolženi župani (prihodnji teden jih bo sklical predsednik republiške skupščine), razpravljale bodo stranke, vključil pa se bo tudi Institut za raziskovanje javnega mnenja, pa strokovne organizacije (pravniki, pisatelji, ekonomisti, zdravniki itd.), gospodarska zbornica, Zadruga zveza.

Ustavna razprava ne sme biti samo praznjena akumulatorjev brez pričakovanega učinka. Na županijah je recimo velika odgovornost, da bodo razprave upoštevale različna mnenja, da ne bodo enostranske in da bodo enakovredno lahko sodelovali poslanci iz ene ali več občin, člani ustavne komisije in strokovne skupine pa naj bi tematiko razlagali čim bolj objektivno in neopredeljeno, kar bo sicer težko, saj ima vsak od teh ljudi na ustavno tematiko le svoj izoblikovan pogled. Nič manjša ne bo odgovornost sestavljalcev poročil z razprav v smislu objektivnosti sporočanja stališč. Bo ustavna komisija kos sprotnemu ocenjevanju in oblikovanju stališč do predlogov. Če bo ustava slaba, jo bomo kmalu morali spreminjati, kar pa zanesljivo ni naš interes, zato čas ne bi smel imeti glavne besede, ampak temeljito premišljene formulacije. Občine in republika morajo dati tokrat na voljo vse razpoložljive človeške in tehnične zmogljivosti, veliko odgovornost pa prevzemajo tudi sredstva javnega obveščanja, ki so dolžna predstaviti zasnovano ustavo, predvsem pa najbolj aktualna razhajanja. Naredimo torej ustavo, ki bo naša in jo bomo spoštovali. Vsi skupaj bomo imeli slabo vest, če bo na predvidenem referendumu o ustavi veliko lističev, na katerih bo obkrožen "ne".

● J. Košnjek

Včeraj zasedala republiška skupščina

Bremeni nas gospodarska kriza

Po razpoloženju na začetku včerajšnje seje republiške skupščine bo največ pozornosti povzročil predlog o pomoči slovenskemu gospodarstvu, posebej izvoznemu, zakonu za izdajo obveznic za spodbujanje izvoza in zakonu o RTV.

Ljubljana, 25. oktobra - Skupščina Republike Slovenije je imela na dnevnem redu za današnjo sejo pomembna vprašanja. Seznanila se je z vedno bolj kritičnim gospodarskim položajem v Sloveniji, še posebej ob zadnji blokadi republike Srbije, v obravnavo ji je ponujen predlog za izvozne stimulacije, ki jih zagotavlja republiška vlada za neto izvoz (razdelili naj bi 220 milijonov mark na osnovi neto izvoza v obdobju julij - september), čeprav na osnovi razprav na poslanskih klubih lahko sklepamo, da vsi z delom vlade le

niso zadovoljni in da bi se morala intenzivneje, ne le z začasnimi ukrepi, rešiti reševanja gospodarstva. O tem se utegne razviti zanimiva razprava. Ko to poročamo, poslanci še niso začeli obravnavati vsebinskih vprašanj. Na dnevnem redu je sprememba sistema pokojninskega zavarovanja, zakon o RTV, ki naj bi ga sprejeli po hitrem postopku, pa zakon o osebnem delu, ki ga predlaga v razpravo ZSMS - liberalna stranka. Skupščina pa tudi ne bo obravnavala pobude Liberalne stranke o sprejemu deklaracije o samostojnosti sloven-

ske države in o prenehanju veljavnosti federalnih zakonov v Sloveniji.

Večji del uvodnega dela zasedanj je bil namenjen vprašanju in predlogom. Predlagano je bilo, naj vlada Slovenije poseže na področje deviznega poslovanja, naj vlada pripravi predloh ukrepov v primeri blokade Srbije, naj gre zakon o RTV v red in ne hiter postopek in naj dobi SDK Slovenije večja pooblastila. ● J. Košnjek

MODUL
fasadne obloge

OGLED IN PRODAJA GRADBINEC, SPODNJI PLAVZ 4 JESENICE

Komemoracije ob Dnevu mrtvih

Kranj, oktobra - Prve komemoracije v kranjski občini bodo že v torek, 30. oktobra, in sicer:

- Planina - Huje in Kranj - Center ter Čirče: ob 11. uri pri spomeniku na pokopališču v Kranju.
- Stražišče: ob 16. uri v spominskem parku v Stražišču.
- Orehok - Drulovka: ob 16. uri pri centralnem spomeniku na Orehku.
- Preddvor: ob 16.15 pri osrednjem spomeniku v Preddvoru.
- Primskovo: ob 17. uri pri spomeniku pred osnovno šolo na Primskovem.

KERN KERN
KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA, KOROŠKA 5, 54000 KRANJ
TEL: (084) 23-650 (HOTEL CREINA)

TRGOVINA VIDMAR HOTEMAŽE 12

1. OBLETNICA JUTRI, v SOBOTO, 27.10.1990

● UGODEN NAKUP VSEH IZDELKOV MESARIJE ● KONKURENČNE CENE

● DEGUSTACIJA

ČADEŽ PO 20 - 25 % NIŽJIH CENAH

PRISRČNO VABLJENI!

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Preizkušena taktika

Odločitev srbske skupščine na predlog republiške vlade, da svoje interese, predvsem gospodarske, zaščiti s carinami, je bila pričakovana. Poskusi prodora srbskojugoslovanskih stališč prek pokojne partije je spodletelo, spodletel je poskus zavezništva v zveznem predsedstvu in skupščini, v zvezni vladi, z močjo sile pa tudi ni posredovala Jugoslovanska ljudska armada. Ostali sta v bistvu samo dve možnosti: popolna samostojnost in pravna osamosvojitve Srbije in igranje na karto avtonomije Srbov in spremembe meja republik, če bi se le-te odločile za konfederalno ureditev Jugoslavije. Dogodki na Hrvaškem in zadnje čase tudi v Bosni in Hercegovini neizpodbitno potrjujejo to tezo. Pritrjujem tudi ocenam, da je Srbija v zgodovini vedno dajala prednost politiki pred ekonomijo, da je vedno posegala po političnih sredstvih in na tem področju dobila prednosti, na račun katerih je potem nadoknadila trenutno povzročene ekonomske minuse.

Seveda pa ima srbska poteza, ki res ni skladna z njenimi proklamacijami o enotni Jugoslaviji, dva obraza. Odvisno je pač, s katerega stališča jo ocenjuješ. Če jo ocenjuješ z jugoslovanskega stališča, je ta poteza protijugoslovanska, je ekonomsko in politično brezumna, pa dolgoročno škodljiva in v bistvu popolnoma odstopa od srbskega koncepta enotne federativne Jugoslavije. Zelo razviden je namen, da je blokada ena od metod, da se del Jugoslavije, predvsem Slovenija in Hrvaška, odcepita od Jugoslavije, ker je pač v taki državi nevzdržno živeti in je treba ubrati svojo pot, s tem pa se sami razglasita za razbijalca Jugoslavije, kar bi ju očrnilo pred zunanjim svetom. Srbija bi ostala Jugoslavija, prevzela bi njen mednarodnopravni status, vsi ostali pa bi ostali na hladnem, tudi brez denarja, ki so ga leta dajali v Beograd. Za Slovenijo velja podatek, da dajemo za zvezo najmanj poldrugo milijardo dolarjev. Trgovinsko zaprtje Srbije s ciljem, da bo Beograd ostal glavno mesto take ali drugačne Srbije ali Jugoslavije, ima velik gnotni pomen, razen tega pa bi povzročil, vsaj kratkoročno, škodo drugim v Jugoslaviji (Slovenija je vezana na Srbijo z 8 do 10 odstotki blagovnega prometa v obeh smereh) in bi jih ta učinek prisilil v omilitve svojih stališč. Koliko je Slovebija na to pripravljena, koliko imamo izračunov, je drugo vprašanje. To bi morali storiti že ob prvi blokadi slovenskega blaga na trgu Srbije. Če že drugega ne, bi morali upoštevati, da je srbski trg, vsaj sedaj, med najbolj rizičnimi, in da na njem ne kaže iskati velikih zaupnikov. Ne pomagaj nam kratkoročno javkanje, ker smo morali biti nanj pripravljeni. Delati bi morali v smeri srednjeročnega in dolgoročnega interesa: minimalna vezava na rizične trge, med katerimi je srbski, ob njem pa kaže postaviti tudi trge nam prijateljskih nevrščenih držav, kjer smo se že opekli.

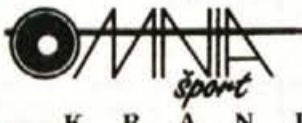
Pa še druga plat srbske poteze, ki mogoče marsikomu ne bo po godu, vendar takšna je in jo moramo predvsem tako razumeti. Srbija je ravnala samo v skladu s svojo ustavo, zavarovala je svoje državne interese (Slovenija jih je s svojimi zadnjimi dopolnili tudi) in se ravnala po svoji ustavi, pri čemer je res vprašanje, kako jo je sprejela. Slovenci bi morali to ustavo vsaj prebrati. V njej o Jugoslaviji ni ne duha ne sluha. Kar je zapisano o njej, je samo to, da je Srbija ravna po svoje, ko ji federativna ureditev ne ustreza več. To bi pa v Sloveniji že morali vedeti. Da mislijo resno, so pokazali samo z eno potezo: ob sprejemu nove so na novo oštevilčili uradni list, čeprav sredi leta. ● Jože Košnjek

V ponedeljek loška skupščina

Škofja Loka, 25. oktobra - V ponedeljek, 29. oktobra, se bodo ob 16. uri na skupnem zasedanju zbrali odborniki vseh treh zborov škofjeloškega parlamenta. Osrednja točka dnevnega reda bo predlog stališč do pripomb k osnutku ureditvenega načrta LTH Vincarij, danih v javni razpravi. Izvršni svet zagovarja tehnološko-ekološko sanacijo tovarne pod pogoji skupine SEPO ter z jasnim odgovorom podjetja, kdaj bo sanacija opravilo oziroma v kolikšnem času bo rabilo novo lokacijo za preselitev. Izvršni svet tudi predlaga skupščini v potrditev razpisne pogoje za oddajo Tavčarjevega dvorca na Visokem, kot informacije pa posreduje še pregled davkov in prispevkov, ki jih plačuje škofjeloško gospodarstvo. ● H. J.

Krajani o klavnici

Škofja Loka, 25. oktobra - Krajevna skupnost Škofja Loka-mesto sklicuje v torek, 30. oktobra, ob 18. uri v loškem gledališču zbor krajanov. Govorili bodo o ekološko-tehnološki sanaciji klavnice. ● H. J.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno rvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj CP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Zlebr (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, izolski klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (travredstvo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Voljak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Drakaler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Mole Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835,

ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pism in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421/4/72.

Vincencij Demšar, predsednik loškega izvršnega sveta

Potrtost je postala splošna bolezen

Osebo se mi zdi nujno, da se LTH izseli iz Vincarij, vendar je treba upoštevati realnost.

Škofja Loka, 25. oktobra - Novinarji, ki smo "preživeli" že vrsto občinskih vlad, sicer nismo poklicani, da bi ocenjevali in primerjali delo te ali one (to prepuščamo volilcem), res pa je, da hitro začutimo, kako kateri bije srce, kje je močna, kje šibka. Za sedanjo škofjeloško vlado, ki jo vodi Vincencij Demšar, lahko rečem, da dela dokaj pošteno, nadstrankarsko, kako (ne)uspešna bo, pa seveda ni odvisno samo od njene zagretosti in strokovnosti, ampak tudi od teže problemov, ki prihajajo na njeno mizo. Rudnik urana Žirovski vrh, LTH-jeva Orodjarna in livarna, klavnica, pomanjkanje prostora za razvoj industrije in stanovanjsko gradnjo so trenutno gotovo najtežji zalogaji, po katerih jo bodo merili ljudje in opozicija.

Gospod predsednik, eno so volilne obljube, drugo "vladanje". Kako se počutite v tej drugi koži?

»Krščanski demokrati pred volitvami nismo imeli tako prijemljivih programov in obljub kot, denimo, Zeleni, čeprav smo seveda tudi za spoštovanje narave. Naši stranki je šlo bolj za duhovno plat, za moralo, s katero s(m)o ljudje zelo nisko zabredli. Zato ob vsaki priložnosti povem, da se dvojne morale ne moremo več iti, enkrat nastopati kot delavci, drugič kot občani, tretjič kot predstavniki vlade. Če bomo uspevali to, kar nas bremeni, spreminjati, če ne bomo videli samo sebe, potem bomo lahko marsikaj naredili. Mogoče je bilo še najbolj trdo v času nastajanja same loške vlade. Ko smo se konstituirali, ko so ljudje videli, da nismo obrnjeni proti drugim strankam, ki so bile prej v poziciji, so se umirili. V izvršnem svetu se trudim, da ne nastopamo strankarsko, čeprav seveda nihče ne more povsem iz svoje kože. Gre za to, da se poskušamo uskladiti,

drug drugega obrusiti. Zato tudi menim, da bi bilo škoda katekole strani, če ne bi mogla več živeti.

Kakšno dediščino ste prevzeli od prejšnje vlade?

»Res je veliko problemov, ni pa vse tako narobe, da bi morali začeti iz temeljev. Škoda je, ker je loški prostor preobremenjen z industrijo, ker je bil dotok delavcev iz drugih krajev prevelik, ker smo omejeni prostor preveč pozidali in s tem onemogočili novo industrijo.

V mislih imate najbrž LTH v Vincarijih in klavnico. Lahko med njima potegneta vzporednico?

»V obeh primerih gre za problem Škofje Loke, pri klavnici pa tudi za širši. Mislim, da se bomo klavnice lažje rešili iz mesta, saj gre pri njeni sanaciji za manj denarja, torej tudi kasnejša preselitev ne bo tako boleča. Osebo sem za to, da bi klavnici pustili, da sanira najbolj pereče probleme, hkrati pa ji postavili rok, do kdaj se mora izseliti. Ne zdi se mi realno, da bi jo danes, nepripravljeno, vrgli ven.

Klavnica je en rok v bistvu že zamudila. Ste prepričani, da bi novega res spoštovala?

»Mislim, da se jo lahko prisili s pogodbo med občino in klavnico. Mislim tudi, da se bodo krajani, ki klavnice v mestu nočejo, s sedanjo sanacijo strinjali, če bodo vedeli, da bo čez pet ali deset let res odšla drugam.

Za LTH v Vincarijih pa takšnega zagotovila ne bo? Izvršni svet zagovarja sanacijo, kakšno pa je vaše osebno stališče?

»Osebo se mi zdi nujno, da se LTH izseli. Če bi republiška vlada soglašala, da gre v sklop opučenega rudnika urana, bi bila to dobra rešitev. Vendar pa mora izvršni svet upoštevati realnost. Tovarna in delavci morajo živeti. Če ne bo mogoče najti ustreznih prostorske rešitve, če bo LTH na novo gradila v Vincarijih, potem je nerealno zahtevati in upati, da se izseli v desetih letih.

Kako čutite opozicijo?

Ali je v Škofji Loki vlada senci ali ne, ne vem. Vem pa, da opozicija dela, javno, kar je razumljivo, in poskuša pridobiti ljudi na svojo stran. Ne čutim pa, da bi hotela rušiti sedanjemu izvršni svet.

Nekateri vam očitajo, da ste "požegnate", vas celo sprašujejo ali razmišljate o odstopu.

Res je. Ni pa res, da bi izvršni svet kar vse počez na pamet sprejel. Imamo dolgoročno politiko za posamezna področja. Glede odstopa pa toliko: potrtost je postala nekakšna splošna bolezen. Zato tisti, ki smo take narave, moramo dati čimveč od sebe. Vem, da bi bilo v prejšnji službi lepše, vendar me loški problemi ne bodo zlomili. V drugih občinah je še huje.

Kako se razumeta z Županom?

»Čisto o vsem vedno ne misliva enako, se pa dogovoriva in usklajiva. Imam dober občutek.

Zadnje čase je veliko govora o nasprotovanju pobudi SDZ za spremembo občinskega praznika. Kakšno je vaše mnenje?

»Pobudo ima pravico dati vsak, kot se ima vsak pravico različno odzivati nanjo. Sem za to, da se zmeri mnenje ljudi, lahko tudi z glasovanjem vseh odraslih, ne samo skupščine (podobno morda tudi za LTH). Če čutijo, da je 9. januar njihov praznik, naj bo. Sam ne bom razsodnik. ● H. Jelovčan, Foto: G. Šinik

Škofjeloški aktivisti OF:

Ne izkopavajmo duha spora

Škofja Loka, 20. oktobra - Z množično udeležbo so nekdanji škofjeloški aktivisti OF in borci dokazali, da so še tu, da se ne bodo kar tako odgnali s slovenskega političnega prizorišča. Enotno so dvignili glas proti spreminjanju škofjeloškega občinskega praznika, proti vsem lažem in polresnicam, s katerimi jih žalijo po medijih. O vsem, kar jih teži je spregovoril Bogdan Osolnik.

"Žalostno je, ker je prišel čas, ko moramo nekdanji borci in aktivisti spet dokazovati, da je noč temna in dan svetel," je svojo diskusijo začel Ivo Bernard iz Ljubljane; "boli, da poskušajo izenačiti izdajalce z borci za svobodo in prikazati, da so umrli za domovino. So umrli za domovino, toda ne za našo. Za Hitlerjevo! Pustimo mrtve, da ležijo tam, kjer so pokopani, a ne izkopavajmo duha, ki je te mrtve tja pripeljal."

Nova ustava je v glavnem sprejemljiva, ugotavlja naprej Bernard, ni pa v njej zajetih temeljev naše državnosti - Kočevski zbor. To mora priti v novo ustavo! Kritičen je bil tudi do dvoličnosti nove vlade, ko na eni strani priznava dosežke NOB, po drugi pa skuša vse to izničiti. Borci naj storijo vse, da

bodo mladi znali ločiti zrno od plev, resnico od laži. Zato morajo na vsak napad takoj odgovoriti.

Borci ne zahtevajo več pravic, kot jih uživajo veterani druge svetovne vojne zahodnih držav. Imajo jih manj, kot oni, vendar naj ostane vsaj pri teh. So odločno proti preimenovalju ulic, spreminjanju datumov občinskih praznikov, kot je primer prav v Škofji Loki. Predsednik skupščine občine Škofja Loka g. Hawlina je sicer hotel obrazložiti, da je bila to pač pobuda, kot se v demokratičnih družbah dogaja, vendar so bili borci odločni, da "Dražgoš ne dajo", ne dovolijo spreminjanja praznika, ki so ga vzeli za svojega ne le Škofjeločani, temveč mladi z vse Gorenjske.

Danes so Slovenci znova razdeljeni. Delno so za to tudi borci sami krivi, so priznali, kajti glasov niso dali pravim ljudem. Na naslednjih volitvah se bodo zagotovo drugače odločali. Prepričani so, da bo prihodnost pokazala, da so v vojnih letih skušali narediti vse za dobrobit vsega naroda in da bosta vendar spet zmaga razum in pamet. ● D. Dolenc

Kako učinkovito organizirati podjetje

Kaj bo z denarjem od prodaje družbenega premoženja

Škofja Loka, 24. oktobra - To je bila tema seminarja, ki ga je 12. oktobra v obliki inštruktažnega posveta organiziralo za škofjeloško gospodarstvo podjetje Help. Vodili so ga odvetnik Dušan Škrbec, Branka Mefat, vodja splošne službe v Julonu Ljubljana, in Janez Kikel, sodnik Registrskega sodišča v Kranju. Škofjeloške gospodarstvenike so seznanili z novostmi s področja pravne ureditve glede preoblikovanja podjetij takoj, ko je bil podan še sveži osnutek Zakona o privatizaciji podjetij. S praktičnim prikazom postopka pri preoblikovanju ter z izpeljavo preoblikovanja v sodnem registru so med 21 gospodarstveniki zbudili živahno razpravo.

Zakon o podjetju je s svojimi dvakratnimi spremembami svoje poslanstvo že opravil, dal pa je iztočnice, da sredstva podjetij v družbeni lastnini ne bodo bili last vseh in nikogar, temveč da se določi ime lastnika. Pri delniških družbah bi bi-

le to delnice, pri družbah z omejeno odgovornostjo pa deli lastnikov.

Preoblikovanje podjetij po osnutku Zakona o privatizaciji pomeni spremembo družbenih podjetij v kapitalske družbe,

tako da se vrednost družbenega kapitala prenese na razvojni sklad v obliki vrednostnih papirjev ali v gotovini. Zakon opredeljuje več metod preoblikovanja: avtonomne metode, kjer naj bi podjetje samo izvedlo preoblikovanje, preoblikovanje pod nadzorstvom agencije in preoblikovanje z izvedbo agencije.

Bolj kot pod kakšnimi pogoji bodo delavci lahko kupovali delnice (ob tem se porajajo vprašanja, kako jih sploh stimulirati za nakup), je udeležence seminarja zanimalo, kaj bo z denarjem od prodaje družbenega premoženja. Njihova razmišljanja so izražala skrb, da z Zakonom o privatizaciji preide podjetništvo v upravljanje na ravni republike in da gre za neko obliko podržavljanja.

S formiranjem skladov na republiki namreč nimajo dobrih izkušenj, predvsem ne sredstva manjša podjetja. Lastniki denarja od prodaje družbenega premoženja sta namreč dva: sklad pokojninskega zavarovanja in republika Slovenija. Sklad, ki bo v imenu obeh lastnikov upravljal s tem denarjem, bo imel dva dela: prvi bo šel v proračun za ekološke in socialne programe ter izplačilo odškodnin lastnikom, ki jim je bilo odvzeto premoženje, drugi pa za pokojninsko zavarovanje, investicijski del pa se bo uporabljal za reinvestiranje. Tudi za Agencijo, ki naj bi skrbela za strokovno izvedbo privatizacije, so bili pomisleki v dragem državnem aparatu.

Tema preoblikovanja podjetij bo še dolgo aktualna, nas čaka še Zakon o lastništvu. V Helpu bodo podobno minar kot za škofjeloško spodarstvenike sredi novembra pripravili še za ostale gorenjske. ● H. Jelovčan

ZSMS - Liberalna stranka

Demokratska alternativa brez križa in meča

...je geslo 14. kongresa ZSMS - Liberalne stranke, ki bo v soboto, 3. novembra, v Zagorju.

Ljubljana, 22. oktobra - ZSMS - Liberalna stranka je že predstavila programske dokumente za 14. kongres, med njimi tudi Manifest liberalizma, s katerim skuša opredeliti svoje pojmovanje liberalizma in dolgoročnejše videnje ureditve Slovenije, projekta demilitarizacije in regionalizacije, predlog modela lastninjenja oz. privatizacije in Teze o razvoju Slovenije.

Manifest liberalizma poudarja, da je liberalizem skeptična država, ki jo preveča nezaupanje do vseh velikih projektov, pa naj se jim reče Socializem, Nacija ali Demokracija. V temelj liberalne politike postavlja človekove pravice, ki naj bi bile nedeljive in jih ne bi bilo mogoče kršiti, razveljaviti ali omejevati v imenu nobenega višjega interesa. Človekove pravice morajo zagotavljati in varovati zakoni, pred zakonom pa naj bi bili vsi ljudje enaki. Nobeni oblasti tudi ni mogoče popolnoma zaupati, zato jo mora civilna družba nenehno nadzorovati. Da bi bilo to mogoče, morajo biti zagotovljena svoboda mišljenja in govora, svoboda tiska, združevanja in zbiranja. Suverena je le tista država, ki ima monopol nad sredstvi nasilja. Liberalci se v Manifestu liberalizma zavzemajo tudi za popolno demilitarizacijo naše države (mirovna politika naj nadomesti obrambno politiko) pa za družbeni sistem, katerega glavne značilnosti so tržno gospodarstvo, pravna in socialna država, ter za raznoliko Slovenijo oz. za Slovenijo regij, ki naj bi bila "protitež" političnim opredelitvam, ki želijo Slovenijo organizirati kot unitarno državo, voden in upravljano izključno in republiškega središča, in za

drugačno upravno-politično ureditev Slovenije, v kateri bi organizacijo in "uresničevanje" oblasti zaupali regiji, lokalno samoupravo pa občinam, ki naj bi ustrezale velikosti nekdanjih župnij.

Zavzemajo se tudi za dvodomno skupščino (državni zbor in zbor regij) in za to, da bi takoj sprejeli nove ustave razpisali nove predčasne volitve. Razpis je po njihovem mnenju načelna prepuščena kalkulacijam, kateremu političnemu taboru ustreza in kateremu ne. Da ne bi pri "konkretni delitvi" poslanskih sedežev v državnem zboru prevladoval tako kot na minulih volitvah znotrajstrankarske kadrovske kombinacije (pomemben je bil vrstni red kandidatov na strankarskih listah), predlagajo preferenčni glas (če kandidat dobi dovolj glasov, je izvoljen, neodvisno od vrstnega reda) ali pa "nemški model", po katerem se polovica poslancev voli neposredno po večinskem načelu, druga polovica pa na podlagi strankarskih list.

Kar zadeva privatizacijo, denacionalizacijo in podjetniško preobrazbo slovenskega gospodarstva, so v ZSMS - Liberalni

stranki mnenja, da je privatizacija lahko le dolgoročen, postopen proces, v katerem bomo morali še najmanj desetletje živeti v dvojnem gospodarstvu - s propadajočim družbenim in nastajajočim zasebnim sektorjem. Zavzemajo se za različne modele privatizacije, nasprotujejo pa dvema modeloma, ki se pogosto ponujata kot odrešilni poti lastninjenja družbene lastnine: začasnemu poddržavljenju in vsesplošni razdelitvi družbenega premoženja. Slednje je v nasprotju z ekonomsko logiko trga. V tržnem gospodarstvu namreč ne more biti ničesar podarjenega, temveč se blago (podjetje) lahko le kupuje in prodaja po določeni (tržni) ceni. Program ZSMS - Liberalne stranke predvideva, da bi v naslednjih petih letih privatizirali najmanj 30 odstotkov industrije, najmanj polovico storitvenih dejavnosti in vsaj 75 odstotkov kmetijstva.

Denacionalizacija lastnine je potrebna, v primerih, kjer je mogoče lastnino vrniti v naravi (kmetijska zemljišča, gozdovi, mestne hiše), bi morala imeti prednost pred privatizacijo, sicer pa naj bi delež bivših lastnikov ovrednotili z upravljaljskimi delnicami ali z državno odškodnino. Denacionalizacija po mnenju ZSMS - Liberalne stranke ne more biti sredstvo za poravnavo preteklih političnih in socialnih krivic. Teh krivic preprosto ekonomsko ni mogoče poravnati, ne da bi bistveno prerazdelili družbeno akumulacijo med sedanjo

Slovenija brez vojske

ZSMS - Liberalna stranka ugotavlja, da je najboljša varnostna politika miru, ki jo je mogoče zagotoviti z mirovnimi pogodbami in tudi v okviru OZN in Evropske skupnosti. Predlaga, da bi Slovenija najprej Evropi in svetu predlagala eksperiment družbe brez vojske, dosegla, da bi ta eksperiment potrdila tudi Organizacija združenih narodov, temu pa naj bi sledila demilitarizacija, ki bi zajela umik vojaškega potenciala z ozemlja Slovenije, odpravo vojaške obveznosti, prestrukturiranje vojaške industrije, ustanovitev mirovnega ministrstva... ZSMS-jevski liberalci menijo, da je Slovenija za tak eksperiment idealen vzorec družbe in sicer zato, ker se na novo konstituira, ker na novo vzpostavlja svoj gospodarski sistem in ker zaradi svoje majhnosti ni nikomur nevarna. Predlagajo, da naj republiška skupščina takoj ustanovi komisijo, ki bi raziskala možnosti in posledice demilitarizacije, pa tudi to, da naj bi se uradna slovenska politika takoj začela obnašati v skladu s projektom Slovenija brez vojske in da naj pri zakonski ureditvi pravice do ugovora vesti izhaja iz najbolj liberalnih ureditev v Evropi (pravica do ugovora iz moralnih in religioznih razlogov pa tudi na podlagi političnega pričanja).

in preteklo generacijo, pri tem pa sta obe, vsaka na svoj način, oškodovani zaradi zablod socialističnega režima: stara, ker je izgubila legalno pridobljeno premoženje, mlajša, ker nikoli sploh ni imela priložnosti, da bi ga pridobila. ● C. Zaplotnik

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Se spet rojeva gverila?

V zadnjem času je vse pogostje slišati govorce o tem, da naj bi se na Velebitu pod poveljstvom bivšega partizana Sima Dubaića usposabljali četniški prostovoljci. Podobne vesti prihajajo tudi iz Bosne, kjer naj bi menda prihajalo do ustanavljanja zasebnih vojaških odredov. Po Kninu tudi govorijo, da ima Hrvaška svoje prostovoljne enote, poleg tega pa so menda številni hrvaški izseljenci v primeru državljanske vojne pripravljani ustanoviti lastne vojaške enote.

Vse to nam znova dokazuje, da je Jugoslavija s svojo enotnostjo praktično že razpadla, saj tudi vojska (ta večni čuvaj bratstva in enotnosti) ni več monolitna. Njeno vlogo prevzemajo vzporedne organizacije, ki čakajo na pravi trenutek za začetek "oborožene vstaje".

Jugoslavlani smo bili od nekdaj obremenjeni z zgodovino, vendar kljub temu ostaja dejstvo, da se iz nje nikoli ničesar ne naučimo. Tako se tudi sedaj množično pripravljamo na državljansko vojno, namesto na mir. Logika našega razmišljanja je militaristična, ne pa mirovna, čeprav je prihodnost sveta v drugi in ne prvi. Sprte jugoslovanske republike v svojih dialogih (kolikor jih sploh še je) uporabljajo najbolj militantne grožnje, kot da bodo s tem že v naprej razorožili potencialnega nasprotnika. V resnici pa gre za vsesplošno ustvarjanje kaosa, za zastraševanje ljudi in sploh podpihovanje napetosti. To pa še zdaleč niso nedolžne stvari. Ob prestrašenem ljudstvu (in tega je vedno več) se namreč vedno porajajo "narodni junaki", ki naj bi zmagali v novih vojnah in nevedne množice popeljali v mir.

Zgodovina pa nas vedno znova uči, da so v vseh vojnah v imenu teh "junakov" padali neznani jurišniki, ki so v praksi udeleženi njihove ideje.

Manipuliranje s strahom državljanske vojne v Jugoslaviji je skrajno neodgovorno dejanje, saj gre za igranje z življenji. Za Slovence pa so stvari toliko bolj delikatne, ker že po naravi nismo ravno najbolj bojeviti. Pred srbsko agresivnostjo se lahko samo skrijemo, prav tako tudi pred vročkrvnostjo kakšnega od drugih jugoslovanskih narodov. Zgovoren primer za to trditev je dejavnost (zdaj že bivših) političnih emigracij. Znano je, da je med upravo državne varnosti in politično emigracijo potekala nenehna vojna, ki je pogosto posegala tudi po orožju (na tem mestu se namenoma ne poglobljamo v to, koliko atentatov je npr. pripravila UDV in jih pripisala emigraciji, o čemer je pred meseci precej pisala Mladina), vendar pa so po orožju le redko posegali slovenski politični emigranti. Njihova dejavnost je bila popolnoma drugačna, saj niso postavljali bomb, ampak so izdajali knjige.

Takšna protirežimska dejavnost je bila že vnaprej zmagoslavna.

Novice o ustanavljanju četniških enot ter lastnih hrvaških enot (ob tem, da na Kosovu že dalj časa na podoben način delujejo v ilegali) ne pomenijo nič drugega kot nastajanje gverile. Za to pa je znano, da je v sodobnem svetu čisti anahronizem, saj danes obstaja le še v redkih državah. Bomo imeli torej v kratkem tudi pri nas enote podobne na primer perujski gverilski organizaciji Sendero Luminoso, ki že desetletje uničuje državo in njen gospodarski ter politični sistem? Se bomo na pragu združene Evrope umaknili v gozdove in podzemlja mesta? Gverilsko delovanje je močno povezano z boljševiško taktiko, ki enega glavnih ciljev vidi v prevzemu oblasti in nato diktaturi (čeprav slednje nikoli ne omenja, jo pa izvaja).

Izkušnje zadnje državljanske vojne na Slovenskem so še preveč žive. Tudi glede delovanja komunistične gverile, kar posebej v zadnjem času prihaja na dan. Če zaradi tega bi bilo pametno v prihodnost zreti brez pušk in z več mirovniške volje. Navsezadnje je tudi v Evropo 92 lepše prinesiti kulturo kot meče.

Marko Jenšterle

Svet kranjskih sindikatov naslavlja na organe upravljanja (delavske svete, upravne odbore) kranjskih podjetij

javni poziv,

da z vso odgovornostjo in čimprej pretehtajo ter sprejmejo pobude sindikatov svojih podjetij, s katerimi so le ti predlagali

1. takojšnjo pravno ureditev pogojev za sindikalno delo v podjetju v obliki delne podjetniške kolektivne pogodbe, katere sklepanje naj se maksimalno pospeši,
2. takojšen začetek pogajanja o ureditvi drugih delovnopравниh vprašanj v podjetju in sklenitev »kompletne« podjetniške kolektivne pogodbe.

Tem pobudam so sindikati podjetij priložili konkreten predlog teksta delne podjetniške kolektivne pogodbe o pogojih za sindikalno delo v podjetju z obrazložitvijo in predlagali, da se le-ta obravnava na skupni seji organa upravljanja in izvršnega odbora sindikata podjetja. Po možnosti naj bi že na tej seji rešili morebitna sporna vprašanja in sprejeli sklep o sklenitvi omenjene delne kolektivne pogodbe, kajti iz razumljivih razlogov želimo, da se vprašanje temeljnih pogojev za učinkovito delo sindikata v podjetju ustrezno reši čimprej. Predlagano je tudi bilo, da obe stranki kolektivnega dogovarjanja na ravni podjetja že na tej seji imenujeta po tri člane v pogajalsko skupino, ki bo takoj začela pripravljati kompletno podjetniško kolektivno pogodbo, s katero bodo urejena tudi vsa druga delovnopravna področja v podjetju.

Opozoriti želimo, da sta obe akciji (pravna ureditev pogojev za sindikalno delo v podjetju in uveljavitev enakopravne pogajalske pozicije sindikata pri določanju pravic in obveznosti delavcev iz delovnega razmerja), sproženi s temi pobudami, za sindikat ključnega pomena. Brez tega si namreč ne znamo predstavljati nove vloge sindikata v sistemu. Zato bomo pri uveljavitvi teh zahtev in predlogov dosledno vztrajali in naj se pristojni organi podjetij, ki se nameravajo do njih obnašati ignorantsko ali jih neargumentirano zavračati, kasneje ne čudijo morebitnim stankam v režiji sindikata. Ekonomske in druge posledice takšnih stank bodo morali v tem primeru pač pripisati sebi. Prav nobenega tehtnega razloga namreč ni, zaradi katerega bi bile te pobude sindikata lahko za podjetniško stran že vnaprej nesprejemljive.

Izvršni svet o skupni porabi

Decembra ne bo prispevkov

Radovljica, 23. oktobra - Ker v radovljiški občini ugotavljajo, da bo v enajstih mesecih zbrani denar za financiranje skupne porabe zadoščal za uredništev letošnjih programov, je izvršni svet sklenil predlagati skupščini, da podjetja decembra ne bi plačala prispevkov. V občini so prispevke marca in junija že znižali za enajst odstotkov, od julija dalje pa so s tem, ko so podjetjem v finančnih težavah odložili plačilo prispevkov za deset do dvajset dni, še dodatno zmanjšali skupno porabo za deset odstotkov.

Na področju izobraževanja je vse več zahtev po vzdrževalnih delih in osnovnih šolah, ki so v preteklosti domala ves denar za sprotno vzdrževanje združevale za dograditev šol v Radovljici, Lescahu, na Bledu, v Gorjah in v Lipnici. Ponovno postaja aktualna tudi problematika gibljevih šolskih okolišev. Ker se je rod-

nost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v radovljiško in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljevi okoliši niso povsod uveljavili, na-

stajajo pri organiziranju šolske dejavnosti višji izdatki, kot bi sicer. Šole naj bi do konca leta povezale finančne službe, sicer pa je skupščina na septembrskem zasedanju sklenila, da naj bi v občini prihodnje leto začeli s triletnim zbiranjem denarja za rešitev prostorske stiske v Srednji šoli gostinsko-turistične in ekonomske usmeritve na Bledu.

Kar zadeva otroško varstvo, je v krajevni skupnosti Begunje ob dveh oddelkih želja še po tretjem. V občini se za zdaj o tem še niso izrekli, tudi zato ne, ker bi dograditev prostorov za novi oddelk stala bistveno več, kot so v začetku načrtovali. V zdravstvu ugotavljajo, da bodo letos zbrali

Ratomir Kafol je dejal, da metodologija zamegljuje dejansko sliko in da je letošnja skupna poraba kljub zmanjšanju realno večja od lanske. Predlagal je tudi, da bi normative v družbenih dejavnostih prilagodili dejanskim gospodarskim razmeram.

za obnovo zdravstvenega doma v Bohinju (načrtovano) petino denarja, ostalo pa naj bi prihodnje leto; na področju socialnega skrbstva pričakujejo prav zdaj, v jesenskem času, večje število zahtev po enkratni in začasnih pomoči; v telesni kulturi pripominjajo, da bo ogroženo delovanje dveh športnih klubov, če ne bo denarja za nakup kombijev, na področju kulturnih dejavnosti ugotavljajo, da bodo bralci prikrajšani za marsikatero knjižno novost in da jih čaka še nekaj izdatkov v preurejenem Planšarskem muzeju v Stari Fužini, v raziskovalni skupnosti se bojijo, da bo zaradi težav pri zagotavljanju denarja ostala nedokoncana raziskovalna naloga, ki naj bi odgovorila, ktere sorte koruze so primerne za pridelovanje v radovljiški in jeseniški občini. ● C. Zaplotnik

Član izvršnega sveta Srečo Vernig je med drugim predlagal, da bi zaposlenost v negospodarstvu prilagajali zaposlenosti v gospodarstvu in da bi za temelj financiranja skupne porabe postavili gibanje osebnih dohodkov.

Predsednik IHF odpotoval na Kosovo

Ljubljana, 20. oktobra - Predsednik Mednarodne helsinške federacije (IHF) gospod Bjorn Cato Fuu - -nmark je v soboto odpotoval na Kosovo, še prej pa se je sestel z nekaterimi uglednimi slovenskimi predstavniki med drugimi z dr. Francetom Bučarjem in dr. Dimitrijem Ruplom. Na povabilo Zelenih Slovenije se je sestel tudi z njihovo delegacijo.

Na srečanju so se pogovarjali o demilitarizaciji in samostojnosti Slovenije ter o človekovih pravicah na Kosovu. Glede demilitarizacije Slovenije je gospod Funnenmark dejal, da je potrebno najprej zagotoviti mednarodne garancije za obrambo. Ker se v zadnjem času pojavlja vse več nacionalnih skupnosti, ki izražajo težnjo po samostojnosti, naj bi se tesneje povezale na vseh področjih. Zeleni so predsednika IHF seznanili tudi z njihovimi prizadevanji za zagotovitev človekovih pravic na Kosovu, ki pa so v zadnjem času močno otežkočena, ker zvezna država praktično ne deluje več. Ospod Funnenmark, ki je prvi iz te mednarodne organizacije, ki bo po izgonu štirih njihovih članov obiskal Kosovo, je tudi dejal, da še ne ve v katere kraje bo odpotoval in s kom se bo tam pogovarjal. ● M. G.

Jutri kongres ZKS - stranke demokratske preнове

Sodobna socialdemokratska stranka

Za predsednika stranke je predlagan dr. Ciril Ribičič, za tajnika Franci Pivec, na kongresu v Novi Gorici pa naj bi določili novo ime stranke in sprejeli nov statut ter politično deklaracijo o socialdemokratski prenovi stranke.

Kranj, 26. oktobra - Jutri ob 10. uri se bo v kulturnem domu v Novi Gorici začel kongres ZKS - stranke demokratske preнове. Nova Gorica ni bila naključno izbrana. Potrjuje evropsko naravnost stranke, Nova Gorica pa je na stičišču Jugoslavije oziroma Slovenije in Evrope.

Na kongresu bo predlagan v sprejem nov statut stranke. Kako se bo v prihodnje imenovala, sta za zdaj dve možnosti: ali ostane Stranka demokratske preнове (brez ZKS) ali Demokratska levica Slovenije, na kongresu pa bo mogoče predlagati še druga imena. Izbrano bo tisto ime, ki bo dobilo nad polovico oddanih glasov. Imena, povezanega s socialdemokracijo, stranka ne predlaga (Pučnikovi socialdemokrati so namreč zavarovali vsa možna s tem povezana imena), pač pa bo sprejeta politična deklaracija, ki bo opredelila socialdemokratsko vsebino. Na kongresu naj bi bile sprejete še druge deklaracije in resolucije: deklaracija o ekološki politiki stranke, o ženskem vprašanju itd. Govora bo tudi o politiki vlade v senci.

Za predsednika stranke je predlagan dr. Ciril Ribičič, rojen leta 1947, doktor pravnih znanosti, za podpredsednika so kandidirali Milan Balažič, Peter Bekeš in Franc Križanič (enega kandidata bo predlagala ženska frakcija), za glavnega tajnika pa je predlagan Franci Pivec, rojen leta 1943, profesor sociologije in filozofije.

Ob kongresu bo več prireditev, med njimi razstava politične karikature Mirana Kohka in okrogla miza o novi slovenski ustavi. ● J. Košnjek

Uspela gobarska razstava v hotelu Transturist

Škofja Loka - Gobarska družina Škofja Loka, ki letos praznuje 15-letnico, je v soboto in nedeljo pripravila izredno lepo postavljeni razstavo 120 primerkov gob, ki so jih člani prinesli, kljub pozni jeseni, iz okoliških gozdov. Čeprav je bilo vreme ta dva dneva nekoliko deževno, si je razstavo ogledalo okrog 500 ljubiteljev gob. Strokovnjaki gobarske družine so obiskovalcem pojasnjevali vse o nabiranju in uživanju ter o zastrupitvah z gobami. Predvsem so opozarjali naj ljudje ne nabirajo gob, ki so bile vidno označene za radioaktivne. Poudarek so dali tudi varovanju teh gozdnih sadežev, kajti osveščenost ljudi je še vedno premajhna, saj "gobarji" veliko gob, ki jih ne poznajo enostavno uničijo.

Razstava je s pomočjo prijaznih delavcev hotela Transturist, ki so ves čas razstave nudili brezplačno pokašino zelo okusno pripravljene gobovih jedi, nedvomno uspela. Zahvala pa gre tudi LTH Škofja Loka, ki je prevzela pokroviteljstvo, hkrati pa so obljubili tudi pomoč pri prihodnjih razstavah. ● I. Križaj, foto: J. Pipan

Cerkljanski upokojenci na izlet v Stično in Krško

Cerklje - Društvo upokojencev v Cerkljah bo v soboto, 10. novembra, organiziralo izlet na Dolenjsko z ogledom samostana Stična, nato pa bodo vožnjo nadaljevali do Krškega, kjer bo "Martinovo kosilo", poskusili pa bodo tudi letošnje domače vino. Cena izleta s kosilom, kjer bo organizirano tudi martinovanje, je 300 dinarjev, prijave do zasedbe avtobusa pa sprejema Slavka Zorman. ● J. Kuhar

Proslava na Koprivniku

Ob zaključku meseca požarnega varstva bo danes ob 17. uri v gasilskem domu na Koprivniku priložnostna proslava, pol ure pred tem pa bo tudi meddruštvena vaja. ● I. K.

Gorski reševalci na Kilimandžaro

Postaja GRS v Kranjski Gori vsako leto organizira kondicijske priprave in spoznavanje tujih gora. Letos pa se je Kranjskogorčanom ponudila priložnost za odpravo na 5885 metrov visoki Kilimandžaro v Tanzaniji. Za odpravo na najvišji vrh afriške celine se je zbralo 18 kranjskogorskih reševalcev, nekaj pa se jih je pridružil tudi iz ostalih postaj GRS v Sloveniji, tako da bo na pot odšlo skupaj 36 udeležencev.

Na pot bodo krenili 2. novembra in sicer v dveh variantah. Prva skupina bo potovala iz Zagreba preko Amsterdama direktno v Arusho, na letališče, ki je v neposredni bližini Kilimandžara. Druga skupina pa bo odletela iz Zürichja v Nairobi in se potem od tam z zemeljskimi prevoznimi sredstvi pripeljala v Arusho, kjer se bo združila s prvo skupino, in kjer bodo potem skupaj začeli pohod proti vrhu najvišje gore v Afriki. Vrh naj bi osvojili v štirih do petih dneh. Postavili bodo tri baze tabore, kjer bodo nočili, zadnji tabor bo na višini 4700 metrov in se imenuje Kibo. Po treh dneh hoje naj bi osvojili vrh in se še isti dan vrnili nazaj v bazo na 4700 metrih. Ker je sedaj tam pomlad, predvidevajo, da ne bodo imeli večjih težav z vremenom, vseeno pa bodo pripravljene tudi na snežne razmere. Želja vseh je, da jih čimveč osvoji vrh.

Preostali del odprave bo ena skupina izkoristila za ogled okolice Kilimandžara, predvsem safari, vzhodno obalo Afrike in glavno mesto Tanzanije Dar es Salam, druga skupina pa naj bi se vrnila v Nairobi v Keniji, kjer se bo odpravila pod vznožje gore Mont Kenija. ● L. Kerštan

NOVI ČAKALNICI V PODBREZJAH - Prebivalci krajevne skupnosti Podbrezje v kranjski občini so zbrali denar in les za novi čakalnici na avtobusnih postajališčih v zaselkih Srednja vas in Bistrica. Čakalnici so postavili s prostovoljnimi delom, pri katerem je sodelovalo več krajanov, vodila pa sta ga Ivan Drinovec in Marjan Prevodnik. Zaenkrat bosta čakalnici le na postajališčih za avtobuse v kranjski smeri, na drugi strani ceste, kjer sta postaji za radovljiško smer, pa naj bi taka objekta zgradili prihodnje leto. Besedilo in slika: S. Saje

Krajevna skupnost Sovodenj

Letos največ opravka s cestami

Štiri leta že v krajevni skupnosti Sovodenj združujejo denar. S prispevki krajanov in udarniškim delom ter občinskim komunalnim dinarjem so uredili in položili asfalt na dobre štiri kilometre krajevnih cest.

Sovodenj, 25. oktobra - Na proslavi v soboto popoldne ob krajevnem prazniku je predsednik sveta krajevne skupnosti Sovodenj, Edo Kavčič, poudaril, da so v štiriletnem programu krajevne skupnosti precejšnjo skrb, sredstva in moči usmerjali prav v ceste. Je pač tako, da si prebivalci v osmih vaseh v krajevni skupnosti najbolj želijo dobrih cestnih povezav.

Sicer pa ceste niso bile edina točka štiriletnega programa krajevne skupnosti. Na podlagi samoupravnega sporazuma z delovnimi organizacijami so uredili telefonijo, domove in zgradili tudi mrliške vežice. "Telefonijo smo gradili 1985. leta," je razlagal predsednik skupščine KS Srečko Debeljak. "Hkrati so takrat gasilci uredili dom. Potem smo se dve leti kasneje lotili celovite obnove dvorane v Zadržnem domu. Na Sovodnju smo 1988. leta dobili balnišče, takrat pa smo se lotili tudi izgradnje mrliških vežic v Novi Oselci."

Podobno kot obnove domov so tudi vežice, ki so bile zgrajene letos junija, gradili s prispevki krajanov in denarjem na podlagi samoupravnega sporazuma. Pri tej akciji pa je sodelovala tudi krajevna skupnost Podlanišče iz sosednje občine, kjer so krajanje že na začetku zbrali ves denar in na ta način tudi omogočili začetek gradnje. Sicer pa je akcijo vodil poseben gradbeni odbor, katerega predsednik je bil župnik v Novi Oselci Jakob Kralj.

"S cestami se bomo tudi v prihodnje morali še nekaj časa ukvarjati," pravi predsednik sveta KS Sovodenj Edo Kavčič. "Letos spomladi smo sicer asfaltirali dva odseka (1,3 kilometra) in sicer Sovodenj mimo Koreninarja in Sovodenj - Stara Oselca. Za asfaltiranje smo pripravili tudi dva kilometra ceste Laniše - Javorjev dol, trenutno pa poteka akcija na odseku Sovodenj - Ermanovec in na cesti Podjelovo brdo. Računamo, da bi morali drugo leto asfaltirati

Srečko Debeljak

Edo Kavčič

Mladi godbeniki na Triglavu

Alplesov pihalni orkester iz Železnikov se je z željo zaigrati na simbolu slovenstva, podal na izlet v Alpe.

Oj, Triglav moj dom, kako si krasan, kako me izvabljaš iz nizkih ravan, je že davno zapisal eden očetov slovenskega planinstva Jakob Aljaž. In prav ta misel vzbuja v vsakem izmed godbenikov izziv, željo, zaigrati hvalnico, kot sta Triglav in Zlatorog, prav na mestu, od koder izvira. Ta želja se je nam mladim godbenikom, članom pihalnega orkestra Alples iz Železnikov, pričela uresničevati v petek zadnjega avgusta, ko smo se ob svitu prvih sončnih žarkov, otovorjeni s polnimi nahrbtniki in velikimi instrumenti začeli vzpenjati proti Julijcem. Ne vročina, ne popoldanske nevihte, niti napor, ki so bili potrebni, niso omajali trdne volje v nas, katera nas je vodila v kraljestvo Zlatoroga.

Prvi dan smo prispeli do Kredarice. Triglavski dom nam je s svojo toplino in prijaznim osebjem ponudil zatočišče pred silnim neurjem, ki nas je skoraj odvrnilo od želje po osvojitvi samega vrha. Čakali smo dan, dva nekateri planinci so obupali in se vrnili v dolino, drugi, bolj pogumni so se kljub slabemu vremenu odpravljali na vrh. Med njimi tudi večina članov slovenskega predsedstva, ki je prav te dni sodelovalo v akciji Nedeljskega "Slovenski vrh na slovenskem vrhu". V posebno čast nam je bilo, ko smo jih ob povratku z vrha Triglava pričakali s poskočno koračnico.

Tretji dan se je sreča nasmehnila tudi nam. V hladnem nedeljskem jutru nas je dežurni vremenoslovec pozdravil z nekoliko razveseljivejšo vremensko napovedjo. Odpravili smo se proti vrhu.

"Previdno fantje, skale so mokre, ponekod celo poledenele!" so nas opozarjali ostali planinci. Počasi, korak za korakom smo se vzpenjali proti zelenemu cilju. Pot je bila nevarna, a trdni koščki, močni oprigi na ledeno hladnih klinih, predvsem pa močna volja fantov je bila tista, ki je zmaga. Uspeli smo! Pod taktirko prof. Dragiše Miškoviča je iz mladih src zadonela mogočna pesem. Profesor je bil po šestindesetih letih ponovno na Triglavu. Izraz na njegovem obrazu nam je povedal vse.

Želja je tako potešena, osvojili smo vrh in zaigrali tik pod vrhom, a kaj, ko se je hkrati rodila nova želja - da naslednje leto zopet pridemo. ● Peter Polajnar

Dve leti je trajala akcija za izgradnjo vežic, ki so bile v Novi Oselci, do koder nameravajo zdaj s skupno akcijo asfaltirati tudi dva kilometra ceste s Sovodnja, zgrajene junija letos...

Zinka Slabe

rekonstrukcija regionalne ceste do občinske meje, kjer smo prav pred dnevi zbirali soglasja lastnikov zemljišč."

Med najbolj delavnimi v krajevni skupnosti so prav gotovo gasilci. Na kulturnem področju že nekaj časa vlada neprijetno mrtvilo, zato pa so aktivni planinci (letos s v krajevni skupnosti še posebno zadovoljni z oskrbnikoma kočar na Ermanovcu - Sonjo

in Francetom, ki bo od novembra naprej odprta le ob petkih, sobotah in nedeljah). "Tudi Turistično društvo ima svoje tradicionalne prireditve," je poudarila tajnica KS Zinka Slabe. "Premaknilo se je nenadno tudi pri gostinski ponudbi. Vendar ne po zaslugi Veletrgovine Loka in njihovega bifeja, pač pa smo dobili dva nova zasebna gostinska lokala. Resno pa razmišljamo, da bi v krajevni skupnosti ustanovili tudi Društvo upokojencev. Ne smemo pa pozabiti, da dobro dela tudi organizacija RK in da imamo tudi Lovsko družino."

Načrtov in volje, da jih v krajevni skupnosti uresničijo, jim tudi ta hip ne manjka. Z njimi pa se bo moralo spopasti novo vodstvo KS. V nedeljo imajo namreč občni zbor, na katerem bodo na tajnih volitvah izvolili 13-članski svet KS, v katerem bodo člani iz vsake vasi v krajevni skupnosti. Ne bodo pa imeli več skupščine krajevne skupnosti. Občni zbor z volitvami bo ob 8. uri v dvorani gasilskega doma. ● A. Žalar

Male a prijazne prodajalne

Pri LEDRI diši po usnju

Kranj, oktobra - Tako skrita je v tistem dolgem velbanem prehodu s Titovega trga mimo Prešernovega hrama do Kieselsteina, da jo najdeš le po naključju. Na ulici sicer opozarja nase z vabljivo izlobo usnjenih izdelkov, potem je treba le za vonjem po pizzah, dokler vam v nos ne udari zlahtni vonj po usnju. Ta mali lokalček na sredi prehoda na vaši desni je LEDRA.

Štiri leta je že, kar je Marija Burnik odprla svojo prodajalno usnjenih izdelkov, pa se pogosto zgodi, da kdo ne more verjeti, da je toliko let ni odkril. In kdor jo najde prvič, se zagotovo tudi začudi nad njeno bogato ponudbo. Z lesene stene visi množica usnjenih pasov jesenskih barv z modnimi zaponkami, na gornjih policah so usnjene torbice, tokrat je največ črnih, pod njimi pa drobna usnjena galanterija, kot etui za čeke, potni list, zdravstveno izkaznico, očala, dokumente za voznike, vseh vrst denarnice. To si velja zapomniti, kajti prazniki so pred vrati in izbrati bo treba darila.

Mlada dekleta se bodo zagotovo najprej "ujela" na modnih dodatkih, uhanih, zapetnicah, zanimivih sponkah in okrasnih elastikah za lase, otroci pri izbranih šolskih drobnarijah in modnih našitkih, mlade gospodinje pa pri najnovejših mehkih talnih oblogah za kopalnice, ki jih iz hvaležnih modernih materialov izdelujejo v kranjski Savi. Najmanj v desetih barvah se dobe. Je pa tu dobiti nekaj praktičnih stvari, ki jih zastoj iščemo drugod. Te so usnjene zaščitne krpe za komolce in kolena in samolepljivi usnjeni opetniki, s katerimi si pomagamo, če se nam čevlji sezuvajo, in ne nazadnje, zelo iskane ploščate steklenice v usnjem oblačilu za v hribe. Tudi lepo darilo!

In še nečesa je tu v izobilju: usnjenih vrvic, ki jih mladi spletajo v zapetnice, uporabljajo za ogrlice, vpletajo v pletenice. Vseh modnih barv, do dveh metrov dolžine se dobijo.

Nisem našela vsega, kajti predolg seznam bi bil. Najbolje je, da LEDRO obiščete sami. Nasproti kranjske župnijske cerkve, kjer zadiši po pizzah, jo poiščite... ● D. Dolenc

Center za dnevno varstvo prizadetih v Kranju

Zavod ni več edina možnost za prizadetega

Natihoma, kakor tudi sicer živijo daleč od naših oči in src, so se sredi junija težko prizadeti otroci in mladostniki preselili iz varstvenega oddelka na Stritarjevi v Kranju v novi center za dnevno varstvo na Tomšičevi.

Kranj, oktobra - Zamisel o centru je več let zorela med zagnanci obeh gorenjskih društev, ki skrbita za prizadete, Društva za cerebralno paralizo in Društva za pomoč duševno prizadetim, uresničili pa so jo letos, ko so bile zanje zrele tudi gnotne okoliščine. Prenekaterim staršem, ki bi bili prej prisiljeni oddati prizadetega otroka v zavod, tega zdaj ne bo treba.

Za prizadete otroke je v Kranju trenutno kar dobro poskrbljeno, so ondan za okroglo mizo ugotavljali predstavniki omenjenih društev. Do sedmega leta so lahko obiskovali razvojni vrtec, potem so se njihova pota razšla v troje smeri: kdor je bil zmožen osnovnega šolanja, ga je nadaljeval (večidel v šoli s prilagojenim programom), uka manj sposobne so vzele v usposabljanje učne delavnice, najtežje prizadete pa so sprejeli v varstvo varstveni oddelki. V Kranju je bilo možno vse troje, le slednji so bili prostorsko tako utesnjeni, da niso mogli sprejeti vseh otrok, potrebnih dnevnega varstva. V marsikateri družini, ki bi nima rada obdržala otroka doma, so se odločili za zavod. Z novim centrom za dnevno varstvo bo morda kak otrok več ostal v družini, pa vendarle ne ves dan v breme staršev (najsij bodo nanj še tako navezani, prizadeti otrok nedvomno terja veliko več nege in skrbi kot zdrav).

Znidaršič, specialna pedagoginja, in Nuša Vodnik, prav tako specialna pedagoginja in vodja kranjskega razvojnega vrtca.

»Ta čas je v dnevnem varstvu, ki traja od jutra do 15.30, osem otrok, medtem ko jih zmogljivosti omogočajo še enkrat toliko,« so nam povedale. »Naši oskrbovanci, ki so stari od sedem do sedemnajst let (gornje starostne meje sicer ne postavljamo), ne potrebujejo kakega usposabljanja, saj so to najtežje prizadeti, pač pa dobro, pri-

jazno oskrbo v času, ko so stariši zaposleni. Tu jih nahranimo, negujemo in poskrbimo za primerno zaposlitev, bodisi delovno terapijo bodisi privajanje samostojnemu življenju. Štirje naši otroci pa so telesno popolnoma neobgljeni, čeprav sicer komunicirajo, tako da moramo v celoti poskrbeti zanje. Prihodnje leto bo hiša polna, kajti pri tej populaciji prizadetosti pričakujemo le priliv, nikakršnega odliva. Morda se bo pojavila tudi potreba po popoldanskem varstvu. Že zdaj vemo, da bodo tudi prostori na Tomšičevi v prihodnje postali pretesni, vendar upamo, da bo družba znala poskrbeti za nove, da bo postalo vse bolj samo po sebi umevno, da lahko prizadeti ostajajo v družini, med nami.«

Osmerica pri vsakodnevnih opravilih

Vovnikovi iz Križev:

Če Bog vrata zapre, pa okno odpre

Križev, oktobra - Kako toplo se upre sonce sem gor v klanec in hiše proti kriški Močilom. Vovnikov ata Andrej ravnokar odkriva zelenjavni vrt, ki ga je zavaroval pred slano, mama je že pripravila radič za kosilo, Mirko se trdno oprjema kovinske ograje za svojo dopoldansko hojo, Janki in Majda pa si dasta opraviti v kuhinji pri mizi. Janki se pripravljata, da bo vzela spet v roke svojo vrečko z volnenimi nitmi in se lotila gobelina z motivom Bleda v jesenskih barvah, Majda pa prebira revijo "PET", glasilo invalidov s cerebralno paralizo, ki jo je malo prej prinesel pismonoša.

Nekakšen čudovit mir veje iz vsakega kottička hiše, ki se je že pred dolgimi leti vdala v usodo, da je pač tako, da drugače ne more biti, lahko bi bilo le še težje. Kakor so se drug za drugim rojevali Vovnikovi otroci, tako so pri vsakem posebej tam po tretjem, četrtem letu ugotavljali, da so prinesli s seboj na svet bolezen, ki ji nikoli ne bodo kos. Mirko je bil prvi. Pri štirih letih in pol so prvič opazili nekakšno neravnnotežje. Zdravniki so ju tolažili, da bo s puberteto prešlo. Potem sta se rodili še hčerki. Na grozo staršev se je ponovilo isto: tudi pri deklicah je bilo opaziti podobno neravnnotežje.

Kakšna bolezen se jih je lotila, menda še danes ni povsem gotovo. Morda je skupek sklerozne multiplex, cerebralne paralize, distrofije mišic. Kdo ve? Jasno je le eno: Vovnikovi otroci so bili že od malega obviseli na invalidnosti in vse v hiši se je moralo podrediti temu dejstvu.

Starša sta se trudila, kolikor je bilo v njuni moči, da so otroci naredili šolo, se celo zaposlili. Danes so vsi trije, Mirko pri 41, Janki pri 39 in Majda pri 37 letih privezani na invalidski voziček. No, čisto ne, kajti iz dneva v dan se vsi trije trudijo, da bi kolikor toliko le še ohranili moč v mišicah. Oprjemaje se kovinskih ograj hodijo, kolikor jim dajo moči. Prostora imajo dovolj. Oče jim je naredil ograje, kjer se je le dalo, tlakoval dvorišče tako, da zlahka tečejo

zanje, tudi za oba starša je potem lažje.

Sicer so pa kar zadovoljni. Za soseda imajo tržiškega zdravnika Iztoka Tomazina. Njihov hišni zdravnik je postal, pozoren in skrben. Če Bog vrata zapre, pa okno odpre, je nekoč dejala Vovnikovi ena od Marijinih sester iz Ljubljane. Ničkolikokrat se spomni njenih besed. Čeprav je zares hudo, se vendarle najde vedno rešitev. Da bi le še dolgo vse zmogla sama. A leta neusmiljeno teko, jima jemljejo moči, njunim otrokom pa prav tako. Z vsakim letom so mišice manj prožne, manj ubogljive. Srečni so takole skupaj. Vse v hiši se

odvija po določenem redu, ki so se ga navadili. Edina sprememba so obiski sem in tja, poštarja se vsakič razvesele, kajti prinaša jim tudi pisma od daleč, zelo daleč. Toliko dobrih ljudi so spoznali na svojih srečanjih z invalidi, preko misionark ljubezni v Ljubljani, Lazaristov, preko Ognjišča. Janki se dopisuje z zdravimi in bolnimi iz Zambije, Madagaskarja, Hong-Konga, Kanade. Berčičeva iz Švice se jim oglašuje z vsakega potovanja. Mirko

Francka Kostič

Darja Znidaršič

Gorazd, Petra, Metod, Jure, Lojze, Anita, Ana in Marjana so torej prvi prebivalci Tomšičeve 14, pa seveda varuhinje in specialne pedagoginje, brez katerih bi ne mogli. Morda pa bo novi center kmalu dobil še kakega stanovanca, kajti marsikdo obnovljene hiše so uredili tako, da lahko postane bivalna skupnost za odrasle prizadete osebe, ki nimajo več staršev ali pa bi želele samostojno živeti proč od njih. V to jabolko za zdaj še ni ugriznil nihče, čeprav obstajajo tovrstne potrebe. ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Odgovornost za zdravje

Pred časom je pogovor z namestnikom republiške sekretarke za zdravstveno in socialno varstvo dr. Tonetom Koširjem nanesel tudi na odgovornost za zdravje, ki utegne v prihodnji zdravstveni zakonodaji čakati bistven zasok. Tedaj je namreč dejal, da bo po novem odgovornost za zdravje v večji meri položena v roke posameznika, medtem ko bo morala država zagotavljati pogoje, da bo človek to odgovornost v resnici lahko uresničeval. Okrogla miza o odgovornosti za zdravje, ki jo je nedavno tega v Ljubljani priredila revija Otrok in družina, pa je znova spomnila na ta vprašanja.

Zdravje ni zgolj odsotnost bolezni, pač pa »stanje telesnega, duševnega in socialnega blagostanja človeka«, kakor ga je opisala Svetovna zdravstvena organizacija. Posameznik ima sicer v rokah veliko niti do takega in drugečnega blagostanja, ne pa vseh. Kakovost naravnega, delovnega, bivalnega okolja, ki v veliki meri vpliva na zdravje, ni docela v posameznikovi rokah. Celotna kakovost prehrane, ki jo uživa dan za dnem, je odvisna od številnih dejavnikov. Čeprav jo je kot bio hrano pridelal na domačem vrtu, ji poprej omenjeno naravno okolje jemlje precejšnji delež njene bio vrednosti. Ljudje dandanašnji niso več toliko nevedni, da bi ne ločili zdrave hrane od manj zdrave. Toda odsotnosti zelenjave, sadja, mlečnih izdelkov in drugih vrednih živil na naših krožnikih, ni pripisati zgolj nepoučenosti in neodgovornemu odnosu do lastnega zdravja, pač pa tudi denarnici. Žal je že tako, da so zdrava in polnovredna živila dražja od tistih manj zdravih. Kdor ima sušo v žepu, najbrž ne bo ocenjeval razmerij med vitamini, beljakovinami, maščobami in hidrati v hrani, pač pa dejstvo, da bo za malo denarja dobil čimveč nasitne hrane. To nam potrjuje tudi izkušnje živilskih trgovcev, ki vedo povedati, da po plačilnih dneh v trgovinah zmanjka kruha, testenin in cenjenih mesnih izdelkov. Ob tem mi prihaja na misel tudi zgodba z nekega šolskega izleta: ko namreč žejni petošolec ni imel dovolj denarja za sadni sok, si je lahko privoščil le hladno malo pivo.

In poduk? Ko mi bo država lahko zagotovila cenejši sok od malega piva, cenejšo zelenjavo od gotovih jedi v konzervi, cenejše goveje meso od svinjskega, mi bo lahko v tem pogledu naložila tudi večjo odgovornost za moje zdravje. Sicer pa menda pri zdravju veliko vlogo igra tudi zadovoljstvo z delom in plačo ter socialne razmere. Kolikšna je pri tem izključna posameznikova odgovornost, lahko oceni vsakdo sam! ● D. Z. Žlebir

SVET BREZ BLEŠČIC

Začarani krog

»Doslej nismo jadikovali, čeprav nam z dvema delavskima plačama ni šlo posebej dobro. Sva kovinar in delavka v obutveni tovarni, z otrokoma, starima pet in dve leti, stanujeva v enosobnem stanovanju na Planini. Še do lani sva kovala narčne, da bi hiši staršev dogradila prizidek, da bi vsaj dostojno stanovali, kajti na 28 kvadratnih metrih 4-članska družina gotovo ne more kulturno prebiti. Tudi lani sta bili najini plači majhni, stroški pa visoki. Slednjim smo bili lažje kos, ker za otroka ni bilo treba plačevati polne oskrbne cene v vrtcu, pa tudi pri stanarini je bilo odštete nekaj subvencije. Uspelo nama je celo nekaj prihraniti. Tako sva nekaj časa lahko gledala na življenje z lepše plati, zavedajoč se, da gre nekaterim še slabše. Letos pa zlepa ne pridemo na zeleno vejo. Otroka veliko obolevata: najbrž naše nemogoče stanovanjske razmere pri tem niso povsem nedolžne. Nekaj mesecev zapored sem v podjetju vzel bolniško za otroka, ker je pri nas za to pač več razumevanja kot v ženinini tovarni. Pri plači se to strahovito pozna. Spet drugič je bila žena zaradi pomanjkanja dela v tovarni poslana na prisilni dopust, kar se je tudi poznalo pri plači. Ko bi bilo le mogoče načrtovati njen prisilni dopust z obolenjem otrok, da bi ne bila izmenjaje oba doma in da ne bi bilo petnajstega v kuverti pri obeh manj denarja! Toda ne bolezni ne čakanja na delo ni moč programirati! Tako smo bili prisiljeni živeti z manj denarja. Namesto da bi vlagala v gradnjo prizidka pri starših, sva si pri njih celo izposojala, da smo pred petnajstim v mesecu lahko staknili konec s koncem. In tudi misel na popravilo našega trinajstletnega fička, ki je tudi eden od velikih družinskih potrošnikov, sva morala za lep čas opustiti.«

Tako je pripovedoval mladi družinski oče, ki ne ve izhoda iz težav. Zaupal nam je tudi, da že dva meseca ni poravnal stanarine in da tudi položnici za vrtec še čakata, da prideta naslednji plači. Čeravno sta otroka toliko odsotna iz vrtca, se na položnici to bistveno ne pozna! Sicer pa pravi, da ga je groza zneskov, ki se zaradi odlaganja plačila samo kopičijo. Toda, kaj naj stori: pri starših si ne more izposojati v nedogled, slednjič tudi zavitja zgolj od pokojnine. Na vprašanje, ali ne bi zamajal stanovanja za večje, da bi vsaj otrokom zagotovil bolj zdravo življenje, se je le bridko nasmehnil: kako, ko pa celo za to najmanjše stanovanje ne zmorem rednega plačevanja! Tu se začarani krog zapre in konec je vsakršne modrosti. ● D. Z. Žlebir

Klub Harmonija vabi

Kranj, oktobra - Včasih je razvezo težko preboleti, priznavajo bivši zakonci, kajti samo z razvezo na sodišču ni "vsega konec", ne da se preprosto prerezati s preteklostjo. Da bi bil ta prehod malo lažji, se je v Kranju oblikovala terapevtska skupina, ki skuša pomagati premagovati težave, bojazni in stiske ob spremembah, ki spremljajo porazvezno obdobje posameznika. Pri tej terapevtski skupini, ki se sestaja vsako drugo sredo v prostorih socialne službe skupščine občine Kranj, pa se je osnoval tudi Klub Harmonija, ki skrbi za družabna srečanja in razvedrilo vsako 4. soboto v mesecu ob 20. uri v hotelu Creina.

Takšno srečanje bo torej jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 20. uri v hotelu Creina v Kranju. Klub Harmonija vabi na srečanje prav vse, ki preživljajo razvezo ali podobne težave in bi se radi malce sprostiti, pogovorili, razvedrili. Nič obvezujočega ne bo, čeprav bo igrala Obvezna smer... ● D. D.

PREJELI SMO

Skupščina pred odločitvijo: za mesto in tovarno

I. Škofjeloška skupščina bo na ponedeljkovi seji pred svojo prvo zares pomembno odločitvijo. Odgovorila bo na vprašanje, ali je sposobna premišljeno načrtovati razvoj in urejati prostor. Hkrati se bo v skupščini pokazalo, kolikšen del predvolilnih obljub s stranke pripravljene uresničiti. Za občino bo to pomenilo določitev logike njenega razvoja.

Skupščina bo določila vrednost tisočletnega mesta.

II. Občinske strokovne službe so v zvezi z vprašanjem lokacije LTH-OL Izvršnemu svetu pripravile sklepe v dveh variantah. Ta jih z delnimi dopolnitvami ponuja v razsojo skupščini. Potem ko IS niti znotraj sebe ni uspel doseči soglasja, je s pregledovanjem dal prednost prvi varianti. Če bi se isto zgodilo skupščini, bi to pomenilo, da je vodstvu tovarne LTH-OL v nekaj mesecih uspelo doseči nekaj, kar je bilo dolga leta nesprejemljivo celo za staro oblast. Poglejmo si varianto поблиže.

Že sprejetje prve točke vodi v past, v katero se je, morda nevede, ujel tudi IS. Predlagatelj ob navideznem prizadevanju za zakonitost prikriva dejstvo, prvič, da je tovarna LTH-OL mesto v dolgoročnem planu pridobila na način, ki je pravno izjemno sporen in kar kliče po ustavnem sporu; in drugič, zakriva, da bi ureditveni načrt, če naj bi bil v skladu s sporno sprejetim amandmajem k dolgoročnemu planu, moral vsebovati zahodno dovoznico k tovarni. Ker pa se je v javni razpravi pokazalo, da bi njena izvedba naletela na prevelik odpor, tako v javnosti kot v strokovnih krogih, se je vodstvo nenadoma, a pričakovano, temu dovozu odpovedalo. Dovož pa je posebna zahteva dolgoročnega plana, ne le iz proizvodnih in kulturno zgodovinskih, ampak še posebej iz varnostnih razlogov. Realnost vprašanja varnosti tovarne pa je tako prebivalcem mesta kot upajmo tudi vodstvu tovarne, če ne njemu, pa vsaj delavcem, še v živem spominu. Poleg vsega omenjenega prva varianta prikriva dejstvo, da vprašanje lokacije tovarne po letu 2000 s predlagano varianto še zdaleč ni rešeno. Na izredno neobvezu-

joč način o tem govori peta točka, ki pa odločitev, kdaj, če sploh kdaj, naj se tovarna izseli iz lokacije, odločitev, ki pripada skupščini, prepušča benevolenci IS.

III. V nasprotju z ne posebej prepričljivo večino IS menimo, da je bližja dejanski rešitvi problema druga varianta, seveda z določenimi vsebinskimi dopolnitvami. Predlagamo, da se druga varianta ponujenih sklepov glasi:

1. Skupščina ugotavlja, da upoštevajoč dolgoročne potrebe mesta in vse omejitve, prostorsko in ekonomsko ni mogoče dolgoročno razvijati obravnavanih proizvodnih dejavnosti na obstoječi lokaciji, zato ni smotno izvesti prostorskih gradbenih posegov v obsegu, ki ga predvideva ureditveni načrt.

2. Skupščina predlaga investitorju, da pripravi dodatno skrčen obseg potrebnih gradbenih posegov na obstoječi lokaciji, ki so nujni za ekonomski obstoj tovarne in ustrezno sanacijo, ki naj se uskladijo z veljavnimi predpisi ter krajevno skupnostjo, pa se tak skrčen program ponovno predloži Izvršnemu svetu v obravnavo.

3. IS bo skupaj s tovarno v najkrajšem možnem času, najkasneje pa v roku enega leta, poiskal novo komunalno opremljeno lokacijo podjetju, skupščini pa bo najkasneje v roku 45 dni poročal o rezultatih prizadevanj za pridobitev nove lokacije. Poročila bodo nato sledila najmanj vsakih petinštirideset dni in bodo vsebovala:

- natančno navedbo proučenih krajev in institucij, s katerimi so potekali dogovori
- razloge za morebitno neuspešnost dogovarjanja,
- kateri postopki za pridobitev potrebne dokumentacije so v toku in v kateri fazi so.

4. Skupščina IS nalaga, da v okviru celovite sanacije reševanja problematike zaprtja RUŽV prouči možnost preselitve LTH-OL na lokacijo v Todražju.

Ob dejstvih:

- da je tovarna locirana skorajda v centru starega mesta,
- da je kapucinski most, določen za sprehajališče težkih tovornjakov,
- da je tovarna postavljena v neposredno bližino šol in vrtcev z več kot štiri tisoč otroki;
- da nikomur ni jasno, kaj bo s tovarno po letu 2000,
- da tovarno skorajda enako stanje gradnja na novi in stari loka-

ciji; - itd., pa za odločanje v skupščini ostaja odločno dejstvo, da strokovne službe občine in izvršni svet prihajajo pred skupščino, ne da bi resno in strokovno odgovorno iskali možnosti za ustrezno lokacijo.

ODMEVI

Zasedanje kranjske skupščine (Gorenjski glas, 19. 10. 1990)

V uvodu poročila z zadnjega zasedanja kranjske skupščine je vaš novinar C. Zaplotnik zapisal, da »je predsedstvo skupščine na predlog delegatov družbenopolitičnega zbora Eda Resmana in Aleksandra Ravnikarja (ZKS - SDP) problematiko radia umaknilo z dnevnega reda in jo preložilo za eno od prihodnjih sej».

Ker je, sicer po najinem mnenju korektno, poročilo na tem mestu netočno, dajeva javno pojasnilo. Sivar je bila namreč drugačna.

Za zadnje zasedanje občinske skupščine sva v zvezi s predlaganim dnevnim redom pripravila svoje pisne ponudbe in predloge in sicer k 3. točki dnevnega reda »Radio Kranj - uskladitev datumov prenosa ustanoviteljskih pravic«. V njih ugotavlja, da za usklajevanje niso dani pogoji, v nadaljevanju pa opisujeva tri variante, po katerih radio ne bi bil več »v ustanavljanju«. Skupščina naj bi izbrala najustreznejšo varianto, ob tem pa naložila Izvršnemu svetu, naj pripravi še predloge za statusno in lastninsko preoblikovanje. Najin predlog je bil za sejo res razmožen, tako da so ga delegati, ki so prišli na sejo lahko prejeli, ni pa res, da bi predsedstvo skupščine umaknilo 3. točko dnevnega reda na najin predlog. Predsednik skupščine ob sprejemanju dnevnega reda najin predlog oz. pobude sploh ni omenil, prav tako pa ni predlagal umika, ampak preložitev te točke dnevnega reda na eno od naslednjih zasedanj. Celotno več, poskus intervencije, da bi preložitev problematike obrazložil, je zavrnil s »prepozno« dvignjeno roko, ki je pomenila razpravo ob sprejemanju dnevnega reda.

O tem, kam bodo v ponedeljek šli glasovi ZSMS - liberalne stranke, ni nikakršnega dvoma, verjamemo, da enako velja tudi za ostale poslanke in poslance, ki svoj poslanski mandat jemljejo resno.

ZSMS - Liberalna stranka
Skofja Loka

Na najino pobudo se torej ni zgodilo nič, nasprotno, celó pripravljeno gradivo ni bilo obravnavano tako, kot to določa poslovnik Skupščine občine Kranj. No, to pa so le formalni razlogi. Dejanske razloge je namreč predsednik svojim delegatom v skupščini zamolčal (in jih vaš poročevalec seveda ni mogel zapisati), le malo ur pred začetkom seje je bila sprememba ustanoviteljskega Radia Kranj na sodišču že preregistrirana, čeprav najbrž še ni pravomočna. Vrabci že čivkajo, da je pristojni sodnik to storil v izjemno kratkem roku (nekaj dni menda), kljub številnim - menda več sto - neresnim vlogam. Torej »preko vrste«, na intervencijo z občine in najbrž tudi s sodišča.

Registrirana je bila torej zadeva, za katero je predsednik skupščine 3. 10. 1990 predlagal, naj bi se o njej usklajevali »na eni od naslednjih sej« in potem takšna zadeva, za katero je vedel, da na njegovi skupščini še ni sprejeta. To je še en »dokaz« za predsednikovo trditev, izrečeno ob izvolitvi na 1. seji kranjske skupščine, da namreč poslej v Kranju ne bo nezakonitosti, za katero bi on vedel. »Dokaz« je vreden še kakšnega pisarja, morda pa tudi predpisanega postopka. V zvezi z radiom in njegovo preregistracijo je natančno formuliral delegatov vprašanje na isti seji skupščine delegat Jože Kristan. Do preregistriranja namreč brez aktivnosti kranjskih občinskih funkcionarjev, ki so dobro vedeli, da sklep v skupščini ni bil sprejet in so torej delovali brez legitimnih pooblastil, sploh en bi moglo priti. Odgovor pričakujem z velikim zanimanjem.

Sicer pa se je na zadnjem zasedanju zborov občinske skupščine predsednik in vrhak Koalicije še nekajkrat izkazal podobno, kot sva že opisala.

Najprej že takoj na začetku ob glasovanju ob dnevnem redu. Ko smo 26. 9. glasovali in dneveni red ni bil sprejet s predpisano večino vseh delegatov v posameznih zborih (23 od 45) je sejo

prekinil, delegati pa smo bili poslani domov. Tri tedne kasneje dneveni red v družbenopolitičnem zboru spet ni bil sprejet (vroček pa je bil v prej opisani proceduri »preložitve« 3. točke dnevnega reda), saj je zanj glasovalo le 21 delegatov. Toda predsednik je ugotovil, da je stvar zanj zaključena in se tako poživljal na predpise, ki urejajo delo skupščine. Ob tem se je s »pravno« razložitvijo izkazal še tajnik skupščine, dipl. geolog B. Grims, ki je septembra razlagal Poslovnik tako, kot sva napisala nekaj vrstic prej, na oktobrski seji pa je padel v tektonski jarek med predpisi, ki govorijo eno in med predsednikovo poživljanje na predpise. In ob glasovanju v zvezi z volitvami in imenovanji sta se omenjena voditelja sklicevala na določbo poslovnika, ki je v njem sploh ni, potem pa začudeno gledala v papirje, kako da tam ni tistega kar onadva trdita, itd.

Delegati v skupščini torej vedno znova in čedalje pogosteje doživljamo »potrjevanje« predsednikove izjave o njegovem ostrem varstvu zakonitosti...

Pojasnilo sva napisala, da bi bili lahko bralci seznanjeni z dogajanjem in značilnostmi zadnjega (in seveda tudi prejšnjih) zasedanja kranjskega parlamenta, kakor tudi zato, ker žaliva popravitvi vtis, kako je delo kranjske

skupščine naposled le »steklo«, poročevalci (tudi vaš) pa imajo premalo prostora, da bi lahko opozorili na mnoge zavestne in druge (storjene iz nevednosti in nepoznavanja) napake pri vodenju seje.

Piševa pa tudi zato, ker to še vedno lahko, saj je zadnje zasedanje pokazalo, da večina delegatov (in večino ima koalicija Demos) že glasuje v smislu »Beproufverbotna« (prepoved opravljanja poklica ali dejavnosti zaradi političnega prepričanja ali pripadnosti), kot so pokazala glasovanja o predlogih Komisije za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve ter posameznih drugih delegatov za izvolitev Družbenega pravobranilca samoupravljanja, Sveta za ljudsko obrambo kranjske skupščine, Komisije za medobčinsko sodelovanje, predsednika komisije za dvomljivih sodnih procesov... Nihče ni bil izvoljen, ne zato, ker bi bil predlog zavrnjen z argumentirano razpravo, ampak zato, ker ni pripadnik Zmagovite Koalicije. No to pa je že druga zgodba. Ali se ni v ne preveč oddaljeni zgodovini že nekaj začelo v vpitjem, razgrajanjem, s slikami, kipi, zažiganjem knjig, nato pa je padalo?

Edo Resman
Aleksander Ravnikar

WOOD
podne plošče

OGLED IN PRODAJA
GRABINEC, SPODNIH PLAVŽ 4.
JESENICE

PRILJATNEM OKOLIJEM
PRIJAZNA POSTREŽBA
café
gopard
XXXI. DIVIZIJA

M Kmetijstvo Kranj

Drevesnica PINO
Stražišče, Križnarjeva pot 4, tel.: 11-600

- SADIKE OKRASNIH RASTLIN
primerne za vrtove, grobove in korita
- STROKOVNI NASVETI
vsak petek in soboto, pri urejanju vrta in izbiri sadik.

Obiščite nas!

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Kako danes po vsem, kar se je v zadnjem času zgodilo, ocenjujete perspektivo tistega, za kar ste se ves čas zavzemali, se pravi za dvoje: za dobrobit kmeta in za komunistično družbeno ureditev, za dve reči, ki sta po sedaj prevladujoči zdravi pameti povsem nezdravljivi?! Za (poljanskega) kmeta ste se potegovali še pred Omanom, ideje komunizma pa niste zavrgli tudi potem, ko se zdi, da se ji odrekajo vsi po vrsti in po vsem svetu. Danes se ne zgodi vsak dan, da bi lahko v časopisu prebrali kaj takega: »Pogreb boljše življenja pa ni nujno, ali pa sploh ne, pokop komunizma. Tudi beseda »komunizem« ne bi smela apriori imeti negativne konotacije... Komunizem kot absurdna diktatura je prečrtan z rdečo, skupaj s proletariatom. Komunizem kot ideja, ki bi ji jaz dodal še nekaj zdravega anarhizma, pa ni za evtanazijo. Starejša je kot kapital in bližja postindustrialni družbi, kot smo voljni priznati. Prenoviti je treba telo, ne le obleko, in prenovalcem želimo veliko uspeha.« (A. Tratnjek, Gorenjski glas, 15. 5. 1990).

Najprej naj povem, da sem pač preprost človek in se torej ne ukvarjam z raziskovanjem zgodovine politične ideologije ter s teorijo razvoja znanstvene politične misli in kot ene od teh vej z znanstvenim socializmom. Vendar mislim, da ne samo preprosti ljudje, temveč tudi številni izobraženci vede ali nevede ne ločujejo med pojmom socializem in komunizem. Kdor se je s tem kaj več ukvarjal, ve, da je po teoriji razvoja človeške družbe socializem le prehodna stopnja dolge poti v komunizem. Komunizem je po tej teoriji le daljna vizija končnega cilja izgradnje brezrazredne družbe. Zato se je povsod, in tudi pri nas, govorilo o izgradnji socialistične družbe, seveda z mnogimi različnimi izhodišči in smermi.

Znano je, da so le v Sovjetski zvezi kot zibelki socializma po navideznih velikih uspehih in visokih stopnjah razvoja, ki naj bi v prvih 25 povojnih letih daleč presegle razvoj v kapitalističnih državah, nekateri teoretiki in politiki začeli govoriti o že doseženi taksi stopnji razvoja, ki pomeni postopen prehod v komunizem. Praksa pa je pokazala, da je bila vse skupaj velika zmeta in nena-

črtno prehitavanje. Zaradi različnih oblik smeri in poti, po katerih so v različnih socialistično usmerjenih deželah oziroma državah in delih sveta skušali zgraditi socialistično družbo (med njimi je bil jugoslovanski koncept izgradnje demokratične samoupravne socialistične družbene ureditve verjetno še najbližji ljudskemu hotenjem), so v Sovjetski zvezi in v vzhodnem socialističnem taboru kot nasprotno tezo sprejeli nekoliko revidirane prejšnje stališče o odločujočem vplivu enega centra, namreč o vodilni vlogi KP SZ. Razvil se je realsocialistični model z omejeno suverenostjo, veljaven za tabor socialističnih držav, to je v takto imenovani »realsocializem«.

Toda tudi ta koncept je - skupno z našim modelom - zaenkrat doživel polom. Toda po mojem trdnem prepričanju ne gre za »pokop« ideje socialistične družbene ureditve, temveč za začasen poraz in umik, da bo v sprejemljivejši in širokim množicam izkoriščanih ljudi ustrezajoči obliki in vsebini ponovno zašel in v novem še večjem žaru zagorel in se razplamtel. V tem smislu torej pretekle volitve nikakor ne pomenijo »pogreba« ideje socialistične družbene ureditve.

Jaz torej nisem izgubil vere v moč ideje o socialistični družbeni ureditvi. Ta bo prej ali slej zmagala povsod. Ustvarjena pa bo seveda morala tako, da bo to humana, demokratična in pravična družba. To bo moral biti socializem po meri ljudi, obrazdom, temelječ na najširši demokraciji in človeških pravicah in svoščinah brez izkoriščanja človeka po človeku ter brez vsakršnih omejevanj. V vsakem družbenem sistemu morajo biti zagotovljene pravice človeka in državljana, v socializmu pa še posebej. Hkrati pa morajo biti v vsakem sistemu ustvarjeni in vsestransko zagotovljeni pogoji za delovanje politične opozicije kot zelo važnega korektiva za pravilno funkcioniranje vseh političnih in družbenih institucij. Odločno pa zavračam mnenje, da je vse to mogoče uresničiti samo v meščanski parlamentarni demokraciji, kajti še tako razvita parlamentarna demokracija temelji na večjem ali manjšem obsegu izkoriščanja človeka po človeku.

Iz povedanega se vidi, da se nisem zavzemal za komunizem kot tak, čeprav sem bil in bom ostal komunist (s tem, da sem bil včasih ocenjevan kot skrajno desni oportunist in kulaški eksponent, sedaj pa kaže, da sem bolj levi kot samo naše vodstvo - to je svojevrsten paradoks, ker sem se zmeraj zavzemal za postopno in pravice vseh ljudi). Komunizem kot tak je bil vseskozi zelo oddaljena vizija; po marksistični definiciji je socializem družba, kateri se presežek dela (dobrine) »deli po ustvarjenem delu«, komunizem pa družba, v kateri se presežek dela (dobrine) »deli po potrebi«, torej načeloma vsem enako, ne glede na dosežene uspehe in produktivnost dela. O tej definiciji sem kot človek iz prakse vseskozi rahlo dvomil, sedaj pa mi je jasno, da je ta vizija bolj ustvarna kot pa resnična, pa naj bo še tako oddaljena možnost. Telo, ki zamisljam tako visoko stopnjo politične in splošne družbene zavesti ljudi, da bi vsi dobivali enako, oziroma po potrebi, ne glede na ustvarjen presežek dela oziroma narodnega dohodka, brez škode in kvarnih vplivov na delovno storilnost ljudi in njihovo čimvečjo proizvodnjo in kvaliteto izdelkov. To je možno za določen čas, potem pa taka volja splahni in usahne.

To se je jasno pokazalo v naši praksi zadnjih 15 - 20 let. Naša borbovska in medvojnja ter prve povojne generacije smo v pravi težni meri dali vse od sebe, da bi čimveč in čimbolje naredili, čeprav o delitvi presežka dela po socialistični definiciji »vsakemu po njegovem delu«, skoraj ne moremo govoriti, ker je pri delitvi presežka dela zaradi ljubelega socialnega miru ali pa morda »socialne pravičnosti« vseskozi močno prevladovala uravnolovna vizija. Sploh je v naši delavski zakonodaji prevladoval socialni nezasluženi dohodkov v škodo pridnih in prizadevnih in slednje zato niso prejeli delu ustrezajočih dohodkov. Pridni so se sčasoma naveličali delati za druge in tako je sedaj povprečna delovna storilnost, razen posameznih izjem, znatno manjša, kot je bila pred dvajsetimi in več leti.

Torej jaz se nisem pehal za komunistično, temveč za socialistično družbeno ureditev in v tem okviru za pravo mesto in položaj ter ustrezni dohodek tudi za zasebni in ne samo za družbeni sektor kmetijstva. Zato je vizija take socialistične družbene ureditve, o kakršni sem govoril in za kakršno sem se tudi zavzemal, po mojem trdnem prepričanju sprejemljiva in koristna tudi za kmetijstvo, s pogojem seveda, da se rojeva in oblikuje brez vsakršne pritiska, iz spoznanja, da taka družba ceni njihovo delo in jim zagotavlja temu primeren družbeni položaj in tudi pomoč, kadar ta potrebna.

Kranjsko srečanje slovenskih pesnikov

BESEDNO ISKANJE TIŠINE

Kranj - Ministri se menjajo, tradicija srečanj pa ostaja še naprej, bi lahko napisali pod črto letošnjih že devetih srečanj slovenskih pesnikov v Kranju. Ne glede na to, da so ministrstva očitno le zato, da z odvzemanjem ali dodajanjem denarja določajo, kaj se bo dogajalo v kulturi in kaj ne, pa so literarni ustvarjalci drugačnega mnenja; in to zadnje je tokrat prevladalo. Kot donator letošnjega srečanja je vskočila kranjska občinska skupščina in ne nazadnje omogočila, da bo naslednje leto srečanje lahko zabeležilo jubilej - desetletnico.

Letošnji Jenkov nagradenec - nagrada se vsakič podeli na Srečanju slovenskih pesnikov - je Milan Jesih. Žirija v sestavi Vid Snoj, Matevž Kos, Dane Zajc in Tomaž Salamun je imela skorajda lahko delo, saj med pesniškimi zbirkami preteklih dveh let dobesedno izstopajo Jesihovi Soneti, ki so ob izidu lansko leto naleteli že takoj tudi na navdušeno bralstvo poezije, je med drugim v obrazložitvi nagrade menil Matevž Kos, nagrado pa je Milanu Jesihu izročil pesnik Dane Zajc. Nagradenec se je v kadih Prešernovega gledališča Kranj, kjer je bila slovesnost, zahvalil za nagrado, rekoč, da je med vsemi nagradami Jenkova najbolj pesniška in najbolj čista, nato pa je pred komorno zasedenim prostorom bral svoje najnovejše, še neobjavljene sonete.

mo ozadje poezije, obenem pa ga je zanimalo, v kakšni medsebojni zvezi sta tišina in poezija, je za zveza naključna nebitvena, ali kakšna. Menil je, da današnja poezija sicer nekaj govori, ne pove pa nič in je zato v bistvu podobna tihoti. In še: človek mora biti že v svojem bistvu v nekem izvornem odnosu do tihote, da bi bil lahko pesnik.

Tudi Brane Senegačnik je v svojem prispevku osvetlil vse mogoče dimenzije tišine in poezije. Da so pesniki neke vrste ekologi, je v svoji razpravi menil Matej Bogataj, seveda ekologi jezika, kartografi, ki označujejo nove poti po starih pokrajinah. Ivo Svetina je za kranjsko srečanje napisal referat Pesnjenje tišine, ki ga je posvetil pokojnemu Marjanu Ro-

zancu, pri branju pa je odsotnega avtorja nadomestil Boris A. Novak. Skozi Hamletove besede ("Drugó vse je molk") in verze Edgara A. Poea je razglabljal o pesmi kot semenu smrti, grobu in o tišini kot pesmi brez stih. Če je v živahni razpravi prišlo celo do tega, da bi ob tako množični pesniški produkciji pri nas, pesniki lahko izbrali tudi molk, tišino, pa je očitno, da se bo "hrupna produkcija" nadaljevala: že majhen izzivalen poskus molka udeleženci simpozija niso zdržali - v tišino so posegli že po nekaj desetih sekundah molka, kaj šele, da bi iz tišine uspeli "sestaviti" pesem. To pač še naprej ostaja zelo osebna zadeva. ● Lea Mencinger, Foto: Gorazd Šink

UTEMELJITEV OB PODELITVI JENKOVE NAGRADE 1990 MILANU JESIHU ZA PESNIŠKO ZBIRKO SONETI

Tako enoglasno navdušenega sprejema, kot ga je v literarni javnosti različnih generacij in poetoloških usmeritev doživela pesniška zbirka Milana Jesiha Soneti, že dolgo ni bil deležen kakšen literarni tekst, napisan v slovenskem jeziku. Do odločilnih sprememb v Jesiho-

vi poeziji je prišlo že v njegovi prejšnji knjigi pesmi Usta (1985), ki je s svojo estetiko melanholičnih podob in nostalgicnih tonov napovedala avtorjevo slovo od modernističnega pesniškega diskurza, s tem pa tudi bistveno drugačen odnos do literarne tradicije. Ta spremenjena optika se dosledno uveljavi Sonetih, pesniški zbirki s preprostim in poudarjeno klasičnim naslovom, kar v času post-avantgardističnih in post-modernističnih pesniških iskanj ne more biti zgolj naključje. Če se je avantgardistično-modernistična literatura marsikdaj konstituirala s kar se da radikalnim odnosom do literarne tradicije, z njeno destrukcijo, pa Jesihovi Soneti vzpostavljajo tvoren dialog z velikimi imeni slovenske in svetovne književnosti, hkrati pa s presenetljivo intenzivnostjo in diskretnim šarmom izrisujejo v sonetni okvir ujeto in zgoščeno - zdaj že lahko rečemo - tipično Jesihovo podobo sveta. Pravzaprav večina Jesihovih sonetov pripoveduje eno in isto zgodbo, zgodbo o rahločutnem možu, ki zvečer, ko se spušča mrak, gleda skozi okno. Pogled skozi okno je v Jesihovi poeziji predpogoj za začetek pesniških pustolovščin. Pogled skozi okno je pogled v svet, toda ne samo pogled na spremenjajoče se pokrajine, čemur ustrezajo zmeraj drugačna razpoloženska stanja, ampak tudi pogled v svet spominov, prebranih romanov in nenapisanih vrstic. Prepletajo se nostalgicni spomini in melanholična razpoloženja, eksistencialna refleksija in veristični pasusi, nežna liričnost in ironija, »visoki« in »nizki« toni. Vsa ta raznolikost, včasih celo diametralnost, se presenetljivo razkrije kot garant notranje trdnosti in pesniške prepričljivosti Jesihovih Sonetov, ki je utemeljena v premissah arhitektoniki, v pesniški dialektiki »dela« in »celote« in v njuni uspešni koeksistenci, ko posamezna pasaja zadobi svoj pomen in pravo poetično učinkovitost šele v kontekstu celote in ob doslednem upoštevanju pravil, ki jih zahteva sonetna pesemska forma. Z nerazločljivim prepletanjem dveh ravni - visoke klasičnosti in komunikativne verističnosti - Jesihova poezija močno problematizira marsikdaj umetni in fetišizirani dualizem »ezoterične« in »popularne« poezije. Pesniška zbirka Soneti Milana Jesiha je več kot pomemben prispevek k reaktualizaciji sodobnega slovenskega pesništva.

Republiško srečanje v Dupljah

FILM IN VIDEO

Duplje - Jutri, v soboto se bodo v organizaciji Kino kluba Duplje, ZKO Kranj in ZKO Slovenije zbrali na republiškem srečanju v Dupljah predstavniki slovenskih ljubiteljskih filmskih in video klubov, da bi pregledali filmsko bero zadnjih dveh let.

Za srečanje, ki pa ne bo tekmovalnega značaja, se je prijavilo dvanajst klubov iz vse Slovenije in tudi nekateri posamezni avtorji. Prireditelj se bo začela s pogovorom za okroglo mizo ob 11.30 v prostorih Partizana Duplje, nadaljevala pa popoldne ob 15. uri s projekcijo video posnetkov v dvorani Gasilskega doma, ob 17. uri pa z informativno projekcijo filmov in video posnetkov. Za to priložnost bo ZKO Kranj za predvajanje video posnetkov posodil videotop. Na večerni prireditvi ob 20. uri bodo predstavili najboljše slovenske amaterske filme zadnjih dveh let, Kino klub Duplje, ki letos praznuje 15-letnico delovanja, pa se bo predstavil s samostojno polurno projekcijo filmov. Organizacija republiškega srečanja v Dupljah ni le formalna počastitev jubileja dupljskega kluba, pač pa tudi priznanje za delavnost filmskih navdušencev, ki so v tem obdobju posneli okoli 50 filmov. K organizaciji dupljske prireditve so denarno prispevali tudi obrtniki iz Dupelj. ● L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled azstava slik SA80 nastalih v oficirskih jetniških taboriščih 1941/45. V galeriji Mestne hiše je še ta teden odprta razstava Kranj, ka-kršnega ni več.

V Prešernovem gledališču bodo danes, v petek, ob 19.30 uprizorili E. Albeja *Kdo se boji Virginije Woolf* - za abonma petek I.

V galeriji Bevisa razstavlja slikar Kiar Meško. V galeriji Lipa v Mestni hiši je še ta teden odprta razstava slik nastalih na likovnem srečanju Sava 90 junija letos v Gozd Martuljku.

V ponedeljek, 29. oktobra, ob 18. uri, bodo v stebriščni dvorani Gorenjskega muzeja v Mestni hiši odprli numizmatično razstavo 800-letnica denarstva na Slovenskem.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava likovnih del akademskega slikarja Zmaga Puharja. V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava Delavska ustvarjalnost 1990.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše razstavlja ilustracije akad. slikar Zvonko Čoh.

V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava vitražev Lene Šajn.

ŠKOFJA LOKA - Na Loškem odru bodo jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 19.30 ponovili Slawomira Mrožka TANGO - za izven. Tudi predstava v nedeljo, 28. oktobra, ob 19.30 bo za izven. V Groharjevi galeriji razstavlja akad. slikar Milan Rijavec.

V galeriji Loškega gradu bodo danes, v petek, ob 18. uri odprli prodajno razstavo del nastalih na Ex tempore Loka 90. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi nagrade.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

V galeriji Fara je na ogled meddruštvena razstava fotografij na temo Konj.

KAMNIK - V razstavišču Veronika bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo Marka Butine. V kavarni Veronika pa razstavlja akvarele Nevenka Virant.

KONCERT V GALERIJ

Lancovo - Jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 18. uri bodo v galeriji Brigita na Lancovem pri mostu otvorili sezono kulturnih prireditv s koncertom. Nastopili bodo: Franci Richter, prva trobenta, Urban Fele, druga trobenta, in Beti Demšar - Zupan, klavir, izvajali pa bodo skladbo Walterja Häfelijsa. Maja Gogala - Dvoršak, prva flauta, Matjaž Surc, druga flauta, in Beti Demšar - Zupan, klavir, pa bodo zaigrali skladbo Domenica Cimarose. Po koncertu si obiskovalci lahko ogledajo nova oljna dela in stalno razstavo del akad. slikarke Brigite Požegar - Mulej.

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE

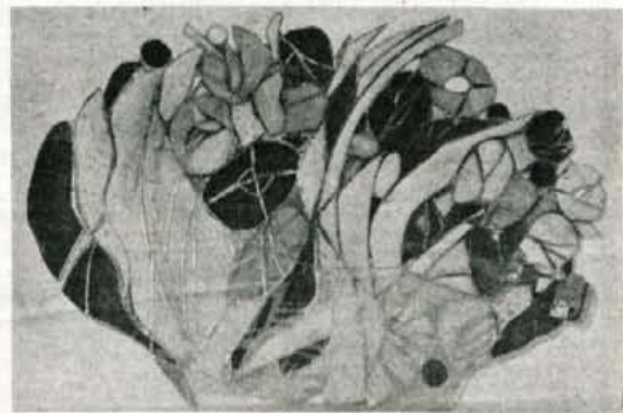
Kranj - Danes, v petek, ob 19.30 uri, bo v modri dvorani gradu Kieselstein literarni večer in predstavitev nove pesniške zbirke Poljubiti življenje Francke Tronkarjeve. To je že njena peta zbirka pesmi, med katerimi je tudi zbirka pesmi za otroke. Nova knjiga je izšla v samozaložbi. Na prireditvi bo v besedi in ob glasbeni spremljavi predstavljena tako proza kot poezija Francke Tronkar.

NAGRADA SLIKARJU OBLAKU

Claut - Na prvem slikarskem ex tempore v Clautu v pordenonski pokrajini, ki ga je pred kratkim organiziral Muzej moderne umetnosti, je akademski slikar Polde Oblak prejel drugo nagrado za sliko Dolina reke Celline. Ex tempore je potekal na temo Umetnost in narava, udeležilo pa se ga je 40 slikarjev iz raznih dežel.

KONCERT ZBORA LUBNIK

Šenčur - Mešani pevski zbor Lubnik iz Škofje Loke bo imel v nedeljo, 28. oktobra, ob 11. uri koncert v cerkvi v Šenčurju. Pevci, ki jih vodi zborovodja Tomaž Tozon, bodo predstavili program sakralnih pesmi ter slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Radovljica - V radovljiški galeriji Kamen te dni že drugič razstavlja oblikovalka vitražev Lena Šajn iz Kranja. Pred časom je opozorila na svoje oblikovanje v steklu z imenitnim "puštalskim ciklom", serijo originalnih lesenih oken, ki jih je zapolnila z elegantno in krhko stekleno mrežo barvastih stekel. Tokrat je na ogled in napredaj izbor steklenih predmetov v vitražni tehniki. - Foto: Jure Cigler

RAZSTAVA MARKA BUTINE

Kamnik - V organizaciji ZKO Kamnik bo danes, v petek, ob 19. uri v galeriji Veronika otvoritev razstave akad. slikarja Marka Butine, ki se bo predstavil z deli naslikanimi v različnih tehnikah. V programu otvoritve bosta nastopila flautistka Jurka Zoraje in kitarist Jerko Novak z deli Antonia Vivaldija in Arcangela Corellia.

Tribuna slovenskega kulturnega zbora

KAM GREŠ, KULTURA?

Slovenskim kulturnim delavcem je očitno dovolj čakanja, da se bodo razmere za slovensko kulturo spremenile. Razlogov za nestrpnost je očitno več kot dovolj, zato se je po posameznih protestih zdaj odločil glasneje opozoriti na več kot čudno stanje tudi Slovenski kulturni zbor s sinočno javno tribuno v Cankarjevem domu.

Kulturni delavci prav gotovo niso sklicali javne tribune z naslovom Negotovost kulture pod demokracijo iz nekakšne nostalgije po samoupravni kulturi, verjetno tudi ne iz nečakanosti dočakati novo kulturno politiko. Kajti, to kar se zdaj kaže kot kulturna politika v demokratičnih razmerah, nikakor ne more biti model kulturne politike, ki jo javnost po vseh spremembah upravičeno pričakuje. Tako pa se zdi, kot da se mora kulturna politika v novih razmerah krojiti izključno v kabinetu sekretariata za kulturo, odrezano od pobud in usmeritev institucij, ki jih družba ima na tem področju. Cela vrsta nerazumljivih odločitev na kulturnem področju, na primer odpoved finančne podpore srečanju slovenskih pesnikov v Kranju, odpoved že potrjene kandidature za organizacijo svetovnih glasbenih dnevo v Sloveniji in še drugi posegi, je zadnje čase sprožila val začudenja. Še posebej zato, ker očitno te odločitve niso posledica sicer resnično skromne denarne vreče za kulturo, pač pa - tako kaže - nekakšnih neekonomskih razlogov.

Nerazumljivo, povsem centralizirano odločanje o tem, kako s kulturo na slovenskih tleh, je očitno presleglo mero potrepljivosti tako pri delu javnosti, ki je pozdravila nove demokratične razmere in tudi pri tisti, ki je do teh razmer navdušena. Zato je glasnost, za katero se je odločil Slovenski kulturni zbor, z moralno močjo vplivati na drugačno kulturno politiko, vsekakor razumljiva. Koliko pa bodo učinkoviti sklepi te javne tribune in morda še naslednjih in kakšna bo usoda spomenic, ki jih pripravljajo delavci v kulturi, pa bo seveda odvisno od poslušalke politike glasnost novega pluralnega prostora, "Naglušnost" ob takih pobudah bi vodila pač v neustvarjalno kulturno atmosfero neslu-tenih posledic. ● L. M.

TV SPORED

PETEK

26. oktobra

- 9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Flipper, ameriška nanizanka
9.25 Senik z godci, zabavna oddaja
11.10 Podmornica, nemška nadaljevanka
12.00 Borštnikovo srečanje, kronika
14.55 Video strani
15.05 Svet na zaslonu, ponovitev
15.35 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija
21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
Megla, ameriški film

0.25 Video strani

- 18.25 EP video strani
18.30 Zdravila, izobraževalna oddaja
18.45 Kriza, dokumentarna oddaja
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 ONA + ON
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka,
Cariani in kurtizane, angleški film

1.00 Video strani

- 2. program TV Slovenija**
16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.20 Svetovni pokal v športni gimnastiki, posnetek iz Bruslja
18.30 Kako biti skupaj, oddaja TV Beograd
19.00 'Alo, 'alo, angleška nanizanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice
Kritična točka, ameriški film
21.45 Svetovni pokal v športni gimnastiki, posnetek iz Bruslja
23.45 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

- 9.25 TV koledar
9.35 Čebelica Maja, risana serija
10.00 Šolski program
10.00 Hanibal Lucić in njegov čas
10.30 Naši likovni ustvarjalci: Milan Steiner
11.30 Nemščina - Alles gute
11.35 Poročila
11.40 Lov za srečo, kanadska nadaljevanka
12.30 Televizijski družinski magazin
14.30 Sonce vzhaja, ameriški mladinski film
16.00 Operne zgodbe, angleška serija
16.55 Poročila
17.00 Rezerviran čas
17.30 Ulica strahopetcev, angleška nanizanka
18.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
18.30 Rezerviran čas
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Cigan, francoski film
21.50 TV dnevnik
22.05 Športna sobota
22.25 Poročila v angleščini
22.30 Program plus
Neuničljivi, humoristična serija,
Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
Santa Barbara, ameriška nadaljevanka

0.40 Poročila

0.45 Ekstra program plus, McGruder in Loud, ameriški film

NEDELJA

28. oktobra

SOBOTA

27. oktobra

- 8.20 Video strani
8.30 izbor tedenske program-ske tvornosti
8.30 Nemščina
9.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
9.10 Radovedni Taček
9.25 Lonček, kuhaj: Janeževi upognjenci
9.35 Zbis: Neža Maurer, Jesenski veter
9.50 Živ Žav v Kranju
10.40 Čebelica Maja: Maja in Žaba, risana serija
11.05 Alf, ameriška nanizanka
11.30 Zgodbe iz školjke
12.00 Naša pesem '90
13.40 Video strani
13.50 Marjanca, posnetek zabavne prireditve
15.05 Videogodba, ponovitev
15.50 Žarišče, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Ciklus filmov Walta Disneyja: Stari bavkač, ameriški mladinski film

2. program TV Slovenija

- 10.30 Domači ansambli: Ansambel Lojzeta Slaka

- 11.00 Nedeljski mozaik
14.00 Nedeljsko športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Kako so snemali čudežna čutila, angleška poljudnoznanstvena serija
20.30 Preživeli St. Jurij v Podkumu, dokumentarna oddaja
21.10 Borštnikovo srečanje, kronika
21.30 San Remo '90, zabavno-glasbena oddaja
21.50 Sportni pregled
22.35 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

- 9.30 Poročila
9.35 Ewoksi, ponovitev risane serije
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Musicum Panopticum, oddaja resne glasbe
13.00 Daktari, ameriška nanizanka
13.50 Poročila
13.55 Garsonjera za četverico, ameriški film
15.45 Svet narave, angleška poljudnoznanstvena serija
16.40 Kulinarčni kotiček
16.45 Harlow, ameriški film
18.45 Ewoksi, risana serija
19.10 TV Sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Nori dnevi, jugoslovanski film
21.30 TV dnevnik
21.50 Sportni pregled
22.35 Poročila v angleščini
22.40 Program plus
Alf, ameriška nanizanka,
Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis
Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

PONEDELJEK

29. oktobra

- 8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
9.00 Miti in legende islamskih ljudstev
9.10 Mačkon in njegov trop, risana serija
9.35 Mladinski pevski festival Celje '83: mešani mladinski zbori
10.05 Utrip
10.20 Zrcalo tedna
10.35 TV mernik
10.50 Borštnikovo srečanje, kronika
15.25 Video strani
15.35 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Jesenski 3 x 3, ponovitev
18.35 Spored za otroke in mlade
18.35 Radovedni Taček
18.50 Čebelica Maja
19.10 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Borštnikovo srečanje, prenos iz Maribora
21.50 TV dnevnik
22.15 Veliki koreografi: Alvin Ailey, italijanska serija
23.20 Sova:
Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka
0.35 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.00 Bill Oddie v raju, angleška poljudnoznanstvena serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Karavana zapravljičkov: Ptuj, zabavnoglasbena oddaja
20.35 Po sledih napredka
20.10 Sedma steza, oddaja o športu
21.30 Omizje: NOB ali državljanska vojna na Slovenskem

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Sedmi veter
9.45 Pojdi nekam, ne ve se kam
10.00 Šolski program
10.30 Likovna umetnost: Ritem prostora
10.45 Ustno izročilo
11.15 Francija danes
11.45 TV leksikon: Alegorija
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
13.50 Video strani
14.00 Spored za otroke
14.35 Poročila
14.40 Program plus, ponovitev
16.50 Poročila
16.55 Šolski program z glasbo o glasbi: Sodobni ples
17.25 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke
18.45 Morje, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka

- 19.30 TV dnevnik
20.00 Sonce za dva, igrani film TV Slovenija
21.20 Argumenti, zunanja politika
21.50 TV dnevnik
21.10 Poročila v angleščini
22.15 Program plus
Židovski humor
Dober večer, Japonska, potopis
Zaupno, ameriškoangleška nadaljevanka
Izpoved nekega policaja, dokumentarni film

TOREK

30. oktobra

- 8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Zgodbe iz školjke
9.30 Človekovo telo
10.00 Boj za obstanek
10.25 Nemščina
10.55 Sedma steza
14.50 Video strani
15.00 TV mozaik: Šolska TV, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 Šolska TV
18.00 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Nespodobno vedenje, angleška nadaljevanka
Srečanje v Izoli, zabavnoglasbena oddaja
21.50 TV dnevnik
22.10 Sova
Dekameron, slovenska nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka
23.35 Video strani

2. program TV Slovenija

- 14.25 Maribor: Kvalifikacije za EP v nogometu '92 (mlade reprezentance): Jugoslavija - Avstrija, prenos
16.15 Satelitski programi - poskusni prenosi
16.40 Svet športa, oddaja HTV
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
19.00 S poletnega festivala: Renu Bassi v plesih iz Indije
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 Gradovi: Kdo je živel na gradovih
21.05 Umetniški večer: Novi slovenski videoprojekti
22.15 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Mali svet, oddaja za otroke
10.00 Šolski program
10.00 Karel Čapek: Poštarska pravljica
10.20 Zgodbe iz muzeja
10.35 Mali TV koncert
11.05 Bizanc na Jadranu
11.35 Poslednji ribiči
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
13.50 Video strani
14.00 Mali svet, oddaja za otroke
14.35 Poročila
14.40 Program plus
16.50 Poročila
16.55 Šolski program
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Pretoklost v sedanosti, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Oče bom, italijanska nadaljevanka
21.00 V velikem planu, kontaktna oddaja
22.30 TV dnevnik
22.50 Poročila v angleščini
22.55 Program plus
Dragi John, ameriška nanizanka,
Skrivnostna Indija, dokumentarna serija,
Zaupno, ameriškoangleška nadaljevanka

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

1.05 Poročila

- 21.10 Film tedna: Postaja termini, kanadski film
23.00 TV dnevnik
23.20 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka,
Zgodba o Hollywoodu, angleška dokumentarna serija
1.30 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.05 Slovenska kuhinja z Ansambliom bratov Avenik, ponovitev
18.25 Londonski doki, dokumentarna oddaja
18.55 Beograd: Kvalifikacije za EP v nogometu '92: Jugoslavija - Avstrija, prenos
20.50 Žarišče
21.20 Operne zgodbe: Tosca
22.15 Svet poroč

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Otroška oddaja za otroke
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.35 Poročila
14.40 Program plus, ponovitev
16.50 Poročila
16.55 Šolski program, Hanibal Lucić in njegov čas
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Vetrovna roža: Platforma, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Druga ženska, ameriški film
21.45 TV dnevnik
22.05 Poročila v angleščini
22.10 Program plus
Smejmo se naprej, angleška nanizanka,
Zaupno, ameriškoangleška nadaljevanka,
Hollywood se spominja, dokumentarna serija

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

0.20 Poročila

- 9.55 Muzzy, angleščina za najmlajše
10.10 Zakon v Los Angelesu
11.00 Dan vseh svetih, prenos koncerta z Dunaja
15.00 Video strani
15.10 TV mozaik: Muzzy, angleščina za najmlajše
15.25 Žarišče, ponovitev
15.55 Sova, ponovitev
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 TV mozaik
17.55 Teleski '90, Pripravimo se na smučanje
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Podmornica, nemška nadaljevanka
21.00 Tednik
22.00 TV dnevnik
22.25 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka
Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.55 Pešec, nemški film
19.30 TV dnevnik
20.00 Slovenija: Peti letni čas dokumentarna oddaja
20.25 Plesni nokturmo: Tristan in Izolda
20.40 Pogum za tveganje: Pionirji sodobne kirurgije
21.30 Ex libris
22.20 Večerni gost: Pogovor z Vladimирjem Ovco

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Operacija Barbarossa, nadaljevanka za otroke
10.00 Šolski program
10.55 Dunaj: Koncert, prenos
12.50 Poročila
12.55 Šolski program
14.00 Video strani
14.10 Rezerviran čas
14.35 Poročila
14.40 Program plus, ponovitev
16.50 Poročila
16.55 Operacija Barbarossa, nadaljevanka za otroke
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Dokumentarni program
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Zelena ura, zabavna glasba
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Program plus

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Operacija Barbarossa, nadaljevanka za otroke
10.00 Šolski program
10.55 Dunaj: Koncert, prenos
12.50 Poročila
12.55 Šolski program
14.00 Video strani
14.10 Rezerviran čas
14.35 Poročila
14.40 Program plus, ponovitev
16.50 Poročila
16.55 Operacija Barbarossa, nadaljevanka za otroke
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Dokumentarni program
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Zelena ura, zabavna glasba
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Program plus

1. program HTV

- 8.30 Video strani
8.40 TV mozaik
8.40 Berta Golob: Besedne igrarije, lutkovna predstava za otroke
9.05 Oddaja za učitelje
9.20 Pustolovščina slikarstvo: Črta, barva, svetloba

ČETRTEK

1. novembra

- 8.30 Video strani
8.40 TV mozaik
8.40 Berta Golob: Besedne igrarije, lutkovna predstava za otroke
9.05 Oddaja za učitelje
9.20 Pustolovščina slikarstvo: Črta, barva, svetloba

Komisija za razvoj turizma v občini Kranj objavlja

RAZPIS

za izbor barvnih DIA filmov za razglednice mesta Kranj in okolice.

Na razpisu lahko sodelujejo vsi fotografi in fotoamaterji, ki imajo zanimive posnetke krajine, kulturne, etnografske in druge zanimivosti Kranja ali okolice Kranja na barvnem dia filmu formata 6 x 6, lahko tudi leica formatu.

Svoje izdelke pošljite ali prinesite do 15. novembra 1990 Komisiji za razvoj turizma v občini Kranj, Trg revolucije 1, soba št. 156/I zgradbe Skupščine občine Kranj. Izbrane dia filme bo komisija odkupila. Na razglednici bo naveden avtor fotografije.

KOVINOTEHNA

blagovnica FUŽINAR Jesenice

Petek, 26. oktobra 1990

RADIO

PETEK, 26. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovincem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 27. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tehnik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in prijubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturmo - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 28. oktobra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Prijubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturmo - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 29. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturmo - Anka Petričević: Ponovno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 30. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radijska igra - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturmo - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 31. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturmo - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 1. novembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturmo - Tiodor Rosić: Ikona svetega konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

26. oktobra amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 16., 18. in 20. uri 27. oktobra predprem. amer. akcij. spekt. DICK TRACY ob 17., 19. in 21. uri 28. oktobra amer. ris. AMERIŠKA PRAVLJICA ob 10. uri, amer. akcij. spekt. DICK TRACY ob 17. in 19. uri, prem. amer. filma NEWYORSKE ZGODBE ob 21. uri 29. oktobra amer. film NEWYORSKE ZGODBE ob 16., 18. in 20. uri 30. oktobra amer. film NEWYORSKE ZGODBE ob 16., 18. in 20. uri 31. oktobra prem. amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 1. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16. in 18. uri, franc. pust. film VELIKA MODRINA ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

26. oktobra amer. pust. film OTOK Z ZAKLADOM ob 18. in 20. uri 27. oktobra amer. pust. film OTOK Z ZAKLADOM ob 18. uri, amer. trda erot. BORDEL - HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 18. in 20. uri 28. oktobra amer. pust. film OTOK Z ZAKLADOM ob 16. uri, amer. trda erot. BORDEL - HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 18. in 20. uri 29. oktobra Danes zaprt! 30. oktobra amer. trda erot. BORDEL - HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 18. in 20. uri 1. novembra amer. kom. MOJA MAČEHA JE Z DRUGEGA PLANETA ob 18. in 20. uri 1. novembra amer. srhlj. SMRT V AVTU KINU ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

26. oktobra amer. akcij. spekt. DICK TRACY ob 17.45 in 20. uri 27. oktobra amer. akcij. pust. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 16.45 in 19. uri, amer. trda erot. RAZBURLJIVE PRIGODE NICOLE ob 21.15 uri 28. oktobra amer. ris. film AMERIŠKA PRAVLJICA ob 15. uri, amer. akcij.

pust. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 16.45 in 19. uri, amer. trda erot. RAZBURLJIVE PRIGODE NICOLE ob 21.15 uri 29. oktobra amer. akcij. film NEVARNA VROČICA ob 18. in 20. uri 30. oktobra Danes zaprt! 31. oktobra prem. amer. glasb. filma STEP PLESALEC ob 18. uri, franc. pust. film VELIKA MODRINA ob 20. uri 1. novembra amer. glasb. film STEP PLESALEC ob 18. in 20. uri

DUPLICA

26. oktobra amer. kom. MOJA MAČEHA JE Z DRUGEGA PLANETA ob 18. in 20. uri 27. oktobra prem. amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 21. uri 28. oktobra amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 17. in 19. uri, prem. amer. glasb. filma STEP PLESALEC ob 21. uri 29. oktobra Danes zaprt! 30. oktobra franc. pust. film VELIKA MODRINA ob 18. in 20. uri 31. oktobra amer. ljub. drama SENATOR IN STRIPTIZETA ob 20. uri 1. novembra amer. thrill. ODPOREN ZA KROGLE ob 20. uri

TRŽIČ

26. oktobra prem. amer. filma NEWYORSKE ZGODBE ob 19. uri 27. oktobra amer. ris. film AMERIŠKA PRAVLJICA ob 15. uri, amer. glasb. film STEP PLESALEC ob 17. in 19. uri 28. oktobra amer. kom. BEETLEJUICE ob 17. in 19. uri

KOMENDA

26. oktobra amer. glasb. film STEP PLESALEC ob 19. uri

ČEŠNJAVA

26. oktobra amer. akcij. pust. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 20. uri

KRANJSKA GORA

26. oktobra amer. kom. BEETLEJUICE ob 18. uri

ŠKOFJA LOKA

26. oktobra amer. film CROCODILE DUNDEE ob 18. in 20. uri 27. oktobra amer. film GREMLINI II ob 18. in 20. uri 28. oktobra amer. film GREMLINI II ob 18. in 20. uri 29. oktobra amer. film VELIKA MODRINA ob 19. uri

ŽELEZNIKI

26. oktobra amer. film GREMLINI II ob 19. uri 27. oktobra amer. film STARFIGHTER ob 20. uri 28. oktobra amer. film CROCODILE DUNDEE ob 19. uri

POLJANE

26. oktobra amer. film STARFIGHTER ob 20. uri 28. oktobra amer. film NERDSI VRAČAJO UDAREC ob 18. uri 30. oktobra amer. film GREMLINI II ob 18. uri

RADOVLJICA

26. oktobra amer. barv. film DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOVA ob 20. uri, amer. erot. film ŠEFICA POZNA POKLIC ob 22. uri 27. oktobra amer. zab. film VOJNA ROŽ ob 18. uri, amer. barv. film SALSA ob 20. uri 28. oktobra amer. barv. film SALSA ob 20. uri, amer. barv. film DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOVA ob 20. uri 29. oktobra amer. zab. film VOJNA ROŽ ob 20. uri 30. oktobra amer. barv. film DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOVA ob 20. uri 31. oktobra amer. zab. film VOJNA ROŽ ob 20. uri 1. novembra amer. pust. film OTROCI NOČI ob 20. uri

BLED

26. oktobra amer. barv. film BILO JE NEKOČ V AMERIKI ob 20. uri 27. oktobra amer. barv. film BILO JE NEKOČ V AMERIKI ob 18. uri, amer. erot. film ŠEFICA POZNA POKLIC ob 22. uri 28. oktobra amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 18. uri, amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri 29. oktobra amer. barv. film SALSA ob 20. uri 30. oktobra amer. barv. film SALSA ob 20. uri 31. oktobra amer. barv. film DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOVA ob 20. uri 1. novembra amer. barv. film DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOVA ob 20. uri

BOHINJ

27. oktobra amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 20. uri 28. oktobra amer. barv. film BILO JE NEKOČ V AMERIKI ob 18. uri 1. novembra amer. barv. film SALSA ob 20. uri

KOVINOTEHNA
Blagovnica FUŽINAR Jesenice
Kasetofoni SAMSUNG

Cene samo 2.679.- din
nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
MARTA KERN
KOROŠKA 5
64000 KRANJ
(HOTEL CREINA)
tel. (064) 23-650

MEDI - MYOTHERM
NOVA UČINKOVITA METODA
ODSTRANJEVANJA CELULITA
IN PREKOMERNE TEŽE

Nagradna križanka - GORENJSKE BANKE - GORENJSKE BANKE d.d., KRANJ

LEONARD BERNSTEIN AM FILM DRUŽBA	CILINDER	VRSTA VRBE	OKRAJŠ AMERIŠKO MOŠ IME	DOLGOREPA PAPIGA	EGIPČ BOG SONCA	NARAVNA KALJEVA SOL	ZOAK	PLAHA GOZDNA ŽIVAL	PETI MESEC	REKA V HAMBURGU	MAJHEN ČOK	BORENSKI GLAS	
GORA V SOSEŠČNI TRIGLAVA					EMIL LUDWIGER	BESEDA ZA POKRE- PTEV TRDITVE	VEČERNA ZABAVA			NOČNO ZABAVIŠČE RUDI OMOTA		SOTOČNICA DRINE	
SL ALPNIŠT HI-MALAJEC (ALEŠ)					ČES SKLA- DATELJ KAREL DO- LESLAV)	GREGA, BENEDIK				KATRAN LOŠČILO			
OBLÓGA Z LESOM					KORALNI OTOK					PRINC IZ MAHABHARATE GANKARJEV ROMAN			
KITAJSKI POLTIF (ČLUN J) HPEROKSID			AVTOR KRIŽANKE R NOČ	SL SKLA- DATELJ IN DRIGENT (HERBERT)	LEVI PRI- TOK DONAVE NA ČESKEM	SPREM- LJEVALEC EROSA	TONI ČUFAR	3 IN 2 SAMO- GLASNIK ABECEDE	SUMERSKA BOGALJA FLOONOSTI VINKO VODOPIVEC				
POWELL JOHN	AFRŠKA REPUBLIKA (KONASA)	LOKTOBER	31	NOVEMBER									
GORSKI GREBEN												RIBŠKA MREŽA	
IGRALKA BEGOVIČ	LOVRENC ARNIC	JEK. ODMEV PRJATELJ ZORMAN								ČOLN ZA RESEVA- NIE V GORAH	PREPROSTO GROŽJE S PUŠČICO	NATILJI VRSTA ZEMLJE SLOVICA	NOVI SAD PESNICA SEDEL
VRSTA LIONTA					SVINCU PO DOBNA KO- VINA (TI) CETINJE							KRAVICA DENIS FONVIZN	
VRSTA APNENCA OOLIT													
DZNAKA ZA VSKOZ- NOST MA- ZELNIH OLJ										FRANÇOISE ANNOU		ANTON FUNTEK	VRSTA KONJSKE GA TEKA

GORENJSKI GLAS

Nagradna križanka

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: radioamater, ara, ilustratorka, tat, serak, lipa, Njasa, TK, ral, kor, test, osa, Ivan, menilo, sanjači, ikona, IK, Antonin, mako, tnt, vdiranje, Karnija, Irka, Kastor, Oran, Nav, aktiv, kvaka, aki, eho, Ran, narava, Tosca, akt, Orinoko, Ntima, L.O, hiat, Oslo, Marlin, tata, nerv, Ardeni.

Izrebrani smo: 1. nagrada: Slavka Müllner, Groharjevo nas. 12, Školja Loka. 2. nagrada: Helena Čadež, Loka 79, Tržič in tri tretje nagrade: Bojan Cuder, C. revolucije 7, Jesenice, Eva Jeglič, V. Vlahoviča 6, Kranj in Francka Jeglič, V. Vlahoviča 6, Kranj.

Čestitamo!

Za današnje križanko pa **LB - GB, d.d., Kranj** razpisuje tri praktične nagrade:

1. nagrada: usnjena listnica
2. nagrada: sušilec las
3. nagrada: namizna ura

Ker v petek, 2. novembra, časopis ne bo izšel, tokrat rešitve pošljite do ponedeljka, 29. oktobra, na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko). Rešitve in rezultate zbiranja bomo objavili že v torkovi številki. Izrebrani reševalci naj po nagrade pridejo v maloprodajni oddelek na Cesto JLA 16.

Svet kranjskih sindikatov

Ne želimo postati tretja centrala

Konec junija letos so v Kranju osnovali Svet kranjskih sindikatov, ki je tedaj zajel polovico, do danes pa že 90 odstotkov prejšnjega (avtomatično vključenega) sindikalnega članstva. Šele septembra je ob nesojenem »Ravnikovem štrajku« postalo jasno, da današnji kranjski sindikat ni istoveten z včerajšnjim. Na vprašanja, kdo so in kaj hočejo, sta na tokrat odgovarjala predsednik Sveta kranjskih sindikatov JOŽE ANTOLIN in vodja tamkajšnje pravne službe MATO GOSTIŠA.

Interesno združenje, ne sindikalna centrala

Predstavite vaš sindikat!

ANTOLIN: »Smo povsem samostojno interesno združenje sindikatov podjetij in ustanov kranjskega in širšega območja. Nismo več organizacijska oblika Svobodnih sindikatov Slovenije, se pravi, nismo več podrejeni nikakršni centrali. Ogovorni smo zgolj sindikatom podjetij, oziroma članstvu, ki se je vanje prostovoljno vključilo. Iz prejšnjega občinskega sveta ZSS, v katerega so bili avtomatično vključeni sindikati podjetij in je predstavljal podaljšano roko republiškega sindikata, je zdaj nastalo interesno združenje, v katerega so se sindikati včlanili prostovoljno, s pristopnimi izjavami. Tudi nismo nikakršna tretja zveza (kot Svobodni sindikati ali Neodvisnost).«

Koliko imate članov v primerjavi z obdobjem, ko so bili vsi zaposleni avtomatično tudi člani sindikata?

ANTOLIN: »Občinski svet ZSS je imel 32.000 članov. Takoj po ustanovni skupščini 28. junija letos se jih je včlanilo 14.500, kar je pomenilo od 50 do 60 odstotkov poprejšnjega članstva. Včlanjevanje še ni končano, vsak dan prihajajo nove pristopne izjave, tako da najbrž tudi sedanje število 21.000 članov v 54 sindikatih podjetij ni dokončno. V glavnem so člani iz sindikatov podjetij v kranjski občini, v zaključni fazi so tudi pogovori s tremi sindikati podjetij v sosednji občini.«

Kdo jih je torej včlanil?

ANTOLIN: »Včlanjevanje v svet kranjskih sindikatov je potekalo kolektivno, sindikati podjetja pa so se za to odločili bodisi v izvršnih odborih bodisi na sindikalnih zborih ali zborih delavcev.«

Zakaj ste se odločili za samostojnost?

ANTOLIN: »Po kongresu so kranjski člani sindikata izrazili veliko ogorčenja na ZSS, ki se razen imena ni organizacijsko in kadrovske preoblikovala. Kazalo je na popoln razpad organiziranosti v sindikatih podjetij, kar smo hoteli preprečiti v prid delavcem. Kranjske sindikate smo skušali organizirati v skladu z že večkrat izraženimi interesi: v sindikatih podjetja izpeljati prostovoljno včlanjevanje, nato pa sindikat podjetja postaviti v tako pozicijo, da bi lahko postal pogajalski partner.«

Pri »Ravnikovem« štrajku se je izkazalo, da ljudje ne vedo, da so člani vašega in ne svobodnega sindikata.

ANTOLIN: »Lahko da vsi ljudje tega niso vedeli, ker so sindikati podjetij uporabljali različne pristopne izjave pri včlanjevanju posameznikov. Toda šlo je za manjšino, večini smo razdelili pristopne izjave, iz katerih je razvidno, da se delavec vključuje v sindikat podjetja. Sindikatu podjetja pa je dana pravica, da se v skladu z interesi prostovoljno odloči, kam se bo naprej povezoval. Članstvo sindikata podjetja v našem svetu ne izključuje povezovanja drugam. Smo oblika teritorial-

nega povezovanja, vsak sindikat podjetja pa se lahko po branžni liniji poveže tudi v »Ravnikov« sindikat, če se hoče, ali pa v Neodvisnost. Ker nismo nikakršna »tretja zveza«, ne pomeni, da se članstvo pri nas in v še kakšni drugi obliki sindikalne organiziranosti izključujeta.«

Sindikalne zaščite so potrebni vsi zaposleni

Kako da ste se odločili ohraniti krajevno načelo povezovanja sindikatov, ko pa v obdobju kolektivnega pogajanja stopajo v ospredje sindikati dejavnosti?

ANTOLIN: »Kakršnokoli povezovanje v eno ali drugo zdaj obstoječo sindikalno zvezo ne izključuje možnosti, da se sindikat podjetja poveže tudi v svet kranjskih sindikatov. Mislim, da se zdaj vse bolj kaže napačna usmeritev Svobodnih, ki je ves čas forsirala branžno organiziranost kot edino zveščavno. Ob tem so pozabili in zanemarili tiste oblike organiziranosti, ki nosijo največjo težo. Branžni sindikati podcenjujejo sindikate podjetij, ki lahko delavcem največ pomagajo, in izkazalo se je za nemogoče, da bi nekdo iz Ljubljane reševal denimo težave, ki nastanejo v podjetju. Vedno smo trdili, da potrebujemo tudi branžno povezavo, ker se pojavljajo tudi problemi, ki jih je moč učinkoviteje reševati le v dejavnosti kot celoti. Toda velika večina problemov, ki jih je treba reševati najprej v sindikatu podjetja, skupaj z območnim povezovanjem in to ne v neki hierarhični sindikalni strukturi, pač pa v nekakšnem servisu, ki sindikatom podjetja nudi strokovno, pravno in drugo pomoč. Vse kaže, da branžna organiziranost ni kos nalogam, kajti iz centra ni moč videti, kaj šele reševati vsakdanjih problemov. Kolektivna pogajanja, začetna v republiki, se nadaljujejo v branžah, in se zaključujejo v podjetjih s podjetniško kolektivno pogodbo. To pa pomeni, da bo v praksi vsa teža pogajanja in izvajanja kolektivne pogodbe padla na sindikate podjetij, ki bodo potrebni vsestranske pomoči.«

Vendarle »tretja zveza«?

Kaj pa združitev do zdaj samostojnih sindikatov v nekakšno »tretjo« sindikalno zvezo, o čemer smo slišali prejšnji teden?

ANTOLIN: »Dogovori med samostojnimi sindikati Slovenije ne pomenijo, da bo nastala »tretja« zveza, organizirana na enak način kot zdaj obstoječi. Nasprotno dogovor teče o tem, da bi se samostojni sindikati (bodisi podjetij, dejavnosti ali poklicev) prostovoljno povežali in skupno nastopali ob skupnem interesu. Snujemo konfederacijo samostojnih sindikatov podjetij ali izvedenih oblik organiziranja, in sicer interesu močnejših pogajalskih pozicij, pri čemer bi vsak samostojni sindikat ostal samostojen še naprej.«

GOSTIŠA: Tudi pri tej zvezi, če bo do nje prišlo, bo šlo za vprašanje, ali se vanjo vključujemo kot svet kranjskih sindikatov ali neposredno sindikati podjetij. Ker naša koncepcija pomeni, da smo prva in zadnja instanca organiziranosti, bi bilo lahko tudi povezovanje v takšno »mehko zvezo« nenačelno.«

S čim financirate svojo dejavnost?

ANTOLIN: »Kranjski sindikati namenjujejo 25 odstotkov svoje članarine v skupni program, se pravi 0,15 odstotka od neto osebnega dohodka člana sindikata.«

Stavkovnega sklada ni

Kako samo s članarino vzdržujete svoj aparat?

ANTOLIN: »Tako, da smo ga od obstoječega močno skrčili, za sedem ljudi. S članarino si zagotavljamo zgolj preživetje: osebnih dohodkov profesionalcev in materialne stroške, medtem ko se za financiranje ostalih akcij dogovarjamo s sindikati podjetij.«

Jože Antolin

GOSTIŠA: Za nas ne le, da sta nesprijemljivi opciji Ravnikov ali Tomšičev sindikat, temveč katerakoli centralistična sindikalna organizacija. Kranjski svet ni nobena »kapa« nad sindikati, pač pa le oblika povezovanja sindikatov podjetij zaradi določenih interesov. Že iz naše koncepcije izhaja, da bi bilo nesmiselno tiščati v katerikoli sindikalno zvezo vsaj kot Svet kranjskih sindikatov. Lahko pa se v eno ali drugo zvezo vključujejo posamezni sindikati podjetij po lastni presoji.«

Katere so vaše aktualne naloge?

GOSTIŠA: »Sindikati imajo dve temeljni nalogi: boj za nove pravice (v kolektivni pogodbi) in sindikalna zaščita (že izborjenih pravic pred kakršnokoli kršitvijo). Mi smo trenutno na obeh področjih tako rekoč v ofenzivi. Dali smo pobudo za sklepanje podjetniških kolektivnih pogodb, ki je v nekaterih podjetjih že sprejeta. Pri nas je bila oblikovana skupina za kolektivne pogodbe, ki bo sindikatom podjetja skušala nuditi zlasti strokovno pomoč pri pogajanjih. Hočemo namreč, da se vse pravice, odgovornosti in obveznosti v podjetjih urejajo s pogodbo, ne s samoupravnimi splošnimi akti. Druga akcija pa je na področju sindikalne zaščite, za kar naj bi vzpostavili močno mrežo sindikalnih zaupnikov. Imamo že besedilo, koncept, delne podjetniške kolektivne pogodbe, s katero naj bi uredili pogoje za sindikalno delo in postavili sindikalne zaupnike.«

Mreže sindikalnih zaupnikov torej še niste postavili?

GOSTIŠA: »Ne še, ker je pogoj za to podpis delne podjetniške kolektivne pogodbe. V njej bo dogovorjen fond ur, ki bo na voljo za delo sindikalnih zaupnikov, in število slednjih. Prioriteta je torej uveljavitev delne pogodbe. Ponekod ta naloga dobro poteka, saj smo naleli na dokaj kooperativni management, drugod pa se obravnava precej ignorantsko. Kjer ne bo šlo drugače, je moč govoriti o temeljnih pogojih za sindikalno delo, če ne zlepa, pa uveljaviti tudi s štrajkom.«

Bi ob tem dogajanju komentirali tudi plače v zaprtih kuvertah?

GOSTIŠA: »Kar zadeva plače v zaprtih kuvertah za delavce, je stvar s kolektivno pogodbo rešena. Ta sistem je v veljavi in ima določene pozitivne elemente, seveda pa ga bo treba izvajati zelo korektno. V podjetniških kolektivnih pogodbah bo treba zelo dobro opredeliti merila uspešnosti, delavec oziroma njegov sindikalni zaupnik pa naj bi imel ob morebitni samovolji ali nezakonitosti individualno možnost zahtevati varstvo pravic. Drugo vprašanje pa je zaupnost direktorskih

Stavkovnega sklada ni

Kako samo s članarino vzdržujete svoj aparat?

ANTOLIN: »Tako, da smo ga od obstoječega močno skrčili, za sedem ljudi. S članarino si zagotavljamo zgolj preživetje: osebnih dohodkov profesionalcev in materialne stroške, medtem ko se za financiranje ostalih akcij dogovarjamo s sindikati podjetij.«

Stavkovnega sklada ni

Kako samo s članarino vzdržujete svoj aparat?

ANTOLIN: »Tako, da smo ga od obstoječega močno skrčili, za sedem ljudi. S članarino si zagotavljamo zgolj preživetje: osebnih dohodkov profesionalcev in materialne stroške, medtem ko se za financiranje ostalih akcij dogovarjamo s sindikati podjetij.«

Kolikšna je torej vaša finančna moč? Ste zmožni denimo finančno pomagati stavkajočim delavcem v eni večjih kranjskih tovarn?

ANTOLIN: »Te finančne moči v svetu kranjskih sindikatov nimamo. Veliko večjo finančno moč imajo sindikati podjetij sami. V stavkah torej finančno ne pomagamo, pač pa skušamo v njih svetovati: da poteka po stavkovnih pravilih, da se postavijo zahteve, da se o njih pogajajo... Sicer pa sodimo, da je stavka resnično skrajno orožje sindikalnega boja, s katerim se ni kar tako igrati.«

GOSTIŠA: Stavkovni skladi še niso formirani. Tudi je vprašanje, ali bomo pri nas kdaj šli v rešitev, kot jo poznajo zahodni sindikati. Predvsem je treba počakati na zakon o stavkah. Če bo ta upošteval specifično našega družbeno lastniškega sistema, bo treba tudi jasno določiti, kdaj je stavka »plačana« in kdaj ne. Če, denimo, delavci v našem družbeno lastniškem sistemu stavkajo in če se stavka izkaže za legitimno in upravičeno, potem ni razloga, da bi morali delavci sami nositi tudi finančne posledice stavke.«

Kolektivno pogajanje in zaščita

Katere so vaše aktualne naloge?

GOSTIŠA: »Sindikati imajo dve temeljni nalogi: boj za nove pravice (v kolektivni pogodbi) in sindikalna zaščita (že izborjenih pravic pred kakršnokoli kršitvijo). Mi smo trenutno na obeh področjih tako rekoč v ofenzivi. Dali smo pobudo za sklepanje podjetniških kolektivnih pogodb, ki je v nekaterih podjetjih že sprejeta. Pri nas je bila oblikovana skupina za kolektivne pogodbe, ki bo sindikatom podjetja skušala nuditi zlasti strokovno pomoč pri pogajanjih. Hočemo namreč, da se vse pravice, odgovornosti in obveznosti v podjetjih urejajo s pogodbo, ne s samoupravnimi splošnimi akti. Druga akcija pa je na področju sindikalne zaščite, za kar naj bi vzpostavili močno mrežo sindikalnih zaupnikov. Imamo že besedilo, koncept, delne podjetniške kolektivne pogodbe, s katero naj bi uredili pogoje za sindikalno delo in postavili sindikalne zaupnike.«

Mreže sindikalnih zaupnikov torej še niste postavili?

GOSTIŠA: »Ne še, ker je pogoj za to podpis delne podjetniške kolektivne pogodbe. V njej bo dogovorjen fond ur, ki bo na voljo za delo sindikalnih zaupnikov, in število slednjih. Prioriteta je torej uveljavitev delne pogodbe. Ponekod ta naloga dobro poteka, saj smo naleli na dokaj kooperativni management, drugod pa se obravnava precej ignorantsko. Kjer ne bo šlo drugače, je moč govoriti o temeljnih pogojih za sindikalno delo, če ne zlepa, pa uveljaviti tudi s štrajkom.«

Zaupnik - sindikalni pooblaščenec

Kdo je lahko delavski zaupnik in kakšne so njegove pristojnosti?

GOSTIŠA: »Stvar dvostranskega dogovora v podjetju je

Mato Gostiša

število ur za sindikalno delo in število delavskih zaupnikov, medtem ko se o imenu suvereno odločajo sindikati sami. Sicer pa je delavski zaupnik pooblaščen predstavnik sindikata proti organom in vodstvu podjetja, njegova temeljna naloga pa je sindikalna zaščita. Prvo funkcijo, namreč kolektivno pogajanje, sindikat vrši kolektivno, medtem ko obrambo sindikalnih pravic, ki si jih bo na ta način izboril, lahko poveri posamezniku, sindikalnemu zaupniku.«

ANTOLIN: Poleg internih sindikalnih zaupnikov naj bi vzpostavili tudi mrežo zunanjih zaupnikov, strokovnjakov, zlasti pravnikov, ki bi lahko strokovno uveljavljali zaščito delavskih pravic.«

V kranjskih sindikatih nudite tudi pravno pomoč. Kdo se je lahko poslužuje?

ANTOLIN: »Pravna pomoč se nudi zaposlenim članom sindikata, upokojencem in časno brezposelnim. Uveljavijo jo lahko vsakdo s člansko izkaznico sveta kranjskih sindikatov in sindikata podjetja, oziroma z napotnico predsednika sindikata podjetja.«

Samopostrežba direktorskih plač

Zadnje čase slišimo očitke, da ste se sindikati (in z vami Gorenjski glas, ki je objavil vaše ugotovitve) priključili gornji zoper direktorje.

ANTOLIN: »Tudi v sindikatu sodimo, da je treba dobre strokovnjake, dobre managerje dobro plačati. Ne pristajamo na to, kar se dogaja v nekaterih podjetjih, da si direktorji delijo plače tako rekoč po samopostrežnem načinu, medtem ko zaposlenim ne morejo zagotavljati niti minimuma.«

GOSTIŠA: Če je kdo razumel naše stališče do ekscenčnih pojavov v zvezi z delitvijo managerskih plač kot splošno gonjo zoper direktorje, je razumel napak. Če pa je razumel to naše stališče kot gonjo zoper ekscenčne primere, potem je razumel prav.«

Bi ob tem dogajanju komentirali tudi plače v zaprtih kuvertah?

GOSTIŠA: »Kar zadeva plače v zaprtih kuvertah za delavce, je stvar s kolektivno pogodbo rešena. Ta sistem je v veljavi in ima določene pozitivne elemente, seveda pa ga bo treba izvajati zelo korektno. V podjetniških kolektivnih pogodbah bo treba zelo dobro opredeliti merila uspešnosti, delavec oziroma njegov sindikalni zaupnik pa naj bi imel ob morebitni samovolji ali nezakonitosti individualno možnost zahtevati varstvo pravic. Drugo vprašanje pa je zaupnost direktorskih

plač, do česar imamo zelo jasno stališče. Menimo, da je neupravičeno izplačevati izhodne osebnih dohodke za direktorje v zaprtih kuvertah - kot za vse druge delavce naj bodo tudi zanje javni. Tajno si jih najbrž izplačujejo tisti, ki imajo slabo vest. Pri »top managementu« se postavlja tudi vprašanje, kakšen smisel bi bilo tajno izplačevati tudi drugi del plač. Merila za nagrajevanje uspešnosti dela bodo morala namreč biti objektivizirana, merila za uspešnost bo, denimo, dobiček podjetja. Podatki o tem so javni in logično bi bilo, da je javen tudi del plače, ki je od tega odvisen.

ANTOLIN: Ko bo docela uveljavljen sistem kolektivnih pogodb, bodo utemeljene tudi za prte kuverte.«

Kako ocenjujete razplet v Mlekarni, Živilih, skratka tam, kjer je počilo zaradi managerskih plač?

GOSTIŠA: »Razplet v Mlekarni (stavka in nezaupnica direktorju) je pokazal, kam pripelje slab posluš vodilnih za probleme delavcev. V Mlekarni je šlo za enega redkih štrajkov, ki je imel jasno postavljene cilje in stavkovne zahteve. Eden temeljnih, če ne sploh temeljnih razlogov za tamkajšnje stavko je bil spor okoli upravljalških funkcij. To je bila ena prvih reakcij na »holdinge«, kjer so se direktorji postavili za edine upravljalce, delavci pa so tega popolnoma razlašeni. Drug razlog so bile direktorske plače in način njihovega razdeljevanja, pa medsebojni odnosi v kolektivu. Taki štrajki bodo po mojem mnenju še, zlasti v procesu pospešene privatizacije, kjer se delavce povsem neupravičeno razlašča vsega upravljanja na družbeni lastnini. Takšne stavke v našem sindikatu absolutno podpiramo.«

ANTOLIN: Tudi v Živilih uveljavne priti do razčiščenja na podoben način.«

Tehnološki presežek

Kako komentirate jadikovanje tovarniških vodstev o presežkih delavcev, namesto da bi pridobivali delo? Kaj lahko stori sindikat?

ANTOLIN: »Zavedamo se tehkih problemov, ki jim imajo mnoga podjetja z odvečnimi delavci, vendar poenostavljene načina »čiščenja« programov odvečne delovne sile ne moremo podpreti. Od vodilnih zahtevamo, da ob takšnih »čiščenjih« hkrati iščejo nova delovna mesta, ki bi delavcem zagotavljali eksistenco. Ne držijo delavce povsod le postavljajo na liste odvečnih, pač pa grede tudi v iskanje dodatnih poslov ali pa rešujejo te zadrege tudi na druge zakonite načine, na primer s predčasnim upokojevanjem.«

GOSTIŠA: Preden bo v podjetjih prišlo do sestavljanja kakršnihkoli list presežkov, preden bo sindikat pristal nanje, bo vztrajal, da se preverijo te druge možnosti (iskanje morebitnih novih poslov). Če pa bi prišlo do tehnoloških presežkov, potem bo sindikat del nad tem, kako se ugotavlja, kako so spoštovana merila, in da se bo z delavci ustrezno formalno postopalo. Drugemu sindikat ne more, nima ne denarnih skladov za pomoč odvečnim delavcem, ne možnosti za uvajanje novih delovnih mest.«

• D. Z. Zlobin

POPRAVILO
PISARNIŠKIH
STROJEV

TEC
IBM
OLIS

BIRO
USLUGA
DUŠAN

64000 KRANJ
TEL. 064/23 085
od 9. - 12. ure
LJUBLJANSKA 23

DOBRODOŠLI V NAŠI ULICI

ZLATARSTVO RANGUS

Najstarejša zlatarska delavnica na Gorenjskem.

Izdelava, predelava, popravilo zlatega in srebrnega nakita.

Brigita Rangus
Reginčeva 16 Kranj

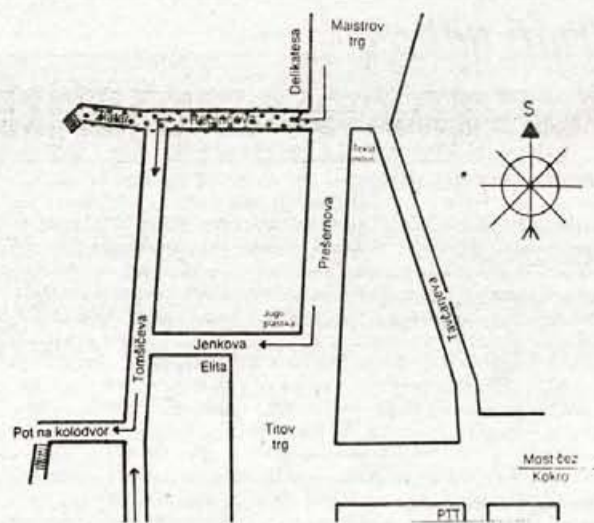

gostilna "praprot"
miran praprotnik
reginčeva 4, kranj
telefon 064/24-817

Nudimo vam izbrana butelčna vina, razne vrste cocktailov, naša posebnost so cocktaili iz prepeličjih jajc ali penečega vina, sadne solate, sladoledi, najboljša ledena kava na Gorenjskem.

Za skupine do 40 oseb organiziramo bankete, cocktail parties s toplo in hladno kuhinjo.

Delovni čas:
vsak dan od 9. do 23. ure,
sobote od 10. do 13. in od 18. do 23. ure,
ob nedeljah in praznikih od 18. do 23. ure.

PRODAJALNA KRISTALIN

MIJA VELIKANJE
REGINČEVA 9, 64000 KRANJ
tel. 064/22-783

vam nudi izdelke iz
STEKLA, KERAMIKE IN PORCELANA
UNIKATNE VAZE IZ RAZLIČNIH
MATERIALOV
(keramika, pihano steklo, kristal)
Velika izbira kozarcev in drugih daril.

Vse izdelke
kupljene pri nas
vam po želji
potiskamo.
(Obletnice, poroke,
rojstni dnevi) itd.

UGODNO:
Kozarci za žganje
0,03 l
6 kozarcev
samo 30,00 din!

CR jeans

Reginčeva 6, Kranj

V našem boutique smo dobro
s hlačami iz jeansa v modri,
rjavi ali zeleni barvi za vse
založeni
črni,
velikosti.

Na zalogi imamo tudi jakne in puloverje ter krila in bluže za ženske.

Odperto imamo od 9. do 19. ure,
ob sobo tah od 9. do 13. ure.

Obiščite nas!

MILAN LEVIČNK URARSTVO

Reginčeva 6 Kranj

Popravilo vseh vrst ur, menjamo baterijske vložke po znižani ceni - v kratkem prodaja vseh vrst ur Youngline - Junghaus.

HIP

Podjetje specializirano za grafično pripravo, tisk in dodelavo vam nudi:

- elektronsko obdelavo teksta na Macintosh in IBM PC računalnikih
- izpis na laserskem tiskalniku
- izdelavo fotostavka
- grafično oblikovanje
- izdelavo diplomskih nalog
- izdelavo vseh vrst tiskovin
- svetovanje za grafično industrijo
- uvoz - izvoz
- zastopništvo

NIŠE d.o.o. 64 KRANJ, Reginčeva 10
tel. 064/12-277, fax 064/12-277
ELEKTRONSKA GRAFIČNA OBDELAVA
I S K
SVETOVANJE
PRODAJA ZASTOPANJE
POSREDOVANJE
EXPORT IMPORT

Pestro izbiro daril vam nudimo v prvem nadstropju trgovine PRIMA.

Lahko se odločate med izbranimi vini ali domačimi in uvoženimi žganimi pijačami. Mogoče ste ljubitelj stekla ali unikatne keramike. Na izbiro imate tudi unikatne ure in bogato izbiro keramike. Seveda je poskrbljeno tudi za najmlajše, saj imamo veliko sokov, čokolad in bonbonov. Vse izbrano vam tudi lahko aranžiramo in po vaši želji tudi zavijemo. **UGODNE CENE!**

Sprejemamo tudi čeke, možno plačilo na 2 obroka pri nakupu nad 500,00 din ali 3 obroke nad 1.000,00 din.

Obiščete nas lahko vsak dan od 9. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 13. ure.

PRIMA

64000 Kranj, Reginčeva 10

Videoteka LIPA

ima na izbiro tedensko najnovejše filmske uspešnice vseh zvrsti. Poleg izposojanja kaset vam nudimo tudi presnemavanje na vaše ali naše kasete.

Posebna ponudba - pri izposoji treh kaset dobite še četrto in to brezplačno.

Mogoče pa vas zanima VIKEND PAKET?

Odperto od 10. do 14. in od 16. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.

BOUTIQUE

nudi oblačila za otroke in odrasle

POSEBNA PONUDBA: otroške bunde od 350 do 590 din

otroški termo kompleti po 350 din

športi pleteni puloverji za odrasle po 390 din

jeans hlače že od 280 din naprej

Nudimo tudi perilo, jakne, bluže...

Vse kar iščete, dobite na enem mestu!

BIMBO

Velika izbira igrač, oblačil, daril, modnih dodatkov, šolskih potrebščin in opreme za dojenčke.

Nudimo tudi celoten CHICCO program ter razviljanje filmov in izdelavo fotografij.

Delovni čas:
vsak delovnik od 9. do 19. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure.

otroška trgovina
Reginčeva 8, Kranj

Boutique ROMANA v Reginčevi ulici v Kranju (za Delikatosa) vam nudi

pestro izbiro damskega in moškega spodnjega perila, od erotičnega do perila za močnejše postave.

Velika izbira spalnih straj, pižam in kopalnih plaščev.

Na zalogi pasovi za ledvice vrhunske kvalitete, kakor tudi intimna kozmetika (milo, sprayji, robčki) ter različne vrste vložkov - tudi dišečih.

Velika izbira trenirk in ostale lahke konfekcije za moške in ženske.

Dobro smo založeni z nogavicami in hlačnimi nogavicami vseh velikosti predvsem priznane firme GOLDEN LADY.

Večina naštetih artiklov je iz uvoza po zelo ugodnih cenah. Odperto imamo vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

5% POPUSTA!

Za nakup do 15. novembra nad 500,00 din vam odobrimo

Vrniti udarec

Srbi so premeteno spet udarili, vendar še zdaleč ne gre zgolj za trgovinsko vojno.

Spet bomo pleteničili, kako je srbska trgovinska vojna ne-spametna, kako ruši enotni jugoslovanski trg in Jugoslavijo (karkršne ni več), kako ima vsaka palica dva konca in bo nazadnje udarila njih same. Toda, kakorkoli obračamo stvari, s taksami za blago iz Slovenije in Hrvaške je vendar naravnana na izrazito kratkoročni učinek, ki ga srbska oblast potrebuje pred prvimi več-strankarskimi volitvami. Čemu bi sicer v zadnjih mesecih tako povečali nakupe slovenskega blaga, na seji upravnega odbora slovenske gospodarske zbornice je direktor z Dolenjskega dejal, da so jih v zadnjih mesecih povečali za več kot dvakrat. Ustvarili so si zalogo, ki jih potrebujejo, ko se gredo vojno, zanesljivo pa bodo za slovensko blago, ki ga potrebujejo, poiskali trgovske vijuge (prelepili nalepke), kar se je dogajalo pred slabim letom po blokadi.

Če se torej lahko srbskim taksam in carinam grenko nasmihamo in najdemo kopico razlogov, da se ni pametno odzvati s podobnimi protiukrepi, pa je veliko bolj resna in občutljiva stvar najava, da Srbija ne bo več vplačevala sredstev v federacijo. Opremiti so jo s pojasnili, da smo tudi v Sloveniji razveljavili kopico zveznih zakonov in da družno s Hrvati ne plačujemo več za nerazvite, k temu pa so seveda pozabili dodati, da so Kosovo priključili veliki Srbiji in potemtakem ne more biti več jugoslovanski problem. Toliko manj, ker je Srbija v bistvu prav s temi ukrepi razglasila ekonomsko suverenost in še zdaleč torej ne gre zgolj za carinsko zaščito njihovega gospodarstva.

V bistvu torej sploh ne gre za vprašanje vrniti udarec ali ne, temveč kako ga vrniti, bolje rečeno, kaj napraviti za slovensko gospodarstvo, ki se vse bolj obupno bori za preživetje. Gospodarski pravo, da nimajo niti resne usmeritve, kaj bo postorjeno do konca letošnjega leta, kako bo zakrpana vse bolj raztrgana suknja. Izvzno obveznice so le papir, mi pa potrebujemo denar, pravijo direktorji, da ljudem izplačamo plače, da proizvajajo teče, denarja pa ni. Obresti na "sivem" trgu dosegajo pet, sedem, menda celo desetodstotne mesečne obresti, banke pa so ljudje dobesedno spraznili. Na seji upravnega odbora slovenske gospodarske zbornice smo slišali, da so samo v dveh dneh potegnili iz bank 3 milijarde dinarjev, iz obtoka je torej potegnjenega ogromno denarja, kar je specifični slovenski problem, saj na Hrvaškem navala na devize ni bilo, tudi v Beogradu ne. Teško je torej pričakovati, da bo zvezna oblast ali Narodna banka kaj napravila v tem pogledu za Slovenije, če bodo naše poslovne banke potegnile depozite iz tujine, tudi teh ne bo več. Problem je izrazito slovenski in izjemno nevaren, odziva nanj pa ni. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Tekstilci so za odpoved pokorščine

Vsa naša opozorila so zaman, rešitev, ki bi zaustavile slabšanje ne samo tekstilne, temveč položaja praktično vseh industrijskih panog ni, opozarja strokovno združenje tekstilne industrije Slovenije. Razmere postajajo nevdružne, najtežje je izvozno usmerjenim tovarnam, Elektro in PTT pa jim grozijo z odklopom, vodovodi z zaprtjem ventilov. Nihče pa se ne pogovarja o racionalizaciji države oziroma družbene nadgradnje. Tekstilci zato predlagajo odpoved pokorščine, za začetek predlagajo dogovor, po katerem bi vsa industrijska podjetja predložila SDK periodične obračune za devet mesecev brez predložitve virmanov za plačilo davkov in prispevkov za federacijo in izbrane obveznosti do republike iz dohodka. Zniževanje obsega proizvodnje ne rešuje stvari, saj že obstoječa ne prenese porasta stroškov in obremenitve. Edini ukrep, ki nam še preostane, pravijo tekstilci, je odpoved pokorščine, zato naj za začetek država in nadgradnja vzame sama, ne pa da ji ponujamo papirje za dvig denarja preden karkoli lahko storimo zase. Slovenska vlada naj vsaj tako kot pri nacionalnih statusnih vprašanjih ukrepa tudi v dobro ustvarjanja nove vrednosti, torej proizvodnje, ki je osnova za dostojno življenje delavcev proizvajalcev, med njimi še posebej zaradi nizkih osebnih dohodkov več kot 50 tisoč tekstilcev.

Europatinova pot v mednarodni poslovni svet

Gospodarska zbornica Slovenije skuša postati dober servis gospodarstva, informatika ima pri tem odločujočo vlogo, njej center za informatiko je najmočnejši gospodarski informacijski sistem tako z domačimi bazami podatkov kot z mednarodnimi povezavami. Razvili so lastne baze podatkov o demačih podjetjih, izvozu in uvozu, ekonomskih kriterijih, sovlaganjih, vključili baze podatkov o inovacijah in industrijski lastnosti. Povezali so se z mednarodnimi informacijskimi sistemi, kooperacijskim sodelovanjem v prostoru Alpe-Jadran, sistemom o boniteti podjetij v svetu in mednarodnem transferu tehnologij, izdelkov in storitev. Tako lahko naša podjetja ponudijo in iščejo nove programe, izdelke, tehnologije in storitve, razvite doma in v tujini, si izbirajo poslovne partnerje, kooperante, sovlagatelje in preverjajo njihove bonitete in poslovne povezave. Prav tako lahko preverjajo zaščito in razvoj svojih konkurenčnih partnerjev doma in v tujini, spremljajo njihovo ekonomsko poslovanje in uvozno izvozno tokove. Žal se naše gospodarstvo še vse premalo vključuje v informacijske poslovne tokove, ki postajajo vse bolj značilna tržna oblika poslovanja.

Za povezavo najvitalnejših podjetij, predvsem pa obrtnikov in novih podjetij s svetom pa so organizirali poslovni klub Europatinova, ki omogoča enakovredne pogoje za poslovanje v Sloveniji, Jugoslaviji, Alpe-Jadranu, Evropi, Jugovzhodni Aziji in Ameriki. Članstvo omogoča poslovno sodelovanje na področju razvoja novih metod dela in poslovanja, ponudbe in povpraševanja, transfera, kooperacij, sovlaganj, kapitala, nepremičnin, prostih kapacitet in delovne sile s pomočjo standardnih tipskih informacij in enostavnih računalniško podprtih programov. Poslovni sistemi so prilagojeni vsem pogojem poslovanja koristnikov od papirja, osebnih računalnikov do on line prenosa. Članom nudijo izobraževanje za informacijsko trženje v obliki seminarja in trimesečnih informativnih dnevov. Enoletno dobavo informacij članov nudijo za 10 tisoč dinarjev letno, nečlanom pa za 20 tisoč dinarjev.

Gospodarska zbornica obravnavala zakon o privatizaciji podjetij

Bodo velika podjetja državna

Zakon o privatizaciji podjetij je napisan na kožo manjših, dobro stoječih podjetij, vprašanje pa je, kaj se bo zgodilo z velikimi.

Kranj, 23. oktobra - Obravnavi osnutka zakona o privatizaciji podjetij, na katerega se navezuje zakon o agenciji za privatizacijo in o skladu za razvoj, smo včeraj prisluhnili na seji odbora Območne zbornice v Kranju, danes pa seji upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Razpravi sta si bili tako podobni, da jo lahko strnemo v enotno poročilo, gospodarstveniki so izrazili podobne pomisleke in strah pred prikritim podržavljanjem podjetij, očitali osnutku zakona nekatere pomanjkljivosti, pri tem pa mu priznavali, da je profesionalno napisan. Možnosti, da bi ljudi navdušili za kupovanje delnic so majhne, zato obstaja stvarna nevarnost, da država ne bo le prehodni, temveč stalni lastnik mnogih, zlasti večjih podjetij.

Osnutek zakona o privatizaciji podjetij že pred prvo skupščinsko obravnavo (odložena je na prihodnjo sejo) doživlja spremembe, kar kaže, da je bil zelo ostro zastavljen, in da bo do sprejema doživel še veliko sprememb. V osnutku, ki je datiran z 18. oktobrom, je delež interne privatizacije že znižan z 20 na 15 odstotkov družbenega kapitala podjetja, fiksna dividenda, ki jo bo za prednostne delnice dobival sklad, pa s 3 na 2 odstotka. Spremembe so tudi pri popustih za zaposlene pri nakupu delnic, saj je predviden dodatni popust v višini 0,5 odstotka za vsako polno leto zaposlitve v podjetju, skupni pa ne sme presegati 40 odstotkov. Ostaja pa omejitev, da nominalna vrednost kupljenih delnic s popustom ne sme presežati 20 tisoč mark, popuste pa naj bi bilo moč uveljaviti le do konca leta 1992.

Delež interne privatizacije še vedno previsok

Veliko pomislikov smo slišali, da je 15 odstotni delež interne privatizacije še vedno previsok, da je napisan na kožo manjših, dobro stoječih podjetij, vprašanje pa je, kaj se bo zgodilo z velikimi, ki tega ne bodo zmogli zagotoviti; bodo potemtakem postala državna in

gre torej v bistvu za prikrito podržavljenje podjetij.

Ponekod so grobo izračunali, kaj bi zahteval 15 odstotni delež interne privatizacije. Direktor kranjskega Merkurja Jakob Piskernik pravi, da bi ta delež za 1.300 delavcev dosegli z desetimi plačami v enem letu, z uveljavitvijo popustov pa s šestimi. Zelo težko ga bo torej doseči, vsaj na začetku bi po njegovem mnenju morala biti meja nižja, omogočili pa naj bi tudi kreditiranje, morda s pomočjo bank. Direktor kranjske Save, Viljem Žener se prav tako boji, da večjih podjetij ne bo moč odkupiti in bo zaradi tega prešla v državno last, ki torej ne bo le prehodnega značaja. Sava je vredna 600 milijonov mark, težko si predstavljam, je dejal Žener, kako bomo lahko z interno privatizacijo zbrali 100 milijonov mark. Poznam pa, je še dodal, italijanski holding, ki ima le 0,4 odstotka zasebne lastnine. Direktor tržiškega Peka, Franc Grašič, pa je dejal, da bi mejo dosegli z 1,3 mesečnim obsegom plač, kar bodo zelo težko izpeljali.

Omeniti velja tudi pripombo Staneta Boštjančič iz kranjske Planike, ki je dejal, da govornico o državljani Slovenije, tega zakona pa sploh še ni in prepričevali se bomo, kdo sploh je državljan Slovenije.

Prikrito podržavljenje

Ker ne vidijo možnosti za interno privatizacijo ali pa jih ocenjujejo kot zelo pičle, mnogi gospodarstveniki izražajo strah, da gre v bistvu za prikrito podržavljenje podjetij, kar je moč slutiti zlasti v ohlapno opredeljenem skrbništvu. Na seji upravnega odbora zbornice je Miro Goslar dejal, da je koncept zakona profesionalno napisan in dobra osnova za likvidacijo družbenega kapitala, zastavlja pa se vprašanje, kaj bo država počela v podjetjih, kolikšno bo njeno vmešavanje in koliko denarja bo pobrala. Skratka, gre za vprašanje kvantifikacije oziroma cenov, saj si gospodarstvo želi, da bi se država vmešavala čim manj, da bi bilo to res le prehodnega značaja in da bi bila privatizacija čim lažja. Ni izračuna, je dejal Goslar, kakšne so možnosti ljudi, da kupijo delnice, oceniti bi morali, kakšne bodo na začetku in kakšne v nadaljevanju. Vedeti moramo, da so plače slabe in da ljudje pri nas v vrednostne papirje še ne zupajo, stvane možnosti ljudi so majhne, kar predstavlja stvarno nevarnost, da država ne bo le prehodni, temveč stalni lastnik v mnogih primerih. Po njegovem mnenju bi zato moral biti start interne privatizacije nizek, vsaj na začetku. Interne delnice bi morale biti vsaj interne prenosljive, omogočiti bi morali kreditiranje nakupa delnic in se odločiti za tolikšne popuste, kot jih je ponudil Markovič.

Kako bodo zaščiteni tuji lastniki

Veliko vprašanj se je nanašalo za položaj oziroma zaščito

tujih lastnikov, na seji upravnega odbora zbornice si jih je Marko Simoneti vestno pribledil, kar pomeni, da to podržavljenje še ni povsem urejeno in zato odgovori še niso povsem jasni. Gre predvsem za vprašanje, kakšno mesto bodo dobila tako imenovana tuja vlaganja, ki so

Ko bo začel veljati slovenski zakon, bo v celoti prenehal veljati zvezni, slovenski pa naj bi veljal tudi za nazaj. Lastninjenje je zato zdaj zastalo, slovenski zakon zato kaže čimprej sprejeti. V primerjavi z zveznim odlikuje predvsem velja natančnost modelov, ki onemogočajo skrajne, ekscesne rešitve. Namesto knjigovodske je predvidena tržna vrednost kapitala, popravki pa predvsem pri stavbah in zemljiščih. Že na začetku je lastninjenje zastavljeno do konca in s tem pušča ostanka družbene lastnine.

imela v preteklosti pogodbeni značaj, po novi zakonodaji pa imajo korporacijskega. Ponevno naj bi jih lahko ovrednotili in se o njih pogajali, lahko dobijo boljši, nikakor pa ne slabšega položaja, saj jim enakega zagotavlja zvezni zakon o tujih vlaganjih. Pričakovati pa je, da bodo pogodbeno tuja vlaganja preobrazena v korporacijska. ● M. Volčjak

V kranjski Savi razvili novo generacijo avtoplaščev Exact

Exact se dobro obnese na mokri cesti

Traiskirchen, 18. oktobra - V kranjski tovarni Sava so razvili novo generacijo avtomobilskih gum za osebne avtomobile Exact, ki jih bodo postopoma uvajali v proizvodnjo, prvi dve dimenziji bosta na trgu konec novembra. Z novimi gumami, ki se dobro obnesejo na mokri cesti, bo Sava konkurenčna na svetovnem trgu, zamenjale bodo sedanje gume iz generacije Best, ki po tehničnih lastnostih že zaostajajo za vse bolj ostro konkurenco v svetu.

Nov izdelek kranjske Save so predstavili namestnik direktorja prodaje Milan Prah, direktor razvoja Branko Markun (na sliki) in vodja razvoja potniške pnevmatike Damijan Skumavec.

Nove savske avtomobilske gume Exact so rezultat skupnega razvojnega dela z avstrijskim Semperitom, zasnova in oblika je nastala v Savi, lastnosti pa so preizkušali v Semperitu, ki ima v Traiskirchenu pri Dunaju poligon, kamor so nas povabili na predstavitev novega izdelka.

V Savi so z razvojem novim avtoplaščev začeli pred dvema letoma in pol, za kar jim je ljubljanska strojna fakulteta izdelala poseben računalniški pro-

gram, ki je razvojno delo zelo olajšal in predvsem skrajšal. Zanj se zanimajo tudi pri kranjski Continental, kar je vsekakor priznanje za naše strokovnjake. Savini razvojniki so se tudi pri materialu skušali kar najbolj približati Continentalovi zmesi, tehnične povezave so torej vse tesnejše, ne zgolj zaradi lastnosti izdelkov, temveč tudi zaradi same proizvodnje. V Savi zdaj uporabljajo vse tri blagovne znamke, pričakovati pa je moč, da bo z večjo kapitalno povezavo prišlo tudi do večje delitve dela. Tako Sava že opušta svojo blagovno znamko pri zimskih gumah in prehaja na Semperitovo. Pri novih, letnih gumah Exact bo nemara prišlo do delitve dela s Continentalom. Predvidenih je namreč 17 dimenzij, kar je za Savo velik zalogaj, saj kalup velja od 30 do 100 tisoč mark,

nekatero dimenzije bo morda izdeloval Continental. V Savi napovedujejo, da bosta prvi dve dimenziji novih gum na trgu konec novembra, naslednji dve konec decembra. Avtoplaščji Exact bodo zamenjali generacijo Best, ki so jo uvedli pred devetimi leti, že zdaj pa pravijo, da bodo morali najkasneje v petih letih trgu ponuditi nov, še boljši izdelek. ● M. Volčjak, Foto: Ivan Draškovič

Prednosti nove gume Exact je boljši oprijem na mokrem cestnišču, boljše vozne lastnosti glede varnosti, tišje so. Ugotovili so jih v porizjalni analizi štirih zahodnoevropskih avtoplaščev.

Z novim izdelkom bodo v kranjski Savi bolje izkoristili novo opremo tovarne avtoplaščev, saj so v zadnjih letih vanjo vložili 45 milijonov dolarjev.

IGOR TORKAR:

VERZI ZA MESEC OKTOBER

Pesem o oktobru

Ze smrt neslišno v krošnje strelja,
da listi so pri rani rana,
vse trave so le suha stelja,
vse rože je požgala slana.
Srce je grozd, ki v prešo pade,
ko vina, trpkoga kot brin,
iz preše zadnja kaplja kane,
srce je kepica tropin...

Deseti oktober,
Sv. Strelcij, spoznavalec,
strelce je pisal:

Satirikova žalostinka

Spet mi nekdo od višjih je požugal,
da v zanki se nemilosti bom gugal,
da moje so puščice destruktivne.
Vse stranke, »demokratično« aktivne,
le v resolucijah so za satiro.

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani smo odprli dvema temama: novi slovenski ustavi in samomorom na Gorenjskem. Slednjo je pripravil mag. Franc Leskošek s kranjskega Centra za socialno delo. Jože Košnjek je pripravil kratek pregled členov nove slovenske ustave, spremljal pa je tudi prve ustavne razprave.

Namesto uvodnika pa objavljamo oktobrske epigrame Igorja Torkarja.

Leopoldina Bogataj

a v praksi po satiriku s sekiro,
svetniško na skrivaj zamahnejo
in med sovražnike ga pahnejo!
Ker nočem biti noj, s satiro grizem,
k hudicu slednji tercijski »izem«!

Vprašanje

Se dajo s »Pismi bralcev«
odpravljati napake?
Edino v jajcu dlake!

Osemindvajseti oktober, apostol Juda Iškarijot

Po mojem svetopisemski je Iškarijot
zato zaničevan, ker ni bil zvit falot,
ker ni pravilno znal ravnati s podkupnino!
Današnji Juda s srebrniki kupi vino
in vse apostole povabi na banket,
pa ni od vernih niti bičan ne preklet...

Odprte strani.

JOŽE KOŠNJEK

Osnutek nove slovenske ustave je v javni razpravi

Državljan mora biti varen tudi pred svojo državo

Osnutek ustave Republike Slovenije je v javni razpravi. Ima 164 členov. Razen tega gredo enakopravno v razpravo vsi predlogi poslancev na seji republiške skupščine 12. oktobra, pa ločeni mnenji članov strokovne skupine za pripravo osnutka ustave magistra Matevža Krivica in dr. Petra Jambreka. Razprava naj bi bila končana do konca novembra, če bo treba, pa bo podaljšana. Ustavo naj bi sprejela skupščina, potrdili naj bi jo državljani Slovenije na referendumu, šele potem pa naj bi bila slovesno razglašena v skupščini.

Sprejetje ustave bo že samo po sebi pomenilo akt razglasitve slovenske osamosvojitve, kakšne bodo njene nadaljnje povezave, če se bomo zanje odločali, pa je stvar prehodnih določb in drugih zakonov z ustavno močjo, na primer ustavnega zakona.

Osnutek nove ustave se v marsičem razlikuje od dosedanjih in sedanje, že petkrat ali šestkrat dopolnjene ustave. Za tokratni osnutek je značilno, da ne izhaja iz ideoloških izhodišč in zato ne ponuja prav določenega modela državne ureditve. Gre za vrnitev h konceptu družbene samoregulacije, ki je v nasprotju s komandno berlinski državo. Kot je značilno za vse moderne ustave, je tudi pri osnutku nove slovenske ustave na prvem mestu zavarovanje pravic posameznika kot človeka in državljana. Tudi pred lastno državo. Država je že po svoji naravi nujni omejevalec človekove svobode. Pravice morajo biti zavarovane v ustavi, ne šele v zakonih, ki le predpisujejo izvajanje ustavnih pravic. Ustava je tudi, kot pravijo njeni sestavljenci in predlagatelji, konkreten program slovenske osamosvojitve, pa tudi ustavna pot do samostojne slovenske države.

Svetost življenja vseh živih bitij

V preambuli, ki je v vseh ustavah posledica novih znamenj časa, je na prvo mesto postavljena svetost življenja, ne le človeškega, ampak vseh živih bitij. V osnutku piše, da je svetost življenja pred človekovo svobodo, če svobodo razumevamo kot avtonomnost subjekta. Beseda svetost življenja sama po sebi ni religiozna. To je beseda,

ki je starejša od vseh religij in jo lahko razume vsak človek. Svetost sicer lahko pojasnimo z besedami nedotakljivost, enakopravnost, edinstvenost, vendar z njo ni zajamemo le del pomenske vsebine. Druga sintagma preambule je **človekovo dostojanstvo**, s čimer je poudarjena človekova izjemnost. Človek je živo bitje, je bitje med bitji, vendar je bitje s posebnostjo. Ni le naravno in družbeno, ampak tudi duhovno. Svetost življenja se torej izraža skozi človekovo dostojanstvo. V preambuli ali uvodnem delu osnutka slovenske ustave so še naslednje predpostavke: **temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine, pravica vsakega naroda do samoodločbe, pravica do narodne samobitnosti in svoje državnosti, do kulturnega, ekonomskega, političnega in socialnega razvoja ter do varovanja naravne in kulturne dediščine.** Tu je mišljena tudi skrb za dediščino narodnih manjšin in etničnih skupin, pa za Slovence in njihovo dediščino zunaj njenih meja. O tem posebej govorijo splošne določbe ustavnega osnutka.

Slovenija bo republika

Slovenija naj bo republika in ne kakšna druga državna oblika, na primer monarhija, predvsem pa suverena država, ki temelji na neodtujljivi pravici slovenskega naroda do samoodločbe. Te pravice nihče ne sme vzeti. Ta pravica nikoli ne zastara in z njo naredi vsak hip razpolaga. To tudi pomeni, da smo se s to formulacijo v splošnih določbah odločili, da bomo suverena država in da ne pride v poštev nobena zvezna država ali federacija. Suverenost

dopušča kvečjemu vključitev v konfederacijo. V splošnih določbah, ki imajo 12 členov, je v osnutku predlagano naslednje. Republika Slovenija je suverena država slovenskega naroda. Vendar v Sloveniji ne živijo samo Slovenci. Vsem pripadajo temeljne človekove pravice. Slovenija je država vseh v njej živčih ljudi, ki so si pridobili slovensko državljanstvo. Vsem ljudem v Sloveniji so zagotovljene človekove pravice, državljani pa še državljanske. Oblast ima ljudstvo, ki jo izvaja na referendumih, plebiscitih in volitvah, posredno prek poslancev. Oblast je ločena na zakonodajno, izvršno in sodno, te funkcije pa so nezdružljive. Republika je dolžna skrbeti za slovensko občestvo izven meja, pa za varovanje manjšin in etničnih skupin pri nas. Cerkev je ločena od države, kar pomeni, da ne more opravljati funkcij, ki pritečejo državi in državnim organom. Slovenija želi postati enakopravni mednarodni subjekt in se zavzema za spoštovati pravila mednarodnega prava, ima svojo himno (o Zdravljici je že doseženo soglasje), oboje bo uredil zakon, prav tako tudi vprašanja glede zastave, glavno mesto naj bo Ljubljana, uradni jezik je slovenski, na ob italijanski in madžarščini, državljanstvo bo uredil poseben zakon, ki bo tudi povedal, kako se državljanstvo pridobi in izgubi, rešeno pa bo tudi vprašanje dvojnega državljanstva, ki ga želi »precej Slovencev, ki so odšli iz domovine. Tujci so ljudje, ki nimajo državljanstva, imajo pa zagotovljene človekove pravice, ustreznemu zakonu pa bo določil mejo med državno upravo in lokalno samoupravo. Lokalna uprava naj ne bi izvrševala (praviloma) splošnih upravnih zadev.

Pravna in socialna država

Drugo od skupno osmih poglavij v osnutku ustave Republike Slovenije obravnava pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana. Obsega 60 členov. Naloga republike Slovenije je varovati človekove pravice in razvijati pravno in socialno državo. To področje je dokaj natančno urejeno. Nekaj značilnosti iz predlaganih členov: človekovo življenje je nedotakljivo, s republiko Sloveniji ni smrtne kazni; vsakdo ima pravico do osebne svobode; odvzem prostosti mora biti omejen na najkrajši potrebiti čas, oseba pa ima pravico začeti postopek za sodno preverjanje oceno zakonitosti pripora; pripor je možen samo po odločbi sodišča; prepovedano je vsako nasilje nad obdolženci (telesno in moralno), ki jim je odvzeta prostost; obdolženci morajo biti ločeni od obsojencev, mladoletni obdolženci od odraslih; vsak, ki je bil nezakonito priprt, ima pravico do oškodnine; državljani se smejo svobodno gibati po državi in jo zapustiti in se vrniti; stanovanje je nedotakljivo in nihče ne more vstopiti brez odločbe sodišča in proti volji stanovanca, niti jih preiskovati; preiskava je možna samo ob navzočnosti dveh prič; zajemčena je svoboda izražanja; vsakdo ima pravico do svobode vesti in verske opredelitve in izpovedovanja vere; priznana je pravica do mirnega zbiranja in javnih zborovanj; politične stranke so udeležene pri oblikovanju politične volje državljanov, dolžne pa so javno razgrniti vire in način porabe svojih sredstev in premoženja, v nasprotju z ustavo (o tem odloča ustavno sodišče) pa so stranke, ki želijo nasilno spremeniti ustavni red; vsak državljan, star 18 let, ima pravico neposredno ali po svobodno izvoljenih predstavnikih sodelovati pri upravljanju javnih zadev, voliti in biti izvoljen; družina je ustavno varovana, prav tako očetovstvo, materinstvo, otroci, mladina in za to potrebne ustanove (tu se predlaga tudi opredelitev za izvenzakonsko skupnost); vsakdo ima pravico, da svobodno odloča o rojstvu otroka (varianta: starši imajo pravico do svobodnega načrtovanja družine) itd. V tem po-

glavju je zagotovljena pravica do izobrazbe in šolanja, pravice invalidov, svoboda znanosti in umetnosti, pravica do udeležbe v kulturi in znanosti, pravice pri izražanju narodnostne identitete, pravica uporabe svojega jezika in pisave in pravice narodnosti in etničnih skupin.

Delo in lastnina

Ekonomski in socialni razmerja so obdelana v posebnem poglavju. Poseben poudarek je namenjen delu in lastnini. Delo je vrednota, ki ji država zagotavlja posebno varstvo, opredeljuje pa tudi varstvo lastnine. Lastninska pravica je zagotovljena vsem njenim nosilcem, služiti pa mora splošnim družbenim ciljem. Posebej je obravnavana lastnina državljanov in tujcev. Uvedena je pojem javne lastnine, pa javno dobro, ki obsega tisti del javne lastnine, ki je v splošni rabi in služi vsem ljudem, sodi pa pod poseben režim družbenega varstva. Poseganje v lastnino ni dovoljeno, razen zaradi javnih koristi, kar pa terja polni denarni ekvivalent. Posebno pozornost namenja ustava rabi in varstvu kmetijskih in drugih zemljišč, zdravemu življenjskemu okolju. Omogočena je svobodna izbira poklica in zaposlitve, dostopnost delovnega mesta, pravica do dela in varstva pri delu, svoboda sindikalnega organiziranja, državljanska pravica do primerne stanovanja, vendar stanovanj republika ni dolžna zagotavljati, ampak le ustvarjati pogoje za uresničevanje te pravice, javne finance pa so temelj materialne osnove za zagotavljanje delovna države.

Enodomni ali dvodomni parlament

Državna ureditev Republike Slovenije temelji na sodelovanju državljanov (neposredno ali posredno) pri državni oblasti, delitvi oblasti na zakonodajno, izvršno in sodno, parlamentarnem sistemu, dosledni vezanosti državnih organov na ustavo in zakon, večji vlogi ustavnega sodstva, neodvisnosti sodstva in trajnosti sodne funkcije in lokalni samoupravi in decentralizaciji državne oblasti. **Enodomni državni zbor ali dvodomni parlament z državnim zborom kot predstavnikom državljanov oziroma njihovih strank ter senatom ali zborom regij kot zastopnikov lokalnih interesov** eno ključnih vprašanj javne razprave. Zbor ali zbor bi volili

vsake štiri leta neposredno, veljavno naj bi sklepala z večino navzočih (ne več večino vseh izvoljenih), seveda pa bi morala biti na kulturi in znanosti, pravice pri izražanju narodnostne identitete, pravica uporabe svojega jezika in pisave in pravice narodnosti in etničnih skupin. **Predsednika republike** naj bi volili neposredno, kar je vezano z njegovimi večjimi pristojnostmi, ali posredno v parlamentu, kar bi pomenilo, da bi bile njegove pristojnosti manjše. Predsednik naj bi bil izvoljen za pet let in to največ dvakrat zapored. Star bi moral biti nad 35 let. Več predlogov je glede njegovih pristojnosti glede razpustitve vlade ali parlamenta. Morebitno preveliko vlogo naj bi omejili z ustavnimi določbami. **Predsednika vlade in vlado** naj bi v Sloveniji dobili po dveh inačicah. Prvi model pravi, naj bi predsednika vlade izvolili državni zbor, ministre pa imenuje in razrešuje predsednik republike na predlog predsednika vlade. Kandidata za predsednika vlade predlaga predsednik republike po posvetovanju z voditelji poslanskih skupin, če pa to ni uspešno, pa tudi posamezne stranke. To je parlamentarni model. Drugi pa je kombinacija parlamentarnega in predsedniškega in v tem primeru krepi vlogo predsednika republike. Tu predsednik imenuje šefa vlade in na njegov predlog ministre. Državni zbor ji lahko izglasuje nezaupnico, vendar z dvotretjinsko večino glasov. Ta inačica bi zagotovila vladi večjo stabilnost, manjšo odvisnost od strank.

Neodvisno sodstvo

Neodvisnost sodstva je temeljno načelo. Sodnik je vezan samo na ustavo in zakon, sodniška funkcija je trajna, odvzame pa mu jo lahko le ustavno sodišče, ki sodnika lahko tudi premesti. Sodnik ima imuniteto in je njegova funkcija nezdržljiva z drugimi. Ustavno sodišče bo dobilo večje pristojnosti v funkciji varuha ustavnosti in zakonitosti. Sodišče lahko odloča tudi o obtožbah zoper nosilce državnih funkcij. Posreduje tudi v primerih spora med predsednikom republike in izvršno ter zakonodajno oblastjo.

Lokalna samouprava temelji na občini. Ustanovljene bodo za zakonem po predhodnem referendumu. Občina bo imela od države ločeno oblast. Omogočeno bo, po zakonih, tudi regionalno ali pokrajinsko povezovanje, vendar je to vprašanje, ki ga mora razrešiti javna razprava.

mag. FRANC LESKOŠEK

Zakaj več deset Gorenjcev vsako leto položi roko nase

Pričujoči zapis je kratek povzetek magistrske naloge z naslovom Sociološki vidiki samomorilnosti (empirična raziskava samomora na Gorenjskem).

Kar nekaj razlogov me je spodbudilo, da omenjeno delo vsaj v osnovnih črtah predstavim gorenjskim bralcem. A najpomembnejša sta bržčas dva. Prvič. Samomor je pri nas bolj ali manj tabuiziran. O njem se malo piše ali govori - in če se, se zelo posplošeno, površno. In drugič. Slovenci smo s koeficientom samomora okoli 35 (koeficient 1 pomeni en samomor na 100.000 prebivalcev) drugi na svetovni lestvici, takoj za Madžari. Ali drugače. V Sloveniji umre za posledicami samomorilnega dejanja na leto okoli 700 ljudi - to je približno toliko, kolikor ugasne življenj v prometnih nesrečah letno.

Kako torej doumeti, da Slovenija, drobna, komaj opazna zaplata zemeljske oble tako izrazito in žalostno izstopa in opozarja nase prav po narodovi samouničevalnosti? Brez dvoma so v ospredju nekateri specifični kulturno zgodovinski dejavniki, pa vrednote, navade in običaji ter vzorci nege in vzgoje otrok, ki oblikujejo osebnostne poteze povprečnega Slovenca, ki so v psihoanalitskem besednjaku depresivno anankastične z izraženo prenapeto storilnostjo, morebitni neuspeh pa prehitro prizadene njegovo občutje lastne vrednosti in sproža samomorilne težnje.

Nekatera temeljna suicidološka spoznanja

Laičen in polstrokov svet je še vedno prepoln grobih poenostavitvev, ko meša vzroke in povode v skladu z znanim stereotipom, češ dekle ga je zapustilo, pa se je ubil, ali slabe šolske ocene so ga pah-nile v smrt itd. V teh in podobnih primerih gre le za aktualne obremenitve, za sprožile oziroma provokativne dejavnike, ki nastopajo v vlogi povoda.

Torej v samomoru najpogosteje ne smemo videti le neke neposredne reakcije na aktualno psihosocialno obremenitev in travmatično doživljanja.

Vzroki zanj so globlji in bolj dinamični. Iskati jih gre v dispoziciji (pripravljenost na samomorilno vedenje), ki ima dva vira. Prvi je genetska pripravljenost na duševne motnje, ki kot pogosta komplikacija spremlja samomor (npr. epilepsija, shizofrenija, manično depresivna psihoza). Pogojno jih, po Ringlu, lahko imenujemo »psihotične« samomora (teh je okoli četrtina). Sklepamo lahko, da predstavljajo te vrste samomori konstanto, ki se opazno ne menja ne s časom in ne s krajem. Dispozicija zanj se najpogosteje deduje.

Drugi vir pa je psihohigienško neugodno ozračje, ki v kritičnem razvojnem obdobju zmoti harmonični razvoj otroka (razrvane družinske razmere, delna ali popolna izguba staršev, alkoholizem v družini itd.). V skupini teh t. i. »nepsihotičnih« samomorov (jih je okoli 75 odstotkov) izstopajo nevroze, ki imajo svoje korenine v spletu neugodnih povezav v družini in družbenem okolju.

Torej samomor ni enoplasten in enoznačen pojem, kot ga to na videz preprosto dejanje sugerira večini ljudi. Gre za strahovito prepletenost in odvisnost samomorilnih tendenc od številnih bioloških, psiholoških, sociokulturnih in drugih dejavnikov. Ali drugače. Človeka ne potegne v samomor ena sama neugodna okoliščina, marveč pride do samomorilne odločitve na križišču zgoraj omenjenih dejavnikov oziroma ob nesrečnem snidenju zunanjih dejavnikov z notranjimi.

Poleg tega, da je samomorilno dejanje le sklepni prizor

dolge drame (suicidalni proces), ki se je začela morda že z obremenjeno mladostjo, pa je to tragično ravnanje tudi klic na pomoč človeka, ki se je znašel v hudi duševni stiski.

Suicid pa ne razodeva le samomorilčevih samoagresivnih in samokaznovanih težnj. Je lahko tudi kaznovanje družbenega okolja, ki suicidantu ni naklonilo dovolj pozornosti in ljubezni.

Znani pa so tudi samomori, ki so brez prave prej opisane geneze (razvojnosti). V teh, nekoliko redkejših primerih je prostovoljna smrt plod trezne presoje in izdelanega življenjskega nazora. Tak človek povsem naskrivaj pripravlja samomor in se nazadnje pokonča - neusmiljeno in nepričakovano, celo za svoje najbližnje. Govorimo sicer z nekoliko pridržki o t. i. »bilančnem samomoru«.

Pogostost samomorov v svetu

Da bi lažje dojel zaskrbljujoče razsežnosti samomorilnosti v Sloveniji in podrobneje na Gorenjskem, si oglejmo statistična dejstva, ki govorijo o samomoru po svetu. Gre za dalj časa znano konstantno koeficientov samomora, ki nam razkrivajo dežele z visoko, zmerno ali komaj opazno stopnjo suicidalnosti.

Zaradi poenostavitve nisem iskal večletnih povprečij koeficientov po posameznih državah. Za orientacijo bo bržčas dovolj leto 1984. Pa tudi sicer pri letnih pregledih World Health Statistics ni opaziti večjih premikov v razvrstitvi.

Prvih nekaj držav z značilno visokim globalnim koeficientom samomora po WHO je:

	(sk)	(M)	(Ž)
Madžarska	44,9	64,5	26,5
Danska	31,6	41,1	22,3
Avstrija	25,7	37,8	14,9
Švica	25,7	36,7	15,2
Finska	25,2	41,9	9,7
ZR Nemčija	20,9	28,3	14,1
Japonska	17,6	22,2	13,1

... in dežele, kjer bi suicidologi bili »brezposelni«:

	(sk)	(M)	(Ž)
Egipt	0,2	0,3	0,1
Sirija	0,5	0,8	0,1
Filipini	0,6	0,7	0,5
Malta	0,6	0,8	0,5
Bahami	0,9	0,9	0,9
Nikaragva	0,9	1,6	0,3
Barbados	1,2	0,8	0,5
Panama	2,1	3,6	0,6
Grčija	2,9	4,0	1,9

Poudariti velja, da Svetovni zdravstveni organizaciji do leta 1982 niso poročale SZ, NDR, Romunija in ČSSR. Po tem letu pa to počno občasno in zelo pomanjkljivo. Vsekakor je statistična podoba sveta zaradi tega močno nepopolna. To misel vzbuja že fenomen madžarskega samomora.

Razporejenost najbolj in najmanj samomorilno obremenjenih dežel nam ponovno razkriva polarizacijo sveta (tudi tu!), na razviti in nerazviti del - a tokrat v korist slednjim.

Nekateri suicidologi porast samomora v posameznih deželah povezujejo zgolj z višjim življenjskim standardom, ki ima za posledico višjo aspiracijsko (zahtevnostno)

raven družbe in posameznika v njej. Čim višja je ta raven, tem večja je nevarnost frustracij (prikrajšanosti, neuspešnosti, razočaranja, nezadostnosti itd.) Frustracija v življenjskih ciljih, načrtih in željah pa je eden od glavnih neposrednih povodov za samomor. A omenjena razmišljanja bi vendarle kazalo, v svoji izhodišni in dokaj enoznačni tezi (samomor kot posledica porabniške družbe), nekoliko relativizirati in dopolniti. Nedvomno prinaša dvig aspiracijske ravni višjo stopnjo tveganja in večjo možnost razočaranja, nezadovoljstva, a teh frustracij ne gre vezati le na materialne pridobitve sodobne civilizacije.

Samomor v Jugoslaviji

Jugoslavija je kot celota srednje obremenjena s samomori, a med republikami in pokrajinama je moč opaziti velike razlike. Tudi tu navajam statistično podobo samomora v letu 1984, ker se že nekaj let ne spreminja, kvečjemu opazamo težnjo, da nizki koeficienti ostajajo na isti ravni, visoki pa še rastejo. Pozornost zbuja zlasti štiri področja: Slovenija in Vojvodina z najvišjima koeficientoma (34,2 oz. 25,8), ter Kosovo in Makedonija z najnižjima (2,3 oz. 6,7).

Količniki samomora v Jugoslaviji - 1. 1984

SFRJ	16,3
Bosna in Hercegovina	11,1
Črna Gora	14,6
Makedonija	6,7
Slovenija	34,2
Srbija	14,1
Kosovo	2,3
Vojvodina	25,8
Hrvatska	22,0

Naj na kratko poskusim interpretirati le izjemno nizek indeks samomora na Kosovu in v Makedoniji. Deloma ga je moč pripisati večjemu številu ljudi na eno gospodinjstvo, ki je splošno znan protektivni dejavnik. Tudi partiarhalni vzorec družinskega življenja in siceršnja sorodstvena in rodbinska povezanost vplivata na koherentnost primarne družine. Svojo vlogo pa odigra tudi mentaliteta. Specifičen ton ji daje muslimanska religija, ki strogo obsoja samomor, kar spričo povprečne nižje stopnje izobraženosti ter kulturne in zgodovinske svojskosti, pogojuje zasuke agresivnosti pretežno navzven, ne navznoter, proti posamezniku.

To z drugimi besedami pomeni: tam, kjer je samomorov več, je manj ubojev in obratno, kar velja tudi za Jugoslavijo (teorija o obratnem sorazmerju med avto in hetero agresivnostjo).

Samomorilnost na Gorenjskem od 1978 do 1986

Praden razkrijem nekatere značilnosti samomorilne populacije na Gorenjskem, naj vsaj skiciram metodološka izhodišča.

Raziskovanje samomorilnosti je bilo tako prostorsko kot časovno opredeljeno. Zajelo je gorenjsko regijo z njenimi petimi občinami (Kranj, Škofja Loka, Trzič, Radovljica in Jesenice) v letih od 1978 do 1986.

Raziskava je po posameznih občinah gorenjske regije posnela splošne socioekonomske in demografske dimenzije samomorilne populacije, kot so starost, spol, poklic, zakonski stan, izobrazba, nacionalnost, ter podatke o načinu, kraju in mesecu storitve samomora, opitosti pred dejanjem, oceni duševnega stanja in domnevnem motivu samomora.

Podatki za pet gorenjskih občin so bili povzeti iz statističnih šifrirnih lističev, ki jih, na podlagi poročil UNZ in zdravstvenih služb Slovenije, izpolnjujejo na Centru za prevencijo samomora, ki deluje pod »patronatom« Univerzitetne psihiatrične klinike v Ljubljani.

Drug pomemben vir podatkov sta bila popisa prebivalstva iz leta 1971 in 1981, iz katerih je bilo mogoče izluščiti absolutno število prebivalstva za gorenjsko regijo po posameznih kategorijah, kot so: spol, starost, narodnost, šolska izobrazba, kmeč-

ki življenj, aktivno prebivalstvo itd. Ti dve časovni točki sta nudili dovolj trden demografski okvir, znotraj katerega sem s pomočjo metode linearnega naraščanja za vsako raziskovano leto (od 1978 do 1986) projiciral strukturirano število prebivalstva, brez katerega ne bi bilo mogoče izračunati specifičnih koeficientov samomorilnosti.

Gorenjsko samomorilno populacijo sem primerjal tudi s preostalo slovensko. Ker pa v razvrstitvah glede na zgoraj omenjene spremenljivke ni bilo bistvenih razlik, bo za naš namen verjetno dovolj le predstavitev gorenjskega samomora.

Gorenjska regija je med trinajstimi slovenskimi, sicer na repu po pogostosti samomora, še vedno pa se s povprečnim devetletnim koeficientom 32,7 uvršča med žalostne rekorderje na svetovni lestvici. Sicer pa je bil suicid v Sloveniji v letih od 1978 do 1986 najpogostejši v celjski, mariborski, krški, slovenjgraški in soboški regiji. To so manj razvita območja severovzhodne Slovenije (Kozjansko, Haloze, Slovenske Gorice, Goričko), kjer pretežno domuje v pozabo, osamo in alkohol pogreznjena maloštevilna kmečka populacija.

Pogostost in regionalna razpršenost samomorov, spolna in starostna struktura samomorilcev

Na Gorenjskem je v letih 1978 do 1986 storilo samomor 522 oseb oziroma povprečno 58 na leto. Od tega 42 moških in 16 žensk. Povprečna starost suicidantov je bila 46,8, suicidantk pa 52,1 leto. Po posameznih občinah je glede na globalni koeficient samomorilnosti v ospredju Škofja Loka (35,2), sledijo Radovljica (33,8), Jesenice (32,7), Trzič (31,7), Kranj (30,2).

Suicidalnost zaposlenih po posameznih področjih dejavnosti

Povprečni devetletni koeficient je za Gorenjsko najvišji pri kategoriji brezposelnih. V absolutnem številu jih je umrlo 36. Gre še vedno za statistično seve, premajhno število, ki bi zagotavljalo dovolj zanesljivo posploševanje. Brez večjega tveganja pa bi vendarle lahko dejal, da gre pri dobršnem številu brezposelnih suicidantov za marginaliziran družbeni sloj, za socialni sediment, ki poseduje nizko kulturno stopnjo, šibak ali povsem dezorientiran vrednotni sistem z nizkimi aspiracijami, povezan z alkoholom, narkomanijo itd. Tem ljudem sta brezup in brezizhodnost vsakodnevni sopotnici, njihovega stila življenja pa zato bolj lastni samouničevalni impulzi kot drugim.

V zadnjem času se spričo teh krogov gospodarskih razmer pričujemo tudi z drugo kategorijo in strukturo brezposelnih, ki so osebnostno bolj urejeni, delavoljni itd. Kako v suicidogenem smislu nanje vpliv-

vajo prisilni dopusti, čakanja na domu, tehnološki presežki in podobno, kar zbuja tesna občutja negotovosti, bi kazalo šele proučiti.

Iz tabele samomorov po področjih dejavnosti za Gorenjsko regijo je moč opaziti višje koeficiente tudi pri gozdarskih, industrijsko-rudarskih in obrtniških poklicih; tam torej, kjer je izobrazbena struktura delavcev sorazmerno nižja.

Obratno pa dejavnosti z največjeje mentalno udeležbo in nižjo neposredno fizično aktivnostjo v procesu dela, izkazujejo bistveno manjšo suicidalnost. V tej smeri izstopajo dejavnosti na področju finančno tehničnih storitev, DPS in SIS, delavci na področju izobraževanja, kulture in znanosti ter zdravstvenega in socialnega varstva.

Samomor glede na stopnjo šolske izobrazbe

V sintezi za Gorenjsko regijo je evidentno, da so tako moški kot ženskam s poklicnimi šolami samomorilne odločitve najbližje. Sledijo jim osebe brez izobrazbe ali z osnovnošolsko, medtem ko so posamezniki s srednjo, višjo ali visoko šolo samomorilno najmanj obremenjeni.

Zakonski stan

Zakonski stan je potencialno suicidalen in eksogen zunanji dejavnik, ki se z vsilovitostjo udejanja šele ob izgubi emocionalno pomembne osebe v posameznikovem življenju - in kot tak nemalokrat nastopa v vlogi sprožilnega, provokativnega momenta. Ta kratka misel že daje slutiti, da so znotraj omejenih variable najbolj ogroženi kategoriji ovdovali in razvezani. Skupni koeficient razvezanih znaša kar 199.

To bi utegnili kazati na izrazito psihosocialno travmatičnost razveze z vsem kar prinaša - ločevanje ali predodeljevanje otrok, premoženja, občutje ogoljufanosti in izgube lastne vrednosti, socialna stigmatiziranost itd.

Razvezna situacija pa nima neposrednega učinka, ki se lahko manifestira s suicidom enega od ločencev. Drugo postrazvedno posledično dejstvo je najpogostejše nastanek nepopolne, razdrte družine, katerega potencialni suicidalni nabo, spričo neustreznega procesa socializacije otrok, smo že spoznali.

Tudi ovdovali s koeficientom 77,4 so v sintezi za Gorenjsko visoko nad globalnim samomorilnim povprečjem. Ti morda celo intenzivneje kot razvezanci začitijo izgubo svojega najbližnjega. Mostovi za in pred njimi (upanja) se porušijo. Ostaja le spomin preteklosti in trpko spoznanje dejanskosti. In kolikor starejši so, toliko hitreje klonijo.

Samomorilnost šolajočih oziroma študirajočih

Na tem mestu bi lahko triumfalno dokazoval, kako malo suicidalantov je med šolajočimi in študirajočimi. A dialektični premislek opravi svoje. Res da so na veliko srečo mladi najnižje na samomorilni lestvici, a zakaj potem odrasli naravnost hlatajo po samouničenju. Mar niso kali kasnejše samodestruktivnosti

zasejane, kot nas uči psihodinamska teorija, že v otroštvu in mladostništvu. Ker pa je pri mladem človeku elementarni samoohranitveni nagon globlje vsidran, skuša na stisko in nemoč opozoriti bolj apelativno in demonstrativno - s parasuicidom (samomorilni poskus). To pa ne pomeni, da se mu že tedaj ni vtisnil travmatični dogodek tako boleče in globoko, da ga utegne kdaj pozneje ob podobni situaciji v odraslosti - po sistemu kot »ključ s ključavnico« - pahniti v samomor.

Statistike glede na starostno strukturo v primerjavi s samomorilnimi poskusi in uspelimi samomori kažejo zrcalno podobo. Medtem ko samomorilna dejanja s starostjo naraščajo, pa parasuicidi upadajo.

Nakazano je že bilo relativno nizko število samomorov med otroki in mladostniki (zgolj statistično seveda) na Gorenjskem v letih od 1978 do 1986. Za posledicami samomorilnega dejanja jih je v omenjenem obdobju umrlo 16 (10 fantov in 6 deklet). Sedem od teh je bilo osnovnošolcev (6 fantov in 1 deklica), pet srednješolcev (1 fant, 4 dekleta) in štirje študenti (3 fantje, 1 dekle). Povprečni devetletni koeficient samomora za osnovnošolce znaša 4,5, pri dijaki 10,3, za študente pa 11.

Količniki torej kažejo nizko stopnjo suicidalne obremenjenosti mladostnikov, čeprav bi po senzacionalističnem sporočanju nekaterih medijev lahko sklepali ravno obratno. Res pa je, da nas prezgodnja in prostovoljna smrt mladega človeka, ko je bilo pred njim še skoraj vse življenje, nehoti celo hujše pretrese kot samomor strajše osebe.

Pa vendarle se gre ob koncu tega poglavja ponovno vprašati, kaj potemtakem, po uvodnem zatišju, sproži pravi plaz samomorov v srednjih in poznih letih človekovega življenja. Ti ljudje so vendarle bili nekoč otroci, adolescenti in prav tedaj verjetno prvič stigmatizirani, travmatizirani, torej disponirani za kasnejše fatalno samouničevalno ravnanje. Eden od možnih odgovorov bi lahko bil, da gre na Slovenskem za mračno nihilistično suicidalno ozračje, od primarnih skupin do makrodružbenih sfer, katerega polna so tudi »pljuča« mladih ljudi. In prav ta klima oblikuje osebnostne poteze povprečnega odraslega Slovenca, ki so bile že zgoraj nakazane.

Za trdnejše sklepe bi bilo smotno z metodo študije primerov slediti življenju učenec, študentov do njihovega tragičnega konca, podobno pa raziskati tudi samomorilne poskuse, kajti le-ti so po večini domena mladih.

Samomorilnost med upokojenci

Kot po neki fatalni sili inercije se pojavlja suicid upokojencev, ki skozi leta od 1978 do 1986 ni pojenjal. Teh je v tem času tako umrlo 170 oziroma v skupnem koeficientu 69,5. Povprečni specifični koeficient pa še posebej prizadeva moške (105,7). Daleč pred vsemi, še zlasti pri moških upokojenih suicidalantih, je radovljiška občina s povprečnim devetletnim koeficientom 83,5 (v absolutnem številu jih je 40 napravilo samomor). Na drugem mestu je Škofja Loka s koeficientom 69,4 (teh je tako umrlo 28).

Sledijo preostale tri občine - Kranj, Trzin in Jesenice.

Spričo dvakrat večje obremenjenosti upokojencev v primerjavi s preostalimi populacijami, sem le-te vzel pod »dronogled« (mikronivojska analiza). Naj na tem mestu navedem le nekatere pomembnejše ugotovitve.

Pogostejša suicidalna dejanja in njih izenačevanja po spolu so med drugim tudi posledica t. i. »ekstencionalnega vakuuma«, ko s starostjo drug za drugim odpadajo nekateri pomembni zaščitni dejavniki, kot so družina, otroci, zakonski partner, dom in podobno, zato življenje vedno teže osmišljajo.

V raziskavi so se nekoliko bolj suicidalno rizično razkrili domovi za ostarele, kjer starostniki težje ohranjajo življenjsko budnost. Domovi, navzlic fizični bližini varancev, ne odpravljajo občutka odtujenosti, osamljenosti in obrotnosti.

Kot je bilo pričakovati, je pri upokojenih telesna bolezen ali invalidnost kot motiv samomorilnega dejanja kar sedemkrat pogostejša (27,9 odstotka) kot pri ostali samomorilni populaciji. Drugi najpogostejši navajani motiv je osamljenost ali izguba svojca (8,4 odstotka), tretji pa družinski oziroma zakonski spor (7,9 odstotka). Devetletna povprečja tudi kažejo, da je tako pri upokojenih suicidalantih kot pri ostalih ne glede na spol obešanje kot način storitve daleč v ospredju.

Samomorilnost kmečkega življa

Empirični podatki v letih od 1978 do 1986 kažejo tudi nadpovprečno samomorilnost kmečke populacije. V tem obdobju je za posledicami samomorilnega dejanja umrlo 16 kmetov (koeficient 91,5) in 7 kmečkih gospodinj (koeficient 168,2).

Sicer Gorenjska ne sodi med najruralnejše predele RS, a ima tudi ta svoje Kozjansko, Haloze ali Goričko - škofješko občino s svojimi izgubljenimi zaselki na robovih Poljanske in Selške doline, koder je bilo statistično zaznati najintenzivnejše usihanje življenjske moči kmečkega življa. Tu je bilo storjenih kar polovico vseh samomorov med kmeti Gorenjske regije. Koeficienti samomorilnosti med kmečkim prebivalstvom gorenjske so sicer izredno visoki, jih pa ne smemo posploševati, ker gre za premajhno število primerov - tendenca k samouničevalnosti kmečkega prebivalstva pa je vendarle nakazana.

Tem ugotovitvam ob stran se postavljajo znana dejstva, ki zadevajo kmečki poklic v preteklosti. Ni mogoče zanikati dejstva, da je bil po osvoboditvi, v ozračju rekonstrukcije dežele in s tem v zvezi, forsirane industrializacije, kmečki poklic izrazito zastavljen in da so bile življenjske razmere in možnosti na zemljo navezanega kmeta v marsikaterem pogledu slabše, kot tistih mladih ljudi, ki so zamenjali kmečko okolje za mestno in so bili čisto za manj naporeno in tudi manj pomembno delo bolje nagrajevani.

To po eni strani vodi v dezintegracijo tradicionalnih družinskih struktur, po drugi pa v selekcijo, ki pušča na podeželju ostarele in manj vitalne ljudi. Le-ti se zgodaj znajdejo v svoji prizadevnosti frustrirani. Od mladosti ugotavlja-

jo, da z drugim svetom ne morejo tekmovali. Krepijo se občutja nemoči, osamljenosti in izločenosti, ki so splošno znani suicidalni dejavniki.

Ocena duševnega stanja samomorilne populacije gorenjske regije

Paleta ponujenih opcij (diagnoz) Centra za prevencijo samomorov je prilagojena hitrejšemu posnemanju nekaterih osebnostnih značilnosti suicidalantov. Gre torej bolj za »škico« duševnih stanj, ki bi bila v klinično dinamskem kontekstu dosti bolj razgrajena in znansirana.

Iz tabele je razvidno, da so tako na Gorenjskem kot v RS bili samomorilni ljudje za časa svojega življenja v visokem številu alkoholu vdani - Gorenjska 21,2 odstotka, RS 27,2 odstotka. Variacije po spolu pokažejo na pomembne razlike. Pri moških je daleč v ospredju diagnoza alkohol ali alkoholna psihoza - Gorenjska 27,1 odstotka, RS 32,8 odstotka. Pri ženskah pa je ta »ocena« šele na drugem mestu. Daleč pred vsemi diagnozami so pri njih »ostale psihoze«, kamor najpogostejše sodita shizofrenija in manično depresivna psihoza.

Sledijo, tako pri moških kot ženskah, nevroze, osebnostne deviacije in epilepsija.

Neizpodbitno je torej, da je ena najmarkantnejših značilnosti slovenske populacije samomorilcev ta, da je med njimi izredno veliko alkoholikov, zato nekateri upravičeno poudarjajo, da bi morala biti preventiva samomorilnosti v prvem koraku usmerjena k ustvarjanju takšne družbene klime, kjer bi pitje alkohola dobilo vsaj kulturnejšo obliko uživanja.

Motiv dejanja

Etiološko (vzročno) ozadje samomorilnega vedenja nas opozarja na strahovito prepletanost in (so)odvisnost suicidalnih tendenc in motivov od bioloških, psiholoških, socialnih in drugih; ter na njihovo dinamiko; da se zasnova samomorilnega reaganja lahko oblikuje že zelo zgodaj, aktualne obremenitve pa samomorilni proces le sprožijo. Če torej razumemo samomor kot zaključek dolgotrajnega procesa, potem aktualnim konfliktom, v katere je bil človek pred dejanjem vpleten, prisodimo vlogo provokativnih, sprožilnih faktorjev oziroma motivov. Domnevni motivi so torej tiste okoliščine, ki so pripeljale osebo do fatalne odločitve.

Za gorenjsko regijo in RS je razviden enak vrstni red motivov in dokaj podobna frekvenčna porazdelitev tako pri moških kot ženskah.

V ospredju devetletnega povprečja so družinski oz. zakonski spori (Gorenjska 13,1 odstotka, RS 17,8 odstotka), sledijo telesna bolezen ali invalidnost (11,9 odstotka oz. 14,0 odstotka), osamljenost, izguba svojca (5,8 odstotka oz. 4,7 odstotka), ljubezenski konflikti (3,6 odstotka oz. 3,0 odstotka) itd.

Na drugi strani lestvice domnevnih motivov pa se po gostosti pojavljajo ekonomske, gmotne težave, kar potrjuje že nekolikokrat dokazano dejstvo, da je ta motiv, še posebej če nastopa izolirano, prešibak povod za smrt.

Način samomora

Iz tabele devetletnega povprečja (1978 - 1986) je za Gorenjsko in RS, ter tako za moške kot za ženske razviden prevladujoč samomorilni način - obešanje. Z 56,4 oz. 61,8 odstotka za RS je ta daleč pred drugimi. Sledijo utopitve (13,1 oz. 9,2 odstotka), zastropitve s plinom (7,4 oz. 4,1 odstotka), skok z višine (6,5 oz. 5,1 odstotka), ustrelitev (5,5 oz. 6,7 odstotka), povozenje (4,3 oz. 4,0 odstotka) itd. Nenavadno okrutni samomorilni načini - vbodi v telo, zarez s krožno žago v vitalne dele telesa itd., pa kažejo na psihopatološko motivacijo.

Eden od povsem neraziskanih in v obdobju naraščanja motorizacije verjetno čedalje pogostejši način samomora je trk z avtomobilom v zid, mostovno konstrukcijo, nasproti vozeče vozilo in podobno. Tak način človekovega pobege v smrt prikriva primarno suicidalno motivacijo in mu posthumno zagotovi socialno sprejemljivejšo klasifikiranje in vrednotenje smrti, svoje pa reši mučne in temne sence, ki jo zapusti samomorilčev o dejanje.

Prejšnji samomorilni poskus

Med vsemi kategorijami prebivalstva so samomorilno zelo ogroženi tudi tisti, ki so samomor že poskušali storiti. Da je temu res tako, pričajo tudi empirični podatki devetletnega povprečja za Gorenjsko in RS. Na Gorenjskem je bilo v opazovanem obdobju med moškimi samomorilci 21,0 odstotka takšnih, ki so poprej že poskušali s samomorom, žensk pa 21,9 odstotka. V Sloveniji je pri obeh spolih teh nekoliko več - med moškimi 23,1 odstotka, pri ženskah pa 28,1 odstotka.

Torej nekako četrtnina samomorilcev se rekrutira iz vrst t. i. recidivistov, kar je dovolj prepričljiv razlog, da gre parasuicidanta nadvsem resno vzeti in z njim v prvi vrsti vzpostaviti govorno povezavo, se iskreno pogovoriti, poslušati, ter imeti veliko potrpljenja in, kot pravi Milčinski, zadeti pravi ton: »Sočustvovanje s človekom v krizi naj ne bo naivno tolaženje, marveč iskrena pripravlj-

nost skupaj z njim trezno presoditi težo položaja in poiskati izhod.«

Zaključek

Slovenski empirični podatki kažejo, da posamezniki ne prestopijo ločnice med življenjem in smrtjo zato, ker nimajo ZA KAJ ŽIVETI, marveč zato, ker nimajo OD ČESA ŽIVETI. Tega seveda ne gre semantično dobesedno vzeti, ampak širše v kontekstu težkih družbenoekonomskih in socialnih razmerij naše družbe, kjer v samomorilno brezno najpogostejše omahujejo prav ljudje iz družbene margine, kot so upokojenci, kmetje, delavci, nezaposleni itd. Seveda nikakor ne gre zase prešibak povod za smrt, marveč se ta prerada brati z alkoholom, konflikti v družini, poklicu in iz njih izvirajočimi občutji osamljenosti, odrinjenosti, osovraženosti in podobno.

V ta širši socialni okvir kaže prav na kratko vpeti še pre naglo trganje tradicionalnih medčloveških in družbenih vezi ter odnosov, kar je imelo za posledico nov prevladujoč vzorec žitja ljudi, katerega najpomembnejše značilnosti so privatizacija, individualizacija in atomizacija. Domala čez noč so bili iztrgani iz domačega, avtohtonega okolja in pahnjeni v uniformne ter razčlovečene urbano industrijske cone.

A v psihosocialnem in suicidalnem smislu je podeželje utrpelo še težje posledice. Spričo družbenega razvednotenja kmečkega dela in življenja je demografsko »izkrvavalo«, preostanek prebivalstva pa zašel v socialno izolacijo in ekonomsko vegetacijo.

K tragiki slovenskega samomora prispeva tudi družbeno gluhotost tega problema. Samomor se namreč celovito in sistematično ne spremlja in ne proučuje. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno citirati eno od misli prof. dr. Leva Milčinskega, ki mi jo je namenil v pismu junija letos: »Zaenkrat je situacija takšna, da se noben republiški organ pri nas ne čuti obvezanega, da bi pobujal spremljanje in analiziranje tega pojava z eventualnimi možnimi ekskurzi v preventivne akcije.«

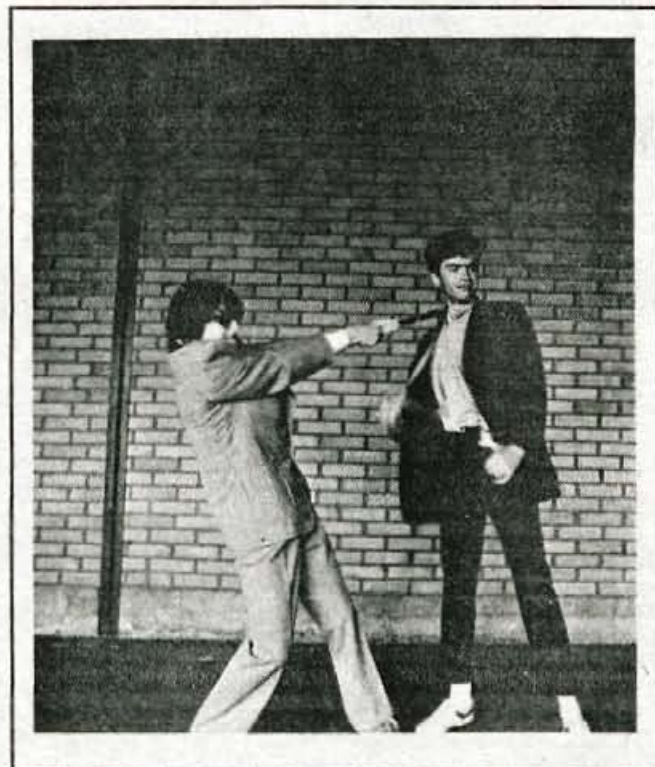

Foto: Boštjan Gunčar

JOŽE KOŠNJEK

Stranke so se prve vključile v razpravo o osnutku nove ustave Republike Slovenije

Nova ustava mora zadržati dosedanje raven pravic in svoboščin

V torek je o osnutku ustave razpravljala ZSMS - liberalna stranka v Škofji Loki, v sredo pa glavni odbor Socialistične stranke Slovenije, ki pripravlja še posebne tematske razprave.

Gosta škofjeloškega pogo- vora ZSMS - liberalne stran- ke sta bila priznana pravna in ustavnopravna strokovnja- ka mag. Matevž Krivic, ki je tudi član strokovne skupine za pripravo osnutka ustave, in dr. Ivan Kristan, sodnik zveznega ustavnega sodišča in univerzitetni profesor. Prvotni osnutek ustave se od dosedanjega bistveno ne razlikuje. Upoštevanih je nekaj variantnih predlogov, v gradivu za javno razpravo pa so bile, razen uradnega osnutka strokovne skupine in skupščinske komisije za ustavna vprašanja vključene, še pripombe s seje skupščine 12. oktobra in ločena, posamična mnenja dveh članov strokovne skupine: dr. Petra Jambreka in mag. Matevža Krivica. Osnutek ustave z uvodno obrazložitvijo je bil objavljen v Delu, celovito gradivo pa je objavljeno v Poročevalcu skupščine Republike Slovenije št. 17 z dne 19. oktobra. Poročevalec je torej gradivo, ki najbolj temeljito predstavlja dosedanje predloge in dileme pri nastajanju najvišjega zakona Republike Slovenije.

"Svetost življenja" sporno izhodišče

Metka Mencin, članica republiškega vodstva ZSMS - liberalne stranke je strnila glavne strankine pripombe na osnutek nove ustave Republike Slovenije. Za ZSMS - liberalno stranko je sporno določilo v preambuli ustave o svetosti življenja. Iz te sintagme ne moremo speljati človeških pravic, prav tako pa svetost življenja ni pravna kategorija ampak filozofski pojem. Pravica staršev o rojstvu otrok je samoumevna in je po sodbi te stranke ni treba posebej pisati v ustavo, sploh pa se mora ustavno prepričati vmešavanje države v družino, zakon, utemelji pa naj se pravica do različnosti, do svobodnih spolnih skupnosti. Sploh je sedanji osnutek ustave nevaren zato, ker dopušča precejšnje možnosti vmešavanja države v pomembne zadeve življenja družbe in posameznika. Prav tako ni smiselno, da se v istem členu opredelujeta družina in zakonska zveza.

50. člen naj opredeli pravice in dolžnosti staršev, vprašanje drugih življenjskih skupnosti pa naj opredeli poseben člen. Sploh pa ni treba v ustavo posebej pisati, da država varuje družino, ker je taka formulacija nevarnost za poseganje države v sfero zasebnega. Dovolj je, če zapišemo, da ustava varuje materinstvo, očetovstvo in družino. Vse življenjske skupnosti morajo biti ustavno enakovredne, pri pravicah moškega in ženske pa naj ima prednost ženska. V ustavi je treba posebej opredeliti pravice etničnih skupin, še posebej Romov.

ZSMS - liberalna stranka se posebej loteva vprašanje vojske oziroma demilitarizacije. V ustavo bi bilo treba zapisati, da Republika Slovenije nima vojske, ustavni zakon pa naj določi postopek za ukinitve. Ta zakon naj uredi tudi proizvodnjo in trgovino z orožjem. Stranka šteje sestavljalcem osnutka v slabo, da obenem ni v razpravi tudi osnutkov ustavnih zakonov, ustava pa naj ne govori samo

o predsedniku republike, ampak tudi o predsednici (99. člen).

Parlament naj bo dvodomen

Dr. Ivan Kristan je zagovarjal dvodomni parlament. Prvi dom naj bo državni zbor, ki bo predstavljal politične interese Slovencev, drugi zbor pa naj bi bil odsev regionalne razdelitve Slovenije. Regijski interes je treba pripeljati v skupščino. To bo še pomembno zato, ker se bomo Slovenci najverjetneje na referendumih odločili za več manjših občin, med njimi in republiko bo nastala praznina, zato bo nujna regionalizacija. Predlog je več, med njimi izstopata dva: da bi imeli v Sloveniji 13 regij ali pa manj, tako kot je bilo včasih (Štajerska, Kranjska in podobno). Odgovor ZSMS - liberalne stranke, ali imeti drugi dom in regije, je "da". Inačič za izvedbo te zamisli je več. Drugi dom, dom regij, naj bo številčno po poslancih in po pristojnostih enakovredni državnemu zboru, lahko pa bil drugi zbor manjši in z manj pristojnostmi. Enakovreden naj bi bil pri ustavnih

odločitvah, pravicah, davčnih zadevah, regionalnem planiranju). Če pa ta predlog v ustavo ne bo prodril, naj se to uredi z ustavnim zakonom.

Kakšna naj bo večina

V ustavnih razpravi se ZSMS - liberalna stranka ogreva za dosedanje principe odločanja v skupščini in v drugih oblikah neposrednega odločanja (referendum, plebiscit). Ustavni osnutek govori o navadni večini, kar je menda običaj v parlamentarnih demokracijah. Pri referendumu bi morala veljati večina vseh upravičenih za glasovanje, v skupščini pa bodo zadeve, o katerih navadna večina ne more biti zadostna. Zakaj? Skupščina lahko veljavno sklepa, če je navzoča večina poslancev, od 240 recimo 121. Od slednjih pa mora biti večina za, to je 61. Sporno je, pravi dr. Kristan, če lahko tako pičlo zastopstvo odloča o pomembnih stvareh. Matevž Krivic sodi drugače in med drugim trdi, da je ponavadi tudi razmerje med odsotnimi tako kot med navzočimi in princip navadne večine povsem zadostna. Odveč so tudi razna posvetovalna telesa predsednika republike, če bomo imeli močan dvodomni parlament. Prav tako predsednik ne bi smel imeti posebnih pristojnosti pri razpustitvi parlamenta. Te pristojnosti mora točno določiti ustava. V 110. in 111. členu je govora o tem. Pri vladi je smiseln alternativni predlog. Dokaj nejasen je zadnji 164. člen. Sprejem ustave sam po sebi pomeni akt osamosvojitve.

Socialnih pravic ne bi smeli krniti

ZSMS - liberalna stranka je na strani tistih, ki so zoper krnitev socialnih pravic, posebej tistih, ki so del temeljnih človeških pravic. To so pravice do dela, do zaposlitve, osebnega dohodka, osnovnega zdravstvenega varstva, izobraževanja. Tudi nedotakljivost stanovanja je premalo varovana. Nujno je treba, razen sodne odločbe, vključiti tudi privolitev stanovalca. Problematično bo državljanstvo, kar bo določal poseben zakon, sicer pa je pri tej ustavi nevarnost, da bodo preveč zadev urejali ustavnimi zakoni, ki pa so lahko izraz trenutnih političnih razmerij.

Interes bi moral biti, da bi sedanja ustava trajala čim dlje. To pa bo, če bo dobro sestavljena in bo dovolj časa za razpravo. Sploh pa mora ustava ali iz nje izhajajoči zakoni zaostriti odgovornost poslancev, ki se nanaša na udeležbo na sejah.

Socialisti: Človeško življenje naj bo nedotakljivo

Republiški odbor Socialistične stranke Slovenije je v sredo obravnaval osnutek nove

slovenske ustave. Darja Larižar - Bebler, članica vodstva je menila, da so v sedanji ustavi marsikatero rešitve boljše, kot so v osnutku. Socialisti so za čim prej sprejem ustave, vendar ne na škodo kakovosti. Predvsem ni dovolj jasno, kaj bo urejala ustava in kaj izvedbeni zakoni, ena temeljnih pripomb stranke pa je, da svetost življenja ne sodi v preambulo, da se to določilo lahko napak tolmači, recimo prepoved splava, in da naj bo izhodišče nedotakljivost človeškega življenja. Človekove pravice niso dovolj konkretno izpeljane. Bolj dosledno so navedene pravice države, kar je slabo. V 7. členu bi morali imeti v primeru kolizije prednost mednarodni dogovori in konvencije, posebej pa je treba napisati, da nobene pravice ni mogoče bolj omejiti, kot je določeno v ustavi. Omejitve so lahko izjema, zdravje, javna morala in podobno pa ne smejo biti razlogi. 33. člen je preveč splošen in je lahko vzrok takoj grajanih izolacij. Socialisti terjajo boljše obdelavo socialnih pravic, še posebej pri migrantih, starejših delavcih, upokojencih, niso opredeljevale kolektivne pravice, na primer stavka. Sploh bi morali dosledno upoštevati evropsko socialno listino. Nedotakljivost stanovanja bi morala biti kazensko sankcionirana, jasnejše pa naj bo določilo o ugovoru vesti. Sedanja rešitev v ustavnem zakonu je veliko boljše. V 53. členu manjkajo posebne pravice otrok v 56. členu ženske ne uživajo posebnega varstva pri delu, napisana mora biti pravica do soupravljanja, kjer smo dosegli visoko raven pravic. Parlament naj bo dvodomen, za predsednika republike naj velja osnovno besedilo, sporna je starostna omejitev, v 119. členu pa je sporna določba, da vojska varuje ustavno ureditev. Mag. Tone Jerovšek, član strokovne skupine za pripravo osnutka ustave je ugovarjal. Menil je, da preambula s svetostjo življenja ni moteča, saj preambula nima moči temeljnih načel (zakaj jo potem sploh imamo, je bilo vprašanje), da ustava dovoljuje vse, kar ni izrecno prepovedano in objublja samo tisto, kar bo mogoče uresničiti, kar je sploh značilnost vseh sodobnih ustav. Dr. Braco Rotar zanika vladavino svetosti življenja, saj je odvisno, kdo jo zagovarja in tolmači in so možne zlorabe. Romi pa so v Sloveniji avtonomi in jim je treba dati posebne pravice. Republiški proračun ne sme biti izključni zbiralec denarja. Mag. Stane Vlač je za uveljavitev lokalne samouprave, kar naj opredeli poseben zakon. Vprašal se je, kaj bo s krajevno skupnostjo, v ustavi pa naj bodo zapisani kriteriji za oblikovanje občine. Delovnega osnutka, ki govori o lokalni samoupravi, je preskromen. Dušan Semolič, vodja strankinega poslanskega kluba je predlagal omejitve vladavine kapitala, terjal odgovornost države za varnost starost, osnovno, srednje in visoko šolstvo pa morajo biti brezplačni. Šolstvo mora biti ustavna kategorija. Primož Hainz, tajnik stranke je predlagal črtanje stavka, ki govori, da je Cerkev svobodna v svojem delovanju, republiški simbol naj določi strokovna komisija, predsednik republike naj priseže ljudem, ustava pa mora biti boljše pri stanovanjskih pravicah.

Iz osnutka ustave

Zaradi lažjega razumevanja objavljamo izvirno besedilo členov osnutka, na katere se nanašajo pripombe.

Preambula:

Zavedajoč se svetosti življenja in človekovega dostojanstva (varianta: nedotakljivosti človekovega življenja in dostojanstva), izhajajoč iz temeljnih človeških pravic in svoboščin, temeljne pravice vsakega naroda do samoodločbe in temeljnega zgodovinskega dejstva, da smo Slovenci z lastnimi močmi izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost; z namenom, da ob spoštovanju naše dediščine (varianta: in narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda) zagotovimo, kulturni, ekonomski, politični in socialni razvoj Slovenije, skupščina in državljani Slovenije sprejemamo naslednjo Ustavo republike Slovenije.

7. člen:

Predpisi Republike Slovenije morajo biti v skladu z mednarodnimi pogodбами, ki obvezujejo Slovenijo, in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava. Državni organi uporabljajo objavljene mednarodne pogodbe neposredno.

33. člen:

Dravljani se smejo svobodno gibati po ozemlju republike in si prosto izbirati prebivališče. Dravljani imajo pravico svobodno zapustiti državo in se začasnno ali stalno naseliti v tujini in se kadarkoli vrniti v državo. Te pravice se smejo z zakonom omejiti, vendar samo tedaj, če je to potrebno zaradi zavarovanja javnega reda ali zdravja in če to zahtevajo interesi nacionalne in javne varnosti.

Varianta:

Te pravice se smejo omejiti z zakonom, vendar samo, če je to potrebno, da bi se zagotovil potek kazenskega postopka, preprečilo širjenje nalezljivih boleznih, zavaroval javni red, ali če to zahtevajo interesi obrambe države.

Tujci uživajo te pravice v obsegu in pod pogoji, ki jih določa zakon.

36. člen:

Stanovanje je nedotakljivo. Nihče ne sme brez odločbe sodišča proti stanovalčevi volji vstopiti v tuje stanovanje ali v druge prostore, niti jih preiskovati.

Pri preiskavi mora biti navzoč tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskuje, ali pa član njegove družine oziroma njegov zastopnik.

Preiskava se sme opraviti samo v navzočnosti dveh prič. Pod pogoji, ki jih določa zakon, sme uradna oseba brez odločbe pristojnega organa vstopiti v tuje stanovanje ali v tuje prostore in brez navzočnosti prič preiskaviti preiskavo, če je to neogibno, da neposredno prime storilca kaznivega dejanja ali da se zavarujejo ljudje in premoženje, ali če je očitno, da se drugače ni bi mogli zavarovati dokazi v kazenskem postopku.

45. člen:

Vojaška služba je za državljane obvezna v mejah in na način, ki ga določa zakon. Dravljanom, ki zavokljajo svojih verskih ali naravnih nazorov niso pripravljene sodelovati pri izvrševanju vojaških dolžnosti

v okviru vojske Republike Slovenije, mora Republika omogočiti, da na drug način izpolnijo svojo državljsko dolžnost.

50. člen:

Republika varuje materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter podpira za to potrebne ustanove. Zakonska zveza je urejena na osnovi enakopravnosti zakoncev in se sklepa s svobodno privolitvijo. Zakonsko zvezo in pravna razmerja v njej in v družini ureja zakon.

Variantski dodatek:

Izvenzakonska skupnost ima enake pravne posledice kot zakonska zveza. Zakon lahko določi, kdaj izvenzakonska skupnost nima enakih pravnih posledic kot zakonska zveza. Republika varuje družino in ji pomaga predvsem pri njeni ustanovitvi in v času, dokler je ta odgovorna za preživljanje in vzgojo otrok.

51. člen:

Starši so dolžni vzdrževati, izobraževati in vzgajati otroke ne glede na to, ali so bili rojeni v času trajanja zakonske zveze ali zunaj nje. Otroci, rojeni zunaj zakonske zveze, imajo enake pravice kot otroci, rojeni v njej. Ženske imajo v zvezi z nosečnostjo in rojstvom otroka pravico do socialne varnosti v obsegu in trajanju, določenem v skladu z zakonom.

52. člen:

Vsakdo ima pravico, da svobodno odloča o rojstvu otrok. Ta pravica se lahko omeji le iz zdravstvenih razlogov.

Varianta:

Starši imajo pravico do svobodnega načrtovanja družine. V zvezi z uresničevanjem te pravice zagotavlja Republika Slovenija ustrezno izobrazbo, socialno skrbstvo in zdravstveno pomoč v skladu z zakonom.

73. člen:

Zakon določa pogoje za ustanavljanje podjetij in njihovo upravljanje. Zakon lahko določi, da imajo delavci pravico sodelovati pri upravljanju podjetij, v katerih so zaposleni.

Varianti:

Delavci imajo pravico sodelovati pri upravljanju podjetij, v katerih so zaposleni. Omejitve in način izvrševanja te pravice določa zakon. Zakon določi, kdaj imajo delavci pravico sodelovati pri upravljanju podjetij, v katerih so zaposleni, in način izvrševanja te pravice.

85. člen:

Dravni zbor sestavljajo poslanci državljanov Slovenije. Dravni zbor ima 120 poslancev. (Varianta: 150 poslancev).

Variantski dodatek:

V državnem zboru imata italijanska in madžarska skupnost po 5 (8) poslancev in vsaka etnična skupnost, ki jo določa ustavni zakon, po enega poslanca.

Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve se uredijo z ustavnim zakonom.

Varianta za 85. člen:

Parlament sestavljata državni zbor in zbor regij. Zbora sta enakopravna. Vsak zbor ima 60 poslancev.

Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve se uredijo z ustavnim zakonom.

Upravni odbor Slovenske kmečke zveze

Slovenski zakon o zadrugah se lahko primerja z evropskimi

Republiški zakon o zadrugah bo zadrugam omogočil vračilo vsega po drugi svetovni vojni odvzetega zadrugnega premoženja

Rodica pri Domžalah, 23. oktobra - Slovenija je zdaj v položaju, ko na področju zadrugništva nima veljavnega zakona, po katerem bi se stare in morebitne nove kmetijske in druge zadruge lahko organizirale. Republiška skupščina je namreč z ustavnim zakonom razveljavila številne zvezne zakone, med drugim tudi zakon o zadrugah, ki naj bi bil podlaga za pripravo republiškega in za katerega so v Sloveniji poudarjali, da je pomanjkljiv predvsem v tistem delu, ki določa vračanje z ustavo likvidiranega ali kako drugače odvzetega zadrugnega premoženja. Zvezni zakon torej v Sloveniji ne velja, novega republiškega pa za zdaj še ni, boljše rečeno: vlada je osnutek na četrtkovi seji že obravnavala in predlagala, da bi ga skupščina po hitrem postopku sprejela na eni od prihodnjih sej.

O osnutku republiškega zadrugnega zakona pa tudi o težavah, ki izhajajo iz brezzakonskega stanja, je razpravljala tudi upravni odbor Slovenske kmečke zveze na torkovi seji na Rodici pri Domžalah. Dr. Franc Zagožen je dejal, da je zakon po njegovi oceni zelo dober in primerljiv z najnaprednejšo zadrugno zakonodajo v Evropi in da ga bo republiška skupščina v primeru, če se ne bo zapletlo, sprejela na decembrski seji, sicer pa januarja prihodnje leto. Po novem zakonu bodo zadruge lahko zahtevale vrnitev vsega premoženja, ki jim je bilo odvzeto po drugi svetovni vojni in ne samo tistega, ki je bilo z ustavo

Kmečka zveza namerava izdajati svoj časopis

Upravni odbor kmečke zveze je na seji, ki so se je udeležili tudi republiški poslanci, sklenil, da bodo v bližnji prihodnosti ustanovili svoj časopis, ki naj bi v začetku izhajal vsaka dva tedna, kasneje pa naj bi postal tednik. Kot je dejal Ivan Oman, so se za tak predlog odločili zato, ker niso zadovoljni z obveščanjem javnosti in z ocenjevanjem dela kmečke zveze in ker se kljub večkratnim poskusom niso uspeli dogovoriti za tesnejše sodelovanje s Kmečkim glasom, ki želi še naprej ostati neodvisen. Oman je dejal, da neodvisnih časopisov ni in da so tisti, ki se razglašajo za neodvisne, celo bolj odvisni kot drugi.

ali kako drugače "likvidirano" po 1953. letu, kot določa zvezni zakon. Družbena lastnina, s katero je zdaj gospodarstvo zadruga, bo postala zadruga, Slovenska kmečka zveza pa zahteva, naj bi zadrugam vrnilo tudi akumulacijo, ki je bila ustvarjena z odvzetim zadrugnim premoženjem. Pravniki še proučujejo možnost, kako bi to uresničili, sicer pa je Marija Markeš, namestnica republiškega ministra za kmetijstvo, pojasnila, da je za zdaj o tem

Zahteve za hitrejšo vračanje zemlje in gozdov

Čeprav problematika vračanja nacionaliziranih, zaplenjenih ali kako drugače krivično odvzetih kmetijskih zemljišč in gozdov ni bilo posebna točka dnevnega reda, so se v razpravi pogosto vračali k temu vprašanju, tudi zato, ker je kmečka zveza, kot je dejal eden od kmetov, velik ugled in podporo med kmeti dobila z obljubami, da bo popravila povojne krivice. Čeprav slovenska vlada pripravlja za to potrebne zakone, so kmetje že precej nestrpni in sprašujejo, kdaj se bo začelo vračanje in kdo vse bo upravičen do vračila krivično odvzetega premoženja. Dr. Franc Zagožen je dejal, da naj bi gozdove in kmetijska zemljišča vrnilo samo kmetom, ne pa tudi nekdanjim veleposestnikom in drugim. Na vprašanje, kdo je veleposestnik, ali tudi kmet, ki je nekdanji imel več sto hektarov gozda, je dr. Zagožen odgovoril, da mednje ni mogoče šteti, na primer, kmetov na Jezerskem in v drugih hribovskih vaseh, kjer so do nacionalizacije razpolagali s precejšnjimi gozdovi, ampak le veleposestnike - industrialce, bankirje in druge. Upravni odbor je na seji podprl predlog Jožeta Hobiča, da ne bi čakali na nov zakon o kmetijskih zemljiščih in da bi sedanjega dopolnili tako, da bi bilo mogoče vračanje zemljišč.

več variant, med drugim tudi leto. Dr. Ludvik Toplak, sicer predsednik družbenopolitičnega zbora republiške skupščine, je dejal, da je ob organiziranju zadrugništva na klasičnih, v Evropi preskušanih načelih težko vzpostaviti kontinuiteto s sedanjimi zadrugami, opozoril pa je tudi na pomen zadrugništva: "Bolj ko je podjetništvo požrešno dobička, bolj so rodovitna tla za zadrugništvo in za zaščito malih proizvajalcev." Ob predlogu enega od kmetov, da bi moral zakon preprečiti zaslužkarstvo zadrug z maržami od odkupljenih pridelkov, je Ivan Oman pojasnil, da tega ni treba pisati v zakon in da gre za vprašanje, o katerem se mora odločiti upravni odbor zadruga. Ciril Smerkolj pa je pripomnil, da sodobne zadruge ne "živijo" od marž prodanih pridelkov, ampak od zaslužka pri prodaji kmetijskih materialov. ● C. Zaplotnik

Za zdravje ljudi in živali

Molznice v poporodnem obdobju

Zdravstvena in reprodukcijska problematika, analizirana na desetih, v mleko usmerjenih kmetijah v občini Kranj, je zelo raznolika. Analizirali smo 44 molznice v poporodnem obdobju. Med poskusom smo evidenciali 12 ali 27,27 odstotka obolenj molznice za ketozo. Mastitis, zaostalo trebilo in poporodno ležanje smo ugotovili pri treh ali 6,82 odstotka krav. Za poporodnim vnetjem maternice različne težavnostne stopnje je do osemindvajsetega dne zbolelo devetnajst ali 43,18 odstotka molznice. Diagnozo smo postavili na osnovi kliničnega pregleda, urinskega testa z Urokomb - 9, izcedka iz vagine in vaginalnega pregleda.

Pri rektalnem pregledu 28. dan po porodu smo našli pri petnajstih ali 34,09 odstotka molznice na jajčnikih rumeno telo, pri dvajsetih ali 45,45 odstotka folikle in pri devetih ali 20,45 odstotka ni bilo nobenih sprememb. Do vzpostavitve aktivnosti jajčnikov je v tem času prišlo pri okoli 80 odstotkih krav. Pri enaindvajsetih ali 47,73 odstotka živali smo našli normalno velikost maternice, pri triindvajsetih ali 52,27 odstotka pa je bila povečana.

V povprečju je bila opravljena prva osemenitev 60,9 dni po porodu, poporodni premor je znašal 110,7 dni, doba med dvema telitvama pa 384,7 dni. Poporodni premor pri poskusnih kravah je bil v primerjavi s slovenskim povprečjem krav v A kontroli krajši za 10 dni, od gorenjskega povprečja pa je bil daljši za 6 dni. Doba med dvema telitvama je bila daljša kot eno leto pri molznicah na šestih poskusnih kmetijah. Za obrežitev je bilo potrebno povprečno 2,2 osemenitve. Krave so bile zaradi zdravstvenih problemov in vnetja rodil zelo pozno prvič osemenjene. Servisna perioda je bila zelo dolga, kar kaže na nepravilno dolžino intervala med osemenitvami. Vzrok temu je verjetno podaljšan cikelus in slabo izražena pojatev, oziroma oteženo odkrivanje estrusa pri živalih.

Rezultati kažejo naj še zadovoljivo zdravstveno stanje in reprodukcijo poskusnih krav; pogosteje se pojavljajo le motnje, ki so v prvi vrsti vezane na deficit energije v obroku. O tem zelo aktualnem problemu in ekonomsko zanimivem problemu intenzivne prireje mleka pa bomo spregovorili v enem od naslednjih člankov.

Mag. Dušan Likosar, dipl. vet. Zivinorejsko veterinarski zavod Gorenjske Kranj

Čigava bo mlekarina?

Štrajk, v katerem so nezadovoljni delavci Mercator Mlekarne Kranj, na tajnem glasovanju izrekli nezaupnico razmeroma mlademu petčlanskemu vodstvu, je bil le navidez podoben štrajkom, kakršnih smo sicer vajeni v drugih podjetjih. Čeprav so bile eden od razlogov tudi plače, predvsem tajnost plač in razmerja med plačami vodilnih in ostalimi, pa tokrat ni šlo samo za plače, ampak tudi za probleme lastninjenja in privatizacije nekaterih služb, za spremembo statuta, organov upravljanja in organiziranosti družbe, v katere ima zelo pomembno vlogo Mercator, pa nenazadnje tudi za to, kateri koncept razvoja mlekarne bo prevladal - Mercatorjev ali zadrugni, ljubljanski ali gorenjski.

Da so delavci Mlekarne med stavko zelo hitro dobili pomoč kmetov, ki so prihiteli s traktorji in z njimi zaprli dostope do mlekarne, in da so tudi sicer njihove zahteve dobile precejšnjo zunanjo podporo, tudi ni naključje: kmetje in zadruge so že nekaj časa brezupno zahtevali, da bi se nekdanja zadruga Mlekarina organizirala v mešano podjetje, v katerem bi tudi tisti, ki prispevajo 80 odstotkov surovine (mleka), imeli vsaj enak delež (če ne celo večji) kot predelava (mlekarina) in trgovina (Mercator). Vodstvo Mlekarne je sicer zadrugam in predvsem večjim kmetom ponujalo družabništvo in kasneje organiziranje gorenjskega mlekarkega centra, vendar ne kmetje in ne zadruge s temi predlogi niso soglašali, tudi zato ne, ker jim ne zagotavljajo neposrednega vpliva na poslovno politiko in dolgoročni razvoj Mlekarne. Kakšna bo njena nadaljnja usoda je težko napovedati: v Gorenjski kmetijski zadrugi, na primer, zahtevajo, da se izloči iz sistema Mercator in da se preoblikuje v zadrugno podjetje; Mercator, ki si je po izjavah nekaterih še želel povečati delež in vpliv v Mlekarini, pa bržkone tudi ne bo tako hitro popustil.

Da se je v Mlekarini notranje nezadovoljstvo "ujelo" z zunanjim in da je vse skupaj izbruhnilo na dan z mlečnim udarom, ki močno odmeva v Sloveniji in postavlja v negotov položaj tudi ostale slovenske ne-zadrugne mlekarne, je zdaj več kot očitno. Zdi pa se, da je izvirni greh za vse tovrstne prekucije storila že zvezna vlada, ki je s tem, ko je najprej sprejela zakon o podjetjih, s precejšnjo zamudo pa tudi zakon o zadrugah, omogočila kmetijskim kombinatom in drugim organizacijam, da so se organizirale po svoje in da so pri spremembah organiziranosti oz. poslovne partnerje - kmetijske zadruge oz. kmete. ● C. Zaplotnik

Domača živina ne bo ostajala v hlevu

Ljubljana, 24. oktobra - Ker je klavno-predelovalna industrija po uveljavitvi nove odkupne cene živine (25 dinarjev za kilogram) raje kupovala živino in meso po nižji ceni na tujem, je slovenska vlada pred nedavnim sprejela ukrepe, s katerimi bi pomagala pri reševanju zapletov pri odkupu doma zrejene živine. Klavno-predelovalna podjetja bodo za živino, ki je bila odkupljena med 15. oktobrom in 15. novembrom, prejela po tri dinarje nadomestila za kilogram žive teže, to pa naj bi bilo po mnenju vlade tudi zadostno zagotovilo, da doma zrejena živina ne bo ostajala v hlevih in da bodo rejci dobili za kilogram žive teže mladega pitane goveda ekstra kakovostnega razreda najmanj 25 dinarjev.

Slovenska vlada je na seji v sredo sprejela tudi predlog zakona o uvedbi posebnih dajatev za nakupe živine, mesa, mleka in mlečnih izdelkov, ki prihajajo k nam po nižjih cenah iz uvoza ali iz drugih območij države. Zakon bo le okvir za sprejemanje ustreznih zaščitnih ukrepov vlade, ki naj bi z odloki do konca leta zavarovala domačo pridelavo pred neelojalno konkurenco. Vlada je tudi sklenila, da pri nafti za kmečko uporabo odpravi prispevek za ceste.

MEŠETAR

Ludvik Stare s Spodnjega Brnika 81 ("Gorenc") izdeluje različne kmetijske stroje: kombinirane kultivatorje (predsetvenike), planirne deske, nakladalne drogove, sadilnike sadik, žične brane, razne okopalne motike, varovalne zatike, avtomatske tehnične s trakom za polnjenje krompirja, jabolk in drugega v vreče, zaboje ali palete.

vrsta stroja	cena (v din)
predsetvenik širine 240 cm, kombiniran (jež, valji)	13.400,00
predsetvenik širine 240 cm, z ježi	11.350,00
predsetvenik širine 220 cm, kombiniran (jež, valji)	12.400,00
predsetvenik širine 220 cm, z ježi	9.700,00
predsetvenik širine 180 cm, kombiniran (jež, valji)	9.000,00
predsetvenik širine 180 cm, z ježi	7.200,00
predsetvenik za vse vrste traktorjev Tomo Vinkovič	5.300,00
nakladalni drog, standard	2.100,00
nakladalni drog za traktorje Tomo Vinkovič	1.800,00
sadilec za sajenje sadik	10.700,00
planirna deska (ravnalnik) širine 200 cm, 360 stopinj	14.600,00
planirna deska (ravnalnik) širine 200 cm, tritočkovna, 35 stopinj	6.500,00
čelne hidravlične planirne deske za vse vrste traktorjev Tomo Vinkovič	7.700,00

Kakšne so cene v trgovini (SIP-ove) kmetijske mehanizacije Lojzeta Laha na Klancu pri Komendi?

vrsta stroja	cena (v din)
trosilec gnoja Orjak 40	49.900,00
trosilec gnoja Tehnostroj TG 42	49.500,00
trosilec gnoja Krpan 36	46.500,00
trosilec gnoja Krpan 28	41.200,00
kosilnica Britev 135	22.800,00
kosilnica Britev 165	25.900,00
kosilnica Britev disk 165	29.400,00
nakladalna prikolica za seno 20	56.000,00
nakladalna prikolica za seno 26	61.500,00
obračalnik 2050	10.800,00
obračalnik 2250	11.800,00

Polovica členov zakona o gozdovih je neustavnih

V zakonu o gozdovih je približno polovica členov neustavna, zato naj bi jih čimprej spremenili, sicer pa v miru pripravili nov zakon, so menili na seji upravnega odbora. S spremembami sedanjega zakona naj bi vzpostavili javno gozdarsko službo in direktno državnih gozdov, ki bi gospodarila z ostankom družbenih gozdov, ter gozdarskim temeljnimi organizacijam kooperantov omogočili, da se preoblikujejo v gozdarske zadruge ali se pridružijo sedanjim kmetijskim zadrugam.

Iz (kmetijske) preteklosti

Kmetje, zgledujte se po zavednih delavcih!

Ob koncu 1948. leta se je v tovarnah kranjskega okraja "izrazilo razplamtela borba" za izpolnitev letnega plana. Podjetje Standard je plan izpolnilo že 18. novembra, v Iskri pa so, na primer, delavci, ne da bi vpraševali, za koliko bodo obogateli in kaj bodo dobili. "kar prenočevali v tovarni pri strojih" in opravili na tisoče in tisoče prostovoljnih ur, samo da bi dosegli plan.

Predstavniki povojne revolucionarne oblasti so ob tem pozvali "delovne kmete" na vasi, da naj si to navdušenje in zavest delavcev Iskre vzamejo za zgled, vprašali pa so jih tudi, kako so v času borbe Iskrinih delavcev skrbeli za delavce. Slabo! Dovož mleka v Kranj se je zmanjšal, za naknadni odkup presežkov krompirja je bilo treba nekatero kar ostro prijeti, trg je bil slabo založen... Seveda, vsi kmetje niso bili enaki, mali in srednji so dali svoje pridelke redno in po predpisih, večina velikih pa naj bi namerno zmanjševala svoje gospodarstvo, redila premalo živine, nabotirala odkupe, slabo obdelovala zemljo...

Oblast je prek časopisa pozvala bajtarje in srednje kmete, da naj ne nasedajo vaškim mogočnejšem, da naj se zgledujejo po zavednih delavcih in da naj iz kmečkih zadrug mečejo spekulante in škodljivce - kulake!

Odpor proti sončnicam in bučam

Poverjenstvo za kmetijstvo pri okrajnem ljudskem odboru leta 1949 ni bilo zadovoljno s "spomladansko setveno kampanjo", še zlasti ne z oportunistom, ki so ga kmetje pokazali pri izpolnitvi plana industrijskih rastlin. Najslabše so se izkazali krajevni ljudski odbori Cerklje, Brnik in Velesovo, ki naj ne bi hoteli obremeniti večjih kmetov za setev industrijskih rastlin, predvsem sončnic in buč. V krajevnem ljudskem odboru Cerklje so celo sklenili, da sončnic in buč ni mogoče sejati, češ da preveč izčrpavajo zemljo. No, v okraju so hitro pripomnili, da so v Cerkljah proti predvsem zato, ker v odboru prevladujejo kmetje, katerim ni mar delovnega ljudstva in njihove preskrbe z masčobno.

TRŽNE KOMUNIKACIJE
SO LAHKO
TRD OREH

STUDIO OREH d.o.o. KRANJ
KIDRIČEVA 37, 64000
Kranj
TELEFON (064) 26-841

BISTVO JEDRA:

- audio-video komunikacije
 - celotne propagandne akcije
 - tiskane komunikacije
 - profesionalna fotografija
 - in vse ostale oblike tržnih komunikacij
- poiščite pri nas!

UGODNO:

V okviru ponudbe poslovnih in novoletnih daril nudimo poleg ostalega še 12-listni mesečni namizni koledar velikosti 50 x 70 cm, po izredno ugodni ceni.

AKCIJSKA PRODAJA CDA IZREDNA PRILOŽNOST CDA

Vaš denar bo ohranil isto vrednost z nakupom TV - VIDEO - HIFI aparatov v našem centru na 3 obroke brez obresti

8.990 (8.450)

BVT Samsung
raven ekran 55 cm
teletext
stereo 2 x 10 W

6.290 (5.970)

BVT Samsung
ekran 51 cm
30 programov
99 kanalov

6.590 (6.260)

Glasbeni stolp Samsung
CD gramofon
dvojni kasetofon
digitalni tuner
daljinsko upravljanje

6.390 (6.070)

Videorekorder Samsung
daljinsko upravljanje
30 programov
99 kanalov
LCD zaslon

3.990 (3.790)

Videoplayer Samsung
daljinsko upravljanje

mednarodno
podjetje
Ljubljana

del. čas
od ponedeljka
do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30
ure

CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni
Blažun)

tel. 064/22-367

12 mesecev garancije - DOBAVA TAKOJ

Ob takojšnjem plačilu vam odobrimo 5% POPUST
Pohitite, morda bo že jutri prepozno!

Vljudno vabljeni!

ŽENSKI
SALON

v naših
prodajalnah

MOŠKI
SALON

Titov trg 7, Kranj

Elita 35

ZOPET V PRODAJI BARVNI TELEVIZORJI

SAMSUNG ★ GOLDSTAR ★ SAMSUNG

BTV SAMSUNG 51 cm
za samo 6.290,00 din -
za plačilo v treh obrokih
ali 6.000,00 din -
za plačilo v gotovini

BTV GOLDSTAR model CBT 9742, 9745, 9822

- ★ 51 cm
 - ★ daljinsko upravljanje
 - ★ EURO priključek
 - ★ SECAM - B/G DK
 - ★ HIGH FOCUS
- za samo 6.198,00 din -
za plačilo v treh obrokih
ali 5.990,00 din -
za plačilo v gotovini

SAMSUNG ★ GOLDSTAR ★ SAMSUNG ★

DOSTAVA DO 45 km BREZPLAČNA
KO SE ODLOČITE ZA NAKUP, NAS OBIŠČITE ALI
POKLIČITE!!!

Delovni čas: 8. - 11. ure in 14. - 19. ure, sobota 8. - 11. ure

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

od 15. 10. do 15. 11. 1990 nagradna igra STREŠNIK

Z vsakim nakupom strešnikovih izdelkov kjerkoli v Sloveniji ali nakupom gradbenega materiala v trgovini Strešnik v Dobruški vasi pri Novem mestu nad vrednostjo 4.000,— din, boste bližje:

- betonski garaži Strešnik
 - strehi Strešnik
 - dimniku kip
- in še mnogim drugim praktičnim nagradam za graditelje

Javno žrebanje srečnih dobitnikov bo 22. novembra 1990 v podjetju Strešnik

Izid žrebanja bo objavljen v dnevnikih Delo, Večer.

Še posebna ugodnost: brezplačen prevoz barvnih betonskih strešnikov

informacije na telefon: 068/76-230, 76-502, 76-102

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

OD 15. 10. DO 15. 11. 1990 NAGRADNA IGRA

KUPITE IZDELKE — KJERKOLI
V SLOVENIJI ALI GRAD MATERIAL V TRGOVINI
V DOBRUŠKI VASI V VREDNOSTI
4000 DIN IN SODELOVALI BOSTE V NAGRAD-
ZREBANJU 22.11.90

KUPON: S KOPIJO RACUNA POSLJITE DO 22.11.90
NA NASLOV STREŠNIK, DOBRUŠKA VAS 68275 ŠKOCJAN

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

IME

PRIMEK

NASLOV

KUPON S KOPIJO FAKTURE POŠLJITE NA NASLOV

Dobruška vas, 68275 Škocjan

AVTO MOBIL SKI TRG

Nerazumno visoke cene

Kranj, 21. oktobra — Kranjski sejem rabljenih avtomobilov na parkirišču Gorenjskega sejma tudi minulo deževno nedeljo ni bil nič posebnega, če ne izvajamo še dodatne ponudbe. Na sejmu so se poleg jeklenih konjičkov, ki jih je bilo nekaj nad dvajset, tokrat znašli tudi prekupčevalci s svojo ponudbo dežnikov, teflonskih ponev in tekstilnih izdelkov ter podobne šare, ki jo vidimo ob podobnih priložnostih. Tisti, ki so prodajali avtomobile, so cene navli do nerazumnih višin, tako da je lastnika zamenjalo samo nekaj vozil. Od ponudbe velja ponovno omeniti kragujevske izdelke z izjemno polponevne srečnega tipa Florida. Kraljeval je tokrat tri leta star Citroen 2 CV 6 Charleston, ki je imel tudi kraljevske ceno: 54.600 dinarjev.

M. Gregorič

Cene avtomobilov na kranjskem sejmu

tip vozila	letnik	cena v din	cena v DEM
Zastava 750	1976	5.000	715
Zastava 750	1984	11.900	1.700
Yugo 45	1981	20.300	2.900
Yugo 45	1981	21.700	3.100
Yugo 45	1986	39.900	5.700
Dyane 6	1981	17.500	2.500
Fiat Uno 45	1990	105.000	15.000
VW Golf JGL	1982	52.500	7.500

Nizji davki za avtomobile?

Na pogovorih s predstavniki poslovne skupnosti avtomobilske industrije je predsednik zvezne vlade Ante Marković možnosti zmanjšanja zveznega prometnega davka ter zmanjšanje števila davčnih razredov za avtomobile. Glede kreditiranja kupcev uvoženih avtomobilov pa je Marković dejal, da imajo pravico takšnega poslovanja tudi zasebna podjetja, ki uporabljajo lasten kapital ali pa kapital tujih proizvajalcev. ● M. G.

Jesenske in zimske počitnice

Kranj, 24. oktobra - Te dni v naših turističnih poslovalnicah že ponujajo zimske programe smučanja 90/91. Cene smučarije so večinoma znane za tuja smučišča, nekaj cen pa je tudi že za domače smučarske centre. Tako so program smučanja izdali že Kompas, Slovenijaturist, Generalturist, Globtour, Atlas, Yugotours, Key, Interexport, pa tudi vse številnejše zasebne turistične agencije. Cene so zelo različne, od najugodnejših najemov apartmajev, do zelo dragih počitnic v hotelih mondenih smučarskih centrov. Tako lahko vsak najde kaj zase, le dobro se je treba pozanimati in pregledati ponudbo. V agencijah pravijo, da je zanimanje za zimske počitnice v tujini že veliko.

Jugo floride končno v Sloveniji

Ljubljana, 25. oktobra - Končno je po štirih mesecih čakanja v ljubljanski Zastava avto prispelo trinajst jugo florid 1,4. Pošiljka bo sicer razveselila le enajst kupcev, saj navadno dva avtomobila obdržijo za rezervne dele. Osemdeset kupcev, ki ta trenutek čaka vplačane jugo floride, pa lahko upa, da so čimvišje na seznamu, čeprav bo po zagotovitvi iz Beograda, ostala pošiljka florid prispela v Slovenijo že novembra. ● V. S.

Prometni davek na naftne derivate

Kot je napovedal zvezni izvršni svet, bo spet uvedel prometni davek na naftne derivate, saj so se cene na svetovnem trgu že znižale pod 30 dolarjev za sod. V zveznem sekretariatu za trgovino ob tem opozarjajo, da vnovična uvedba prometnega davka ne bo spremenila drobnoprodajnih cen bencina in drugih tekočih goriv. Za jugoslovanske rafinerije pa to pomeni nižjo rafinerijsko ceno.

Srednja kovinarska in cestnoprometna šola Podlubnik 1 b, Škofja Loka
Komisija za medsebojna delovna razmerja razpisuje:
1. DIPLOMIRANI INŽENIR STROJNIŠTVA
(za poučevanje strokovno teoretičnih predmetov, za določen čas s polnim delovnim časom).
Nastop dela takoj. Poskusno delo traja 3 mesece.
2. INŽENIR STROJNIŠTVA
(za poučevanje praktičnega pouka za nedoločen čas s polnim delovnim časom).
Nastop dela 3. 12. 1990.
Pogoji:
— osnovni poklic kovinarske usmeritve in 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja strojev in naprav.
Poskusno delo traja 3 mesece.
3. UČITELJ ANGLEŠKEGA JEZIKA
(za določen čas s nepolnim delovnim časom, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).
Pogoji:
— profesor angleškega jezika.
Nastop dela 3. 12. 1990.
Za vsa razpisana delovna mesta sprejemamo prijave z dokazili o izobrazbi 15 dni po objavi na gornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem roku za prijavo.

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 23. oktobra

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,5636
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9350
Švica	100 CHF	826,4630
ZDA	1 USD	10,6448
Japonska	100 JEN	8,3442

Dinar čez mejo - Na avstrijskem Koroškem je dinar še vedno moč zamenjati - pojavljajo pa se težave s pomanjkanjem dinarjev. Tako je za sto dinarjev moč dobiti 85 šilingov, tisti, ki dinarje kupujejo, pa morajo za sto dinarjev odšteti 93 šilingov. Taka je menjava v Zvezi bank - zvezi slovenskih za drug, nekaj slabše pa dinar menjajo v ostalih avstrijskih bankah. Malce bolj radi ga zadnje dni zamenjajo trgovci, ki pri prodaji upoštevajo vrednost dinarja za okoli devetdeset grošev.

Zadnje dni pa je dinar močno pridobil na uradnem deviznem trgu v ČSFR, kjer je dosegel sedaj najvišjo vrednost: 4,97 krone, skoraj dva in polkrat več kot po uradnem trgovinskem tečaju češkoslovaške državne banke.

Menjava dinarja v Italiji poteka po starem - bankovce (brez dodanih štirih ničel) menjajo še vedno podobno kot prej - to je dinar za sto lir. Stari bankovci pa imajo vrednost le 90 lir za dinar. Tako menjajo v Tržaški kreditni banki, kjer je menjava še vedno najugodnejša, drugod pa je dinar vreden okoli 85 lir.

CARINIK ODGOVARJA

nosti lahko uvažam.

ODGOVOR:

Obrtniki lahko uvažajo na osnovi 3. in 4. odstavka 118. člena Zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju (Uradni list SFRJ številka 63 z dne 13. oktobra 1989), ki glasi:

»Domače fizične osebe, ki za opravljanje svoje **gospodarske** dejavnosti niso ustanovile podjetja, obratovalnice ali kmetijskega gospodarstva z lastnostjo pravne osebe, lahko za opravljanje dejavnosti z osebnim delom oziroma z osebnim delom in sredstvi, ki so lastnina občanov, kupujejo s konsignacijskih skladišč tujega blaga delovna sredstva, domače živali, reprodukcijski material in nadomestne dele za opravljanje svoje dejavnosti ali jih uvozijo prek podjetja, vpisanega v sodni register za opravljanje poslova zunanjetrgovinskega prometa, ali **neposredno v skladu s predpisanimi oblikami uvoza.**

Osebe iz tretjega odstavka tega člena in domače fizične osebe, ki opravljajo drugo dejavnost z osebnim delom oziroma z osebnim delom in sredstvi, ki so lastnina občanov, lahko opravljajo v okviru z zakonom dovoljene dejavnosti **zunanjetrgovinsko poslovanje za svoje potrebe** (izvoz lastnih proizvodov in storitev, **uvoz za lastno proizvodnjo in storitve**, kooperacija, investicijska dela idr.)»

Avtomehanik torej lahko sam neposredno uvažava opremo in reprodukcijski material za potrebe svoje z zakonom dovoljene dejavnosti v skladu s predpisanimi oblikami uvoza.

Kot dokaz, da opravlja z zakonom dovoljeno dejavnost, mora obrtnik predložiti **pisno potrdilo občine**, pri kateri ima prijavljeno svojo dejavnost, izdano **za namen uvoza za lastne potrebe.**

Oblike uvoza pa so predpisane z »Odlokom o razvrstitvi blaga v oblike izvoza in uvoza« (Uradni list SFRJ številka 48 z dne 24. avgusta 1990 s popravki v Uradnem listu SFRJ številka 54 z dne 21. septembra 1990). Odlok razvršča blago, ki se uvažava, takole: prost uvoz (LB), uvoz na podlagi kontingenta po količini (KK), uvoz na podlagi kontingenta po vrednosti (KV), uvoz na podlagi dovoljenja (D) in uvoz na podlagi regionalne usmeritve (S).

Za uvoz blaga, ki ima po navedenem odloku oznako LB, ni potrebno nobeno dodatno potrdilo.

Za uvoz blaga, ki ima po navedenem odloku oznako KK, KV ali S, je potrebno priložiti pisno potrdilo o dodeljenem kontingentu ali soglasju. Ta potrdila obrtniki lahko pridobijo preko svojih obrtnih združenj.

Oblika uvoza D je predpisana za določene nevarne snovi, zdravila in podobne artikle ter za avtomehanika ne pride v poštev.

Uvoz nadomestnih delov za vzdrževanje uvožene opreme oziroma delov uvožene opreme je po navedenem odloku prost. To pomeni, da ob uvozu ni potrebno dodatno potrdilo, temveč dokaz, da uvoznik že ima uvoženo opremo. To dokazuje z uvožno carinsko deklaracijo, kupoprodajno pogodbo ali računom za uvoženo opremo.

Za obrtnike ni predpisana možnost oprostitve plačila carine in drugih uvoznih dajatev ob uvozu opreme in reprodukcijskega materiala ne glede na to, katerikrat se blago uvažava. V določenih primerih so možne davčne olajšave, ki pa so predmet davčne zakonodaje in o njih ne odloča carina.

Vrednost blaga, ki se sme uvoziti, s trenutno veljavnimi predpisi ni omejena.

Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatev in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja **šef carinske izpostave v Kranju Mladen Mokotar**, pošiljajte pa jih na naslov **Uradništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64 000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja.** **Avtomehanik iz Žirovnice sprašuje:** Sem obrtnik pavšalist z avtomehanično delavnico. Pri selitvi v novo delavnico bom potreboval nova osnovna sredstva. Zanima me, kakšni so pogoji za uvoz le-teh. Ali imam pogoje za olajšavo carinskih dajatev, ker iz tujine uvažam prvič in kakšne ter do katere vred-

iNTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DELNICE - MOTOR GOSPODARSTVA

Z nakupom delnice sodelujete v premoženju delniškega podjetja in vplivate na razvoj gospodarstva.

Kot delničar ste solastnik podjetja, katerega delnice ste kupili. Tako imate pravico do deleža dobička podjetja - tako imenovane dividende. Višina dividende je odvisna od dobička podjetja, ki se lahko spremeni s spremembo dohodka podjetja. V tem se dividenda razlikuje od obresti, ki so določene vnaprej. V slabih letih lahko dividende padejo zelo nizko, kadar podjetje proizvede izgubo pa dividenda izpade. V dobrih letih pa se lahko zelo poveša.

Poleg dividende nudi delnica še drugo možnost zaslužka in sicer z rastjo vrednosti delnice. Na rast vrednosti delnice vpliva učinkovitost podjetja, novi programi v podjetju, nova tržišča, razvoj posamezne panoge, trend posamezne gospodarske panoge in pa razvoj celotnega gospodarstva. Na rast delnice vplivajo tudi delnice drugih podjetij in tudi druge borze. Kapital se namreč vedno seli iz enega delniškega podjetja v drugo in iz ene borze na drugo. Če bo podjetje predvidoma zaslužio manj, pade vrednost delnice. Podjetjem, ki so v koraku s celotnim razvojem in so usmerjena navzgor, se to pozna na rasti delnice.

Vendar je treba še enkrat poudariti rizičnost te naložbe, pa tudi možnost velikega zaslužka, ki ga druge naložbe ne nudijo.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

Izšla je knjiga

INVESTICIJSKO VARČEVANJE

Varčevanje v bankah je v primerjavi z investicijskim varčevanjem manj varno in večinoma nedonosno. V industrijsko razvitih državah je več kot 80 odstotkov vsega denarja vloženo v investicijskih fondih. Zato smo izdali knjigo **INVESTICIJSKO VARČEVANJE**, kjer najdete vse napotke, kako varno in donosno naložiti denar.

Nudimo domačo in tujo strokovno literaturo. Za začetnike in izkušene organiziramo seminarje o vrednostnih papirjih.

Inf. **Borzna svetovalnica FIRST**, Cankarjeva 3, Ljubljana, Tel.: (061)219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30.

S kranjske tržnice

l kg	cena din	l kg	cena din
kostanj	25	krompir - za ozimnico	6
paprika	25 - 35	cvetača	35
česen	50	kumare	20
čebula	15	grapefruit	25
čebula za ozimnico	9	limone	25
solata	20	mandarine	25
radič	40	grozdje	35
korenje	20	jabolka	15
zelje	15	orehi	100
zelje - za ozimnico	10	fizol	50
krompir	8	jajca	2 - 2,5

VI NAM

Naročila za objavo v tej rubriki sprejemamo vsak delavnik od 7. do 13. ure osebno v oglasni službi na C. JLA 16, po tel.: 28-463 in non stop po telefaxu št. 25-366. Največja možna velikost objave je 10 tipkanih vrstic.

MI VAM

NOVI NAČIN OGLAŠEVANJA V GORENJSKEM GLASU

Na željo nekaterih naših poslovnih partnerjev, ki s pogostimi objavami že sedaj uspešno in učinkovito obveščajo vsako drugo gorenjsko gospodinjstvo o svoji ponudbi, ludi v Gorenjskem glasu uvajamo rubriko za kratke informacije, kakršne ste že zasledili v podobnih rubrikah v Delu in Dnevniku. Vabimo vas k sodelovanju! - Cene objav so presenetljivo - prepričajte se!

Atletika

Radovljiško in tržiško prvenstvo

Radovljica, oktobra - V Mošnjah je bilo občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu. Med učenci petih razredov je zmagala Ajda Juvanec (Radovljica), med učenci Tadej Zvab (Bohinjska Bistrica), med učenkami šestih razredov Barbara Ozebek (Radovljica), med učenci Jani Pogačar (Bled), med učenkami sedmih razredov Darinka Zupančič (Radovljica), med učenci sedmih razredov Boštjan Berce (Lipnica), med učenkami osmih razredov Helena Žemva (Bled) in med učenci Miha Gmajnar (Radovljica). Ekipno je zmagala osnovna šola Radovljica pred Bledom, Bohinjsko Bistrico, Lipnico, Gorjami, Lesceami in Posebno osnovno šolo.

V Mošnjah je bilo tudi občinsko prvenstvo športnih organizacij v krosu. V kategoriji pionirk letnik 75 in mlajših so bile najhitrejše Lidija Cerkovnik (SK Bohinj), Mateja Ambrožič in Petra Race (TSK Zasip), med mlajšimi mladinkami letnika 73 in 74 so prva tri mesta osvojile Simona Cerkovnik (SK Bohinj), Vesna Dolenc (TSK Zasip) in Anita Jan (TVD Gorje), med pionirji, letnik 75 in mlajši pa so prva tri mesta odšla v Zasip po zaslugi Dražena Gregoriča, Janeza Petkoša in Jožeta Petkovška. Med mlajšimi mladinci so prva tri mesta osvojili Igor Bašelj (Kranjska Gora), Boris Zelenc (Zasip) in Jože Poljukar (Gorje), med starejšimi mladinci pa Robi Vereš (Zasip), Ludvik Majcen (Gorje) in Aleš Cerkovnik (Bohinj). Pri članih so kolajne prejeli Klemen Dolenc (Mošnje), Milan Kotnik (TO Radovljica) in Tomaž Novak (Mošnje), med mlajšimi veterani so bili Mošnjani Andrej Ozebek, Janez Globočnik in Štefan Bukovec prvi, drugi in tretji, med starejšimi veterani pa so bili najhitrejši Slavko Sitar, Jure Kokalj in Franc Hrovat iz Mošnj. Ekipno je bilo prvo SD Mošnje pred TSK Zasip, Partizanom Gorje, SK Bohinjem itd. ● J. Košnjek

Dve tekmovanji v Trziču

Na občinskem prvenstvu v krosu so bile proge dolge od 400 do 5000 metrov, sodelovalo pa je okrog 200 tekačev in tekačic v vseh kategorijah, največ seveda v osnovnošolskih.

Rezultati - cicibani A: 1. Urban Zupan, 2. Klemen Lausegar, 3. Sašo Lukič; cicibanke A: 1. Eva Moškon, 2. Teja Fenc, 3. Neža Horvat; cicibani B: 1. Andrej Kogoj, 2. Primož Jurjevčič, 3. Andrej Knific; cicibanke B: 1. Maja Huber, 2. Andrejka Polajnar, 3. Katja Teropišič; mlajši pionirji: 1. Andrej Jerman, 2. Jernej Rener, 3. Tine Krašovec; mlajše pionirke: 1. Andreja Križaj, 2. Aleksandra Mihevc, 3. Noelle Nadišar; mlajši pionirji B: 1. Roman Perko, 2. Klemen Puhar, 3. Beno Prelob; mlajše pionirke B: 1. Maja Meglič, 2. Darja Pušavec, 3. Tanja Banovič; starejši pionirji: 1. Denis Debeljak, 2. Gorazd Štrukelj, 3. Florjan Jordan; starejše pionirke: 1. Urška Eržen, 2. Petra Jurjevčič, 3. Mojca Brejo; mlajše mladinke: 1. Ksenija Kaštrun; veteranke: 1. Anica Jerman, 2. Magda Menegalijska; mlajši mladinci: 1. Tomaž Soklič, 2. Izidor Jerman; starejši mladinci: 1. Dragan Šorn, 2. Blaž Erjavec; veterani: 1. Janez Ambrož, 2. Pavel Erlih, 3. Lado Sedej; člani: 1. Ivo Oljačić, 2. Joeže Bohinc, 3. Anže Rener.

V Trziču je bilo tudi odprto prvenstvo v atletiki, na katerem je sodelovalo rekordnih 75 športnikov. Tekmovali so v petih disciplinah, razen tega pa v troboju treh poljubno izbranih disciplin. Med moškimi nad 35 let so zmagali Darko Koren v teku na 100 metrov, Jože Štefe v teku na 1500 metrov, Silvo Japelj v skoku v daljino in višino, Rudi Hafner pa v metu krogle. Med moškimi do 35 let pa so zmagali Ivan Pogačar v teku na 100 metrov, Robert Uzar v teku na 1500 metrov, Matija Koren v skoku v višino, Bojan Klančnik pa v metu krogle. Troboj sta dobila Silvo Japelj med moškimi pod 35 let in Iztok Seliškar med moškimi nad 35 let. Pri ženskah je udeležba skromnejša. Anica Jerman je zmagala v tekih na 100 in 800 metrov, Alenka Mlinarič v skoku v višino, v suvanju krogle pa Marjana Zivlakovič. Troboj je dobila Anica Jerman. ● J. Kikel

V Radovljici

Delavsko namiznoteniško prvenstvo

Radovljica, 23. oktobra - ZTKO Radovljica razpisuje in vabi na občinsko delavsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki ga organizira skupaj s Športnim društvom Mošnje. Tekmovanje bo v soboto in nedeljo, 17. in 18. novembra, v telovadnici osnovne šole v Begunjah. Pravico sodelovanja imajo vsi zaposleni in radovljiški občini. Ženske bodo tekmovali v dveh skupinah, do in nad 30 let, moški pa v treh, do 27 let, od 28 do 40 let in nad 40 let. Ženske in moški nad 40 let bodo igrali v soboto, 17. novembra, od 15. ure dalje, moški do 27 let in od 28 do 40 let pa v nedeljo, 18. novembra, od 8.30 dalje. Prijavnina za tekmovalca je 350 dinarjev. Prijave bo sprejemala ZTKO Radovljica, Gorenjska 26, telefon 75-350, do 15. novembra. Žrebance bo naslednji dan ob 13. uri na ZTKO. Vstop v telovadnico bo mogoč le v copatah, starost tekmovalcev pa bodo preverjali na osnovi osebne izkaznice, zato naj jih imajo tekmovalci s seboj. ● J. K.

Besnica jesenski prvak

Kranj, 19. oktobra - V skupini A v gorenjski rokometni ligi so končali s tekmovalcem. Naslov jesenskega prvaka je osvojila brez poraza ekipa Besnice, ki je v zadnjem kolu v gosteh premagala ekipo Žabnice. Preseneča pa drugo mesto Evrohiše Struževo, kranjski veterani pa so izgubili tudi zadnje srečanje jesenskega dela prvenstva proti ekipi Alples.

V skupini B vodi brez poraza ekipa Peka, ki je premagala ekipo Storžiča, brez zmage pa je še vedno ekipa Dupelj. Rezultati - skupina A: Alples: Veterani 28:23 (14:14), Žabnica: Besnica 22:25 (10:13), Evrohiša Struževo: Sava 30:26 (16:13). Skupina B - Preddvor veterani: Preddvor mladinci 27:26 (11:17), Radovljica: Britof 27:32 (11:12), Duplje: Krvavec 26:34 (10:17), Peko veterani: Storžič 25:19 (11:11).

Naslov jesenskega prvaka v skupini A je osvojila brez poraza ekipa Besnica z 10 točkami, druga je ekipa Evrohiša Struževo z 8 točkami, sledijo pa Alples 7, Žabnica 4, Sava 3, in Veterani brez točk.

V skupini B sta ostali do konca prvenstva še dve koli. V vodstvu je ekipa Peka s 10 točkami, pred Britofom z 9 točkami in Storžičem in Krvavcem s 6 točkami. Sledijo Preddvor mladinci s 4, Preddvor veterani s 3, Radovljica z dvema in Duplje brez točk.

J. Kuhar

Na Bledu je več kot sto tekmovalcev v odbojgarskih selekcijah

Ob dobri igri želijo tudi več podpore gledalcev

Ženska ekipa odbojkaric Bleda nastopa v II. zvezni ligi, ki se je začela pred tremi tedni.

Bled, 22. oktobra - "Odbojgarski klub Bled sestavlja osem selekcij. Tako v moški kot v ženski kategoriji so štiri selekcije. Na Bledu imamo moško ekipo, ki nastopa v I. slovenski odbojgarski ligi, žensko ekipo v II. zvezni odbojgarski ligi, moško ekipo mladincev, ki nastopa pod imenom Bled mladi v II. slovenski odbojgarski ligi, žensko mladinsko ekipo, ki nastopa pod imenom Bled mladi v II. slovenski odbojgarski ligi ter ekipi pionirjev in pionirk v osnovni šoli na Bledu in v Radovljici. To je skupaj okrog sto dvajset aktivnih igralcev. Kljub temu da je mladih, ki se navdušujejo za odbojko, precej, pa je zaledje prešibko, da bi imeli dovolj širok izbor igralcev in igralcev za zvezno in republiško ligo, v kateri nastopamo," pravi Štefan Udrih, ki v klubu skrbi za delo mladih in je tudi trener moške ekipe Bleda, ki nastopa v I. slovenski odbojgarski ligi.

Vzrok pomanjkanja igralcev in igralcev je tudi ta, da je delo v odbojgarskih klubih od Jesenic do Kranja vedno slabše, saj vsem manjka denarja in nimajo dovolj kadrov.

Moška ekipa Bleda je pred leti nastopala v II. zvezni ligi, sedaj pa drugo sezono igra v I. slovenski ligi. "Ko smo pred dvema letoma izpadli iz II. zvezne odbojgarske lige, smo ekipo precej pomladili. Na letošnji cilj pa je ponovni povratek v to ligo. Najbrž pa bo težko,

Ekipa odbojkarjev Bleda: spredaj z leve proti desni stojijo Gorazd Ferjan, Mitja Zupan, Blaž Lenček, Gregor Humerca in Gregor Kozamernik, zadaj pa so Aleš Petriček, Mitja Torkar, Franci Debeljak, Andrej Polajnar in trener Štefan Udrih.

Ekipa odbojkaric Bleda: zadaj z leve proti desni: trener Jože Brezavšček, Nada Domitrovič, Petra Kraiger, Alenka Kobal, Meta Urh, spredaj pa so Monika Gogala, Karmen Korošec, Meta Hudovernik in Špela Petrač. V ekipi trenutno manjka Barbara Udrih, ki je pred kratkim rodila.

ker imamo še vedno sorazmerno mlado ekipo, pa tudi nekatere ekipe v slovenski ligi so se močno okrepile. Težko je napovedovati, kako bo, začetek pa dobro kaže, vsaj po rezultatih, igra še ni takšna, kot jo želimo. Če se to izboljša, pa pričakujemo vsaj kvalifikacije za II. zvezno odbojgarsko ligo," pravi trener moške ekipe Štefan Udrih.

Žensko ekipo odbojkaric Bleda, ki nastopa v II. zvezni ligi pa trenira prof. Jože Brezavšček: "Letošnjo sezono treniramo smo začeli s pripravami v Fažani, ki so trajale osem dni, nato pa smo nadaljevali s kondicijskimi treningi. Nekje do polovice septembra smo zaključili bazične priprave in začeli trenirati tudi tehniko in taktiko. Rezultati na začetku lige obetajo, da bomo lahko dosegli zastavljeni cilj, to je sredino lestvice. Favorit za napredovanje v prvo ligo je gotovo ekipa Pule, s katero smo izgubili v preteklem kolu, prej pa smo zmagali. Treniramo štirikrat tedensko po dve uri, ob koncu tedna pa je tekma. Smo ekipa, ki ima doma najmanj gledalcev, kar me čudi, saj je radovljiška občina sicer bogata s športnimi panogami, vendar je malo ženskih ekip. Zato bi bili zadovoljni, če bi bilo na tekmah več gledalcev. To pa bi bil tudi pogoj, da dobimo sponzorja, kajti s sistemskimi sredstvi nove športne zveze igranje v takšni ligi ne bo dolgo več mogoče."

Odbojkarji in odbojkarice na Bledu imajo sicer dobre pogoje za vadbo v tamkajšnji osnovni šoli, pač pa je dvorana tudi premajhna, da bi si tekme lahko ogledalo več ljubiteljev tega športa na Bledu med mladimi zelo priljubljenega športa. Tudi finančne težave pestijo klub, saj nobena ekipa nima sponzorja. Denar za delo dobijo le od radovljiškega TKS, tudi sami pripravljajo akcije in iščejo pomoč pri delovnih organizacijah. ● V. Stanovnik

Vabila, obvestila

Merkur igra dvakrat doma - Jutri in v nedeljo se bo nadaljevala medrepubliška moška namiznoteniška liga - zahod. Na sporedu bo 4. kolo, v katerem igra kranjski Merkur dvakrat doma: v soboto (jutri) ob 17. uri z Doboiprometom iz Doboja in v nedeljo ob 10. uri z Bosno iz Sarajeva. Srečanja bosta v dvorani Partizana v Stražišču. J.K.

V Škofji Loki namiznoteniška ponudba - Namiznoteniška sekcija Partizana Škofja Loka obvešča, da bo v športni dvorani Poden mogoče rekreativno igrati namizni tenis. V ponedeljek in sredo bodo mize med 18.30 in 20. uro in med 17. in 18. uro namenjene pionirjem od 1. do 4. razreda, od torkih in četrkih med 18.50 in 20. uro bodo igrali pionirji od 5. do 8. razreda, odrasli pa bodo imeli proste mize vsak ponedeljek in četrtek od 20. ure dalje. Ponudba je. Odločite se in razgibajte življenje. M.Kalamar

Jutri izlet kranjskih planincev - Planinsko društvo Kranj prireja vsako leto pred Dnevom mrtvih izlet k spomenikom. Letošnji izlet bo jutri, 27. oktobra. Tokrat bodo odšli proti Bašlju z rednim avtobusom iz Kranja ob 6.25. Iz Bašlja bodo odšli mimo Končarjevega počitniškega doma po Kurirski poti v Bašljsko grapo do partizanske bolnišnice Košuta. Vodnika D. Feldin in M. Grandovec bosta izletnikom pokazala tudi notranjost pred leti obnovljene bolnišnice. Skupaj bo hoje okrog treh ur in ne bo zahtevna. J.K.

Začenja se tržiško odbojgarsko prvenstvo - Tržiški odbor za telesno kulturo pripravlja tudi letos občinsko prvenstvo v odbojki. V kvalitetnejši A skupini bodo igrali Prosveta, Podljubelj A, Tihar, Blue racers, Podljubelj B, Koprive B, Karantanci in Zupani, v B skupini pa vsi ostali, ki se bodo prijavi (to velja tudi za skupino A) Janezu Brzinu na odboru na Bračičevi 4 do ponedeljka, 29. oktobra, do 18.30, ko bo žrebanje. A liga se bo začela v telovadnici v Križah v sredo, 7. novembra, B liga pa se bo začela po končani A ligi. Prijavnina za ekipo v A ligi je 1400 dinarjev, za B ligo pa določena kasneje, glede na število prijavljenih ekip. Igrajo lahko samo občani Trziča. Tekmovanje velja za Delavske športne igre 1990 - 91. ● J. Kikel

Stegnar pred Janežičem

Trzič, oktobra - Smučarski klub Trzič, odbora za smučarske skoke, je na skakalnicah v skakalnem centru v Sebnjah pripravil dve tekmovalni. Na 40-metrski skakalnici so tekmovali za Gorenjsko prvenstvo mlajši pionirji A (stari do 13 let), kjer je s skokoma 36 in 35,5 metra in 198,9 točke zmagal domačin Matija Stegnar. Drugi je bil Robert Janežič (Triglava) s skokoma 35 in 34 metrov, in 187,4 točke, na tretje mesto pa se je uvrstil Klemen Eržen (Trzič), ki je skočil dvakrat po 34 metrov in dobil 185,1 točke.

Na tekmi za pokal Gorenjske na 55-metrski skakalnici pa je prepričljivo zmagala vrsta kranjskega Triglava, med posamezniki pa so prva mesta osvojili: 1. Tadej Zvikart 197,0 (49,48,5 m), 2. Gregor Eržen 194 (45,5, 47,5 m), 3. Uroš Rakovec 183 (46, 46,5 m) itd. ● J. Kikel

Finale mladinskega prvenstva Slovenije v košarki za dekleta - V škofješki dvorani na Podnu bo to nedeljo, 28. oktobra, finale mladinskega prvenstva za dekleta v košarki. Med finalistke se je uvrstila tudi ekipa mladink KK Odeje - Marmor. Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 uri, ko bo ekipa KK Odeja Marmor igrala z ekipo mladink KK Slovan. Ob 11.15 uri bo ekipa ID Ježica igrala z ekipo KK Marles. Mladinke se bodo za tretje mesto pomerile ob 14.15 uri, za prvo mesto pa bodo igrale ob 15.45 uri. ● V. Stanovnik

Nogometni derbi v Naklem - V enajstem kolu slovenske nogometne lige se bosta v nedeljo, 28. oktobra, ob 14. uri pomerila drugo uvrščena ekipa Rudarja iz Velenja in domača ekipa Živila Nakla. Naklanci kljub porazu v zadnjem kolu v Ljubljani upajo, da bodo razočarali zvestega domačega občinstva in da se bodo obdržali v zgornji polovici lestvice. ● D. Jošt

Košarka - ženske - Košarkarice škofjeljske Odeje Marmorja v prvi slovenski košarkarski ligi, to soboto, 27. oktobra, ob 18. uri gostijo ekipo Induplati Domžale. Tekma bo v dvorani na Podnu. Pri kranjskih košarkaricah v četrtem kolu, prav tako v soboto, ob 17.30 uri, gostuje ekipa Cimosa. Tekma bo v Športni dvorani na Planini. Košarkarice Jesenic pa to soboto gostijo ekipo Ježice. ● V. Stanovnik

Kegljanje - V I. moški republiški kegljaški ligi ekipa Triglava gosti ekipo Hidra. Tekma bo v nedeljo, 28. oktobra, ob 10. uri na kegljišču Triglava. Ženska ekipa pa gosti ekipo Fužinarja ob 12.30 uri. ● V. Stanovnik

I. slovenska rokometna liga za moške - Rokometiši Šesirja to soboto, 27. oktobra, gostijo ekipo STT Rudarja. Tekma bo ob 20. uri na hali na Podnu v Škofji Loki. Rokometiši Preddvora gostujejo ekipi Drave. ● V. Stanovnik

II. zvezna rokometna liga za ženske - V sredo, 24. oktobra, je ekipa rokometaric Kranja Dupelj igrala z ekipo Modeta Sparta Tuzla. Rezultat je bil 15:20 (9:9) v korist gostujočih rokometaric. ● V. Stanovnik

Odbojka - Odbojkarice Bleda v II. zvezni odbojgarski ligi za ženske gostijo ekipo Igmana. Tudi moška ekipa v I. slovenski ligi igra doma, v blejski Osnovni šoli, in sicer z ekipo Tehno Mobil. ● V. Stanovnik

Hokej na ledu

Po zmagi doma danes v Zagreb

Jesenice, 26. oktobra - V nepopolnem 9. kolu I. A zvezne kejske lige je bil odigran le derbi med Crveno zvezdo in Jesenicami na Jesenicah. Zadnje srečanje v Beogradu so Jeseničani zmagali, tokrat pa niso dovolili presenečenja in z zadetki Staničeviča, Suvaka, Smoleja in Razingerja premagali goste s 4:2.

Danes potujejo Jeseničani v Zagreb k Medveščaku Goran, kjer so domačini favorit. Olimpija igra s Partizanom, Crvena zvezda pa z Vojvodino. ● J. K.

Cicciolina in njena razpočnica

Noč dolgih tičev

Saj poznate tisto staro vpražanje: "Če je predzadno oktobrsko nedelo naga baba u Bohin, so Bohinski dedci še cev let hin." Cicciolina, ono ljubko blončno veselje iz pornografskih, pardon trdoerotičnih revij in filmov je v sklopu turneje po Sloveniji prišla prikazat svojo rdečo razpočnico tudi na konec sveta, kakopak v Bohinj. Ilona Staller alias Cicciolina, rojena na Madžarskem, sedaj internacionalni simbol seksa, erotike, perversnosti svobodne ljubezni... je v diskoteko Amor v Ribčev Laz sicer prišla z dveurno zamudo, kar pa je bilo pozabljeno v tistem trenutku, ko je razširila noge. Možakarjem je seveda stal, ženske pa so se imele priložnost naučiti marsikaj fletnega.

Glavnina obiskovalcev, ki je prišla navijati za zvezdo večera, Cicciolino, se je v Amoru zbrala okrog enajste zvečer. "Ali se bo slekla do konca, bo pokazala ta sprednjo in ta zadnjo, bo kdo lahko povrtal tja not?" je bilo čuti v napetem ozračju diskoteke. Okrog ene v jutro je sem pa tja kdo jezen odšel. "Cicciolina naj si kar nekam vtakne vstopnico, če slušajno pride," je bilo slišati. Pa vendar, pripeljala se je modra Alfa in po polurnih debatah ali nastop bo ali ne, se je le-ta

končno zgodil, pa tudi vtakalo se je. Belo krzno s plišastim medvedkom se je ob pol drugi le pojavilo v diskoteki Amor. Zasliši se značilna glasba. Play Back. Cicciolina z mikrofonom se pojavi v prostoru, sicer namenjenem za plesišče. Poje o seksu, svobodni ljubezni, vmes kakšen vzdih, ah, oh, in se zvrta po podiju, tako umetelno, da nekateri že vidijo spod. Spravi se v ložo in že sedi mladcu v naročju. Vpraša ga, ali kaj fuka, ali se ukvarja z ročnimi deli, ali se mu dopade

oralno, fant pa enkrat, da ja, drugič, da ne... Nagrada je liz po bradavičkah. Naslednjega klienta zagrabi za kravatec, ga dobesečno zveče, tip pa kot mesečnik, na plesišče, poleže, se spravi nanj, privzdigne tisto malo prozorno kar ima na sebi, se najprej podrgne po odebeljenem delu okrog šlica, potem pa vožnja preko popka, prsnega koša, "usta na usta", še malo z ritjo in hop dol. Poboža ga, priden, priden... in odslovi. Nekateri "izbrani srečneži" so se pri tovrstni vožnji bolj potrudili in si ponujeno razpočnico pogledali čisto od blizu. Včasih se je naša umetnica poučkala pri katerem od željno zijajočih možakarjev, z rokami preiskusila trdoto v dosegljivih sličih, eni so, ne bodi len, hitro prstavili lonček in z roko zaplavali v mokroto ter ji tako vrtili prjaznost.

Med programom se je seveda tudi "preoblekla", zapela vižo o AIDS-u in pri tem spretno uporabila tanko stekleno palčico. Stop AIDS, stop AIDS iz zvočnika, čarobna palčka pa vedno bolj v riti. Folk je bil paf. A kaj, ko si je ženšči zahotelo

telo še spredaj. Hop v ložo, enemu v naročje, drugemu palčko v roko. Tukaj prosim. Kako je tip ciljal. Na trenutke je bilo prav hecno. Naj končam, saj ne bi bilo zanimivo, če bi povedal vse. Na koncu seveda ni manjkalo navdušen aplavz, po obrazih sodeč, pa se je dalo sklepati, da je bilo Cicciolinine urice prehitro konec. Kar se bi gledali, precej bi jih želelo priti na vrsto. Obiskovalke pa, kljub temu da so bile povabljen na oder, niso hotele sodelovati, jim že ni ugajalo. Struktura obiskovalcev (kaj sedemdeset jih je bilo) na Erotic Showu je bila različna, res da so prevladovali možakarji, a tudi nežnejšega spola

ni manjkalo, kar nekaj je bilo tudi parčkov. Baj, da so managerji, Cicciolinini "skrbniki", zelo razočarani nad obiskom na njenih dosedanjih nastopih, zato tudi zamuda in pregovarjanja pred Showom v diskoteki Amor. Je že tako, da v naši vasi še nismo jemali tisto o Stripteasu in Erotic Showu. Pravgotovo je veliko takih, ki bi si zadevo z veseljem ogledali, pa si ne upajo zaradi takih in drugačnih razlogov. Ko takole na koncu razmišljam, kdo je v tem poslu objekt izkoriščanja, ali Cicciolina ali množica omih s tičem. Seveda mi slednji, sužnji Cicciolinine in drugih žena razpočnic. ● igor & foto: muc

Učiteljica zgodovina

Naš bralec Jože Dvoršak nam je zaupal zanimiv dogodek, ki mu je prisostvoval davnega leta 1950. Zgodbica ni zanimiva zgolj zaradi zgodovinske distance, pač pa je v današnjih dneh ob priporočilih za odstranitev Titovih slik in še česa drugega lahko tudi v razmislek in poduk: Na OLO Kranj je bil v službi, zlasti trgovcem in gostincem dobro znani tržni inšpektor Ivo Puhar - Cigo. Bil je strog inšpektor, veljal pa je za poštenjakarja, dobričina in posebneža. Ko je leta 1950 vstopil v znano staro gostilno v Stari Loki, je opazil, da v gostilniški sobi na goste iz enega kota s križa gleda Kristus, iz drugega pa s slike Tito. Cigo je začel prepričevati gostilničarko, kako ni pametno, da ima Kristusa v gostilni, da spodaj pri mizah ljudje preklinjajo in kvantajo, da mora Kristus vse to poslušati in da bi bilo zato morda bolje, da bi Kristusa prestavila gor v svoje stanovanje. Gostilničarka mu je na to odgovorila: "Gospod Cigo, vse to je že res, ampak tudi Tito vse to posluša." Cigo je argument upošteval in nehal s prepričevanjem.

ljubljska banka

GORENJSKA BANKA FORMULA PRIHRANKA

V POČASTITEV, 31. OKTOBRA - SVETOVNEGA DNEVA VARČEVANJA, LB - GORENJSKA BANKA d. d., KRANJ, MLADIM VARČEVALCEM POKLANJA BREZPLAČNE KINOPREDSTAVE

KJE IN KDAJ?

★ Škofja Loka	petek,	26. 10. 1990, ob 16. uri
★ Tržič	sobota,	27. 10. 1990, ob 15. uri
★ Radovljica	sobota,	27. 10. 1990, ob 16. uri
★ Kranj	nedelja,	28. 10. 1990, ob 10. uri
★ Jesenice	nedelja,	28. 10. 1990, ob 15. uri
★ Bled	nedelja,	28. 10. 1990, ob 16. uri

VABLJENI!

31. 10.

Gorenjska banka d. d., Kranj

Čvek

Novi stil Eddia Murphya
Komik Eddie Murphy, ki je zaradi svoje nagnjenosti k javnim in burnim zabavam v ženski družbi stalna tema trač rubrik, je nedavno, če gre verjeti govoricam, izpeljal dober štos.

V neki newyorški restavraciji je staknil dve čedni dekleti in ju povabil s seboj. Namesto običajne zabave v mestu in zatem še prave zabave doma, ju je Eddie takoj odpeljal v svoj apartma. Tam jima je - v kuhinji - postregel sendviče s tunino in ukazal svojemu šoferju, naj ju odpelje domov.

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate v sredo, 31. oktobra, od 16. do 19. ure na valovih Radia Žiri. Tokrat bo gostja pevka MIKA, ki bo predstavila svojo novo kaseto.

- Domača lestvica**
1. Stane Vidmar - Tri grenke solze
 2. Helena Blagne - Adijo, piši mi
 3. Andrej Šifrer - Šum na srcu
 4. Nace Junkar - Slovenski mornar
 5. Pop design - Angie
 6. Tereza Kesovija - Ljubav je moj grijeh
 7. Simona Weiss in Magneti - Vzemite solzo za spomin
 8. Big Ben - Rdeče vrtnice
 9. Monitor - Anja
 10. Zoran Cilenšek - Slovenec sem
- Novi predlog:** Urša Drinovec - Najina poletna noč
- Tuja lestvica**
1. Roxette - It must have been love
 2. Sam Brown - Kissing gate
 3. Elton John - Sacrifice

- Lestvico ureja Nataša Bešter
4. Chris Rea - Let's dance
 5. Jason Donovan - Another night
 6. Gary Moore - Still got the blues
 7. UB 40 - Kingston town
 8. Eros Ramazzotti - Se bastase una cancone
 9. Alanah Myles - Black velvet
 10. Lauren Wood - Fallen
- Novi predlog:** Charles D. Lewis - Soca Dance

KUPON

Domača pesem

Tuja pesem

Novi predlog

Naslov:

Kupončke pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri. Srečo pri žrebu je tokrat imela **Bojana Bojanič** z Ulice 1. avgusta 5 v Kranju. Dobila je slastno nagrado: V gostilni pri Zalogarju v Dolenji vasi jo čakata 2 veliki pizzi in dva vrčka piva. Čestitamo! Vabimo vas, da sodelujete pri glasovanju. Čakajo vas lepe nagrade.

Anekdote

Veliki angleški politik Winston Churchill je bil tudi pisatelj in slikar. Nekoč so ga vprašali, zakaj slika samo pokrajine. Odgovoril je: "Zato, ker se drevo nikoli ne pritoži, da si ni podobno."
Veliki politik je ob neki priložnosti hudomušno pripovedoval: "Nekdaj je živel tako bedast konjeniški častnik, da so to opazili drugi konjeniški častniki."
Winston Churchill je nekoč v družbi političnih nasprotnikov trdil, da je med pojmom nesreča in smola velika razlika, njegov sogovornik pa je temu

odločno nasprotoval in po dolgem pregovarjanju dejal: "No, dobro, pa mi dokažite to razliko na primeru!" Churchill se je zamislil in odgovoril: "Recimo, da greste po leseni brvi, ki se podre pod vami: to je nesreča. Če pa kdo skoči za vami in vas reši iz vode, je to smola!"
Churchillova hči Sarah, je bila omožena z igralcem, ki njemu očetu ni bil preveč pri srcu in ki ga je na njegovo veliko jezo vztrajno klical 'papa'. Nekega dne proti koncu II. svetovne vojne je zet vprašal Churchilla: "Papa, kdo je po vašem mnenju največji državnik II. svetovne vojne?" "Mussolini," je odgovoril Churchill, "bil je tako pameten, da je dal ustreliti zeta."

Pomagajmo sebi in drugim ali Smeh je pol zdravja

Veseli smo, dragi bralci, da nas tako pridno zalagate s šalami za vašo in našo rubriko za dobro voljo. Vabimo vas, da nam pošljete tudi in predvsem anekdote ali osebna doživetja, ki so seveda izvirna in enkratna ter ravno zaradi tega za vse še bolj zanimiva. Vaše prispevke pričakujemo na naslov: Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, Kranj. Objavljene prispevke honoriramo. Danes vam ponujamo nekaj vsebine iz debele vic-torbe Filipa iz Kranja. Pa na dobro voljo!

MED PLOVBO
- Ali je res, da se ladje velikokrat potopijo, vpraša kapitana na obhodu palube potnica, ki je prvič na plovbi.
- Kolikor jaz vem, samo enkrat, reče ustrežljivo kapitan.

IZVIRNI ODGOVOR
- Ali mi lahko kdo pove, kako je nastala bakrena žica, vpraša profesor študente.
- Jaz vem. Dva škota sta se menda prepirala za 5 penijev.

CINIK
- Glasbenik z violinskim kovčkom pod pazduho v snežnem metehu ves nejevoljen hiti domov. Na ulici ga ustavi radovedna ženska.
- O, ali vi igrate violino?
- Ne! Ali mar kaj slišite?

OPTIKA SEVER KRANJ

NUDIMO ZELO KVALITETNE OPTIČNE USLUGE, EKSPRESNA POPRAVILA

SMO NAJCENEJŠI V KRANJU

DELOVNI ČAS
od 9. - 12. ure
od 14. - 16. ure
SOBOTA od 9. - 12. ure

 KOMPAS
★ **POČITNICE DOMOVINA** ★

RABAC, 7 in 10 dnevna letovanja v hotelu MIMOSA, HEDERA oz. NARCIS, zelo ugodne cene, organiziran avtobusni prevoz 2. in 12. decembra
NOVIGRAD, 7. oz. 10 dnevni aranžmaji v prelepem hotelu MAESTRAL, cene ugodne
LOVRAN s hoteli LOVRAN, EXCELSIOR in vilo ELZA ter čudovito okolico pričara 7 ali več prelepih dni ob morju

★ **JESEN IN ZIMA V TOPLICAH** ★

TOPOLŠICA, ki se skriva med pobočja z gozdovi poraslih vrhov, nam z ugodnimi cenami in popusti za upokojece nudi sprostitve polne počitnice
TUHELJSKE TOPLICE vabimo na 7. oz. 10 dnevni oddih po zelo ugodnih cenah

★ **IZLETI DOMOVINA** ★

SV. GORA - GORIŠKA BRDA - ŠTEVERJAN, 1 dan, avtobus, cena 455,00 din na osebo, za zaključene skupine, odhodi v oktobru in novembru (po želji skupine)

★ **IZLETI TUJINA** ★

SORRENTO - CAPRI - POMPEJI - RIM, 4 dni, avtobusni prevoz, odhod 28. 11. 90, cena samo 2.690,00 din
KLASIČNA GRČIJA, program »A« in »B«, prvi z odhodom 23. 11. 90 avtobus, letalo, cena 2.895,00 din, drugi z odhodom 27. 11. 90 letalo, avtobus, cena 2.990,00 din
ČENSTOHOVA - KATOVICE - KRAKOV, 4 dni z avtobusom, odhod 28. 11. 90, cena 2.020,00 din

★ **SEJMI** ★

EIMA, mednarodna razstava poljedelskih strojev ter pripomočkov za rejo živali v Bologni, avtobusni prevoz, odhod 10. 11. 90, cena na osebo 470,00 din

★ **PRAZNIČNI PROGRAMI** ★

Posebni programi za potovanja

- počitnice po domovini in tujini!

★ MINI POČITNICE (morje, jezera, planine in zdravilišča), 28. 11. - 2. 12.

★ UMAG, h. ADRIATIC, h. KORAL, dep., 28. 11. - 2. 12. tenis (tečajji in igranje tenisa)

★ TENIS Z MIMO JAUŠOVEC,

Rovinj, h. Montauro, 28. 11. - 2. 12.

★ **SMUČANJE 90/91** ★

IZŠEL JE NOV KOMPASOV KATALOG
VELIKO NOVOSTI

BOŽIČNE IN NOVOLETNE POČITNICE

★ MALNITZ - PRAZNIČNI KLUB, 28. 11. - 2. 12.

★ **POČITNICE - domovina** ★

★ ROVINJ, h. Eden/ h. Park, 10 % popusta za upokojece!

★ NOVIGRAD, h. Maestral, 7 dni, 20. 10. - 22. 12.

★ POREČ, h. Pical, Parentium, Neptun, 7 dni, 3. 11. - 22. 11.

★ CRIKVENIŠKO-VINODOLSKA RIVIERA, 7 dni, 20. 10. - 22. 12.

★ HVAR, h. Palace, 7 dni, 26. 10. - 22. 12.

★ **KOMPASOVA SREČANJA** ★

★ NOVI VINODOLSKI, ANTENINA KARAVANA NA ROGLI, Z DNEVNIKOM V TUHELJSKE TOPLICE!

★ **POTOVANJA V TUJINO** ★

★ S POSEBNIMI LETALI V:

★ PARIZ, 4 dni, 11. 11.

★ PARIZ, 5 dni, 28. 11., 22. 12.

★ ŠPANIJA - FRANCIJA - ANDORRA, 6 dni, avtobus/letalo, 24. 11.

★ AZURNA OBALA, 4 dni, 8., 15., 22., 29. 11.

★ SALZBURG, MUENCHEN, ROSENHEIM, 3 dni, 29. 11., 5., 7., 12. 12., posebno ugodna ponudba

★ ŠVICA, 4 dni, 29. 11. in 3 dni, 21. 12.

★ LONDON 4 ali 5 dni, letalo, nov., dec. (3 dni, za zaključene skupine)

★ PARIZ, 5 dni, 28. 11., avtobus

★ PARIZ, 4 ali 5 dni, letalo, nov.

★ NIZOZEMSKA, 4 dni, 29. 11., letalo

★ PRAGA, 3 dni, 16., 30. 11.

★ BUDIMPEŠTA, 3 dni 9. 11.

★ DUNAJ, 3 in 4 dni, 29. 11.

★ SALZBURG - ROSENHEIM - MUENCHEN, 3 dni, 29. 11., 5., 7. 12.

★ DUNAJ, PRAGA, BRATISLAVA, BUDIMPEŠTA, 5 dni, 20. 11.

★ DUNAJ, BRATISLAVA, BRNO, 3 dni, 21. 12.

★ MOSKVA - LENINGRAD, 8 dni, 16., 25. 11.; 21. 12.

★ MOSKVA, VLADIMIR, SUZDALJ, 6 dni, 27. 11.

★ GRČIJA, 6 dni, 28. 11.

★ TUNIS, 4 dni, 25., 28. 10.

★ MADRID, ANDALUZIJA, 8 dni, 23. 11.

★ CARIGRAD, 5 dni, 8., 29. 11.

★ CIPER, 5 in 7 dni, 28. 11.

★ BUDIMPEŠTA, SOPRON, 4 dni, 29. 11.

Penzion TRIGLAV
Kolodvorska 33, Bled
(pri železniški postaji)

Vsak večer - razen nedelje -

ŽIVA GLASBA ZA PLES.

Odrpito vsak dan od 7. do 01. ure.

Informacije in rezervacije: tel. 064/77-365

Družinska kosila 180 din za 4 osebe vsak dan od 11. do 17. ure.

Postrežemo vam lahko s PEČENIMI KRAČAMI, ob koncu tedna pa tudi s PEČENIM JAGENČKOM ALI ODOJKOM.

TATARSKI BIFTEK vam pripravimo pri mizi.

Skupinam nad 10 oseb nudimo 10 % popust.

SVETILA IZ METALKE

— **izvrstna izbira** lestencev, svetil, reflektorjev...

— **15 % POPUSTA** pri plačilu v gotovini

— **10 % POPUSTA** za člane stanovanjskih zadrug (za stropne svetilke)

— **možnost zamenjave** kupljenih svetil v 14 dneh

— **kataloška prodaja**

— **rezervna stekla**

Do 10. NOVEMBRA!

Blagovnice Ljubljana, Maribor, Kamnik

Prodajni center Zagreb

Prodajalna Koper

metalka

TRGOVINA

Trgovina za ljudi s posebnimi merili.

prodaja uvoženih avtomobilov **DAS DOBIS** Kranj

FIAT, HONDA, TOYOTA, MAZDA, MITSUBISHI STARO ZA NOVO

Sprejemamo prednaročila za

RENAULT 5 - 1400 ccm s katalizatorjem

Cena 166.000,00 Rok dobave 15. december.

Janka Puclja 9, 64000 Kranj, tel.: 35-981
Del. čas od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.

Komunikacije, ki delujejo.

Po sklepu skupščine podjetja razpisujemo prosto delovno mesto za

knjigovodsko - računovodska dela

Pogoji:

- končana najmanj V. stopnja izobraževanja ekonomske smeri
- znanje slovenskega jezika
- poznavanje osnov računalništva
- pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- vozniški izpit B kategorije
- delovne izkušnje na podobnih delih

Ponudbe z dokazili pošljite v 8 dneh od razpisa.

PROCOM d.o.o. - Podjetje za telekomunikacijsko in računalniško svetovanje, inženiring in trženje
64000 Kranj, Koroška 20
Tel.: (064) 23 750 / Fax: (064) 28 830 / Telex: 34 565 epabx yu

ZVEZNA CARINSKA UPRAVA,
Cesta Maršala Tita 37

razpisuje prosta dela in naloge:

1. SVETNIK ZA CARINSKO-UPRAVNI IN PREKRŠKOVNI POSTOPEK - 1 delavec

2. CARINSKI INŠPEKTOR - 1 delavec

3. STROKOVNI SODELAVEC - PRIPRAVNIK - 1 delavec

4. CARINIK SODELAVEC ALI CARINIK SODELAVEC - PRIPRAVNIK - 6 delavcev

Poleg pogojev, ki so predvideni z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.

— pravna, ekonomska fakulteta oziroma ustrezna visoka šola, opravljen strokovni izpit, 3 leta delovnih izkušenj in znanje enega svetovnega jezika

Pod 2.

— ekonomska, pravna, strojna, tehniška ali elektrotehniška fakulteta, oziroma ustrezna visoka šola, opravljen strokovni izpit, 3 leta delovnih izkušenj in znanje enega svetovnega jezika

Pod 3.

— ekonomska, pravna, strojna, elektrotehnična ali tehniška fakulteta, znanje enega svetovnega jezika

Pod 4.

— štiriletna srednješolska izobrazba ekonomske, tehniške, splošne ali administrativno-pravne smeri, opravljen strokovni izpit, znanje enega svetovnega jezika

Delovno razmerje pod 1., 2., in 4. se sklne za nedoločen čas s 3-mesečnim preizkusnim delom. S pripravniki pod 3. in 4. bomo delovno razmerje sklenili za določen čas. Po končani pripravniški dobi in opravljenem strokovnem izpitu, bodo lahko pripravniki sprejeti v delovno razmerje za nedoločen čas.

Prijave z življenjepisom in podatki o končani šoli ter o dosežanih zaposlitvah sprejema Carinarica Jesenice, Cesta Maršala Tita 37, 64270 Jesenice 15 dni po objavi tega oglasa.

Kandidati naj prošnjam priložijo še sledeče dokumente: - diplomu o dokončani šoli (fotokopijo), potrdilo, da niso v kazenskem postopku, potrdilo o državljanstvu in potrdilo o znanju enega svetovnega jezika.

Pred odločitvijo o izbiri bomo kandidate, ki izpolnjujejo pogoje in ki so poslali vse potrebne dokumente, testirali. O kraju in času testiranja bomo kandidate naknadno obvestili. Stroške potovanja na testiranje plačajo sami. Prijav kandidati, ki se ne bodo udeležili testiranja, ne bomo obravnavali, niti jih ne bomo obveščali o izidu razpisa.

Sprejeti kandidati bodo razporejeni v organizacijske enote na sedežu in zunaj sedeža carinarice Jesenice.

Se vam zdi, da živite varno?

**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE**

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:

- 1 Vaša varnost in prihranki so zavarovani pred inflacijo.
- 2 Vsako leto se povečujejo.
- 3 Z vašim življenjskim partnerjem si vzajemno zagotavljata varnost skupnega življenja.
- 4 Ko se vam rodi otrok, dobite dodatna sredstva za miren začetek novega življenja.
- 5 Zagotovili ste sredstva za šolanje otrok.
- 6 Starost vas ne skrbi, ker že danes veste, da boste uživali sadove razumne varčevalne odločitve.
- 7 Tudi, če bo šlo v življenju kdaj kaj narobe, boste krizo prebrodili z manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

ARCO MURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje

LOKA p. o. SKOFJA LOKA

**ŽIROVCEM
ZA KRAJEVNI PRAZNIK V BLAGOVNICI ŽIRI**

DEGUSTIRANA BO

LOKA KAVA

od 22. do 27. 10. vsak dan od 11. - 15. ure

V VSEH TRGOVINAH Z ŽIVILI UGODEN NAKUP

Izjemno ugodne cene za naslednje blago:

VINO BRENTAR KRŠKO 1 l	15,10 din stekl.	VAFEL KOCKE Koestlin 500 gr.	23,90 din/zav.
VINO Herceg Hepok 0,75 l	24,20 din stekl.	GRIČ ČAJNO PECIVO Koeslin 350 gr.	15,30 din/zav.
RUM Apis 1 l	51,40 din stekl.	PARIS čok. keksi Koestlin 500 gr.	30,90 din/zav.
SOK MARELICA Vitaminka 1 l	18,30 din stekl.	ČOKOL. MIGNON Koestlin 500 gr.	33,30 din/kos
SOK MARELICA hypa Fructal 0,7 l	15,60 din kos	BONBONI ŠUMI MIX Žito 450 g	23,30 din/zav.
SALAMA mini ljublj. Pomurka	66,80 din/kg	TOALETNI PAPIR role 10/1 uvoz	35,70 din/zav.
MARMELADA mešana 870 g.	21,90 din/kos	NOGAVICE MOŠKE ŠPORT - uvoz	20,10 din/kos
Podravka	19,70 din/kos	NOGAVICE HL. ŽENSKE GALA	12,50 din/kos
KOMPOT breskva	5,60 din/kg		
PŠENIČNA MOKA T 500 Mlino-test 2/1			

POSEBNA PONUDBA:

TV GORENJE FEIN LINE 661 9840,00

(kredit 6 mesecev, 1 obrokov polog, obresti 6%. Pri nakupu z gotovino 5% popust.)

TV lahko kupite v BLAGOVNICI ŽELEZNIKI, ŽELEZNINI MEDVODE in SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI FRANKOVO NASELJE V ŠKOFJI LOKI.

ZA NAKUP SE ZAHVALJUJEMO IN SE PRIPOROČAMO

MI SMO Z VAMI!

Zato smo tu, da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali obnovi doma.

Tu smo.

S celovito ponudbo gradbenih materialov, stavbnega pohištva, keramičnih izdelkov. Z resnično veliko izbiro blaga.

MI SMO Z VAMI V VAŠEM MESTU!

lesnina

LGM les gradbeni material

Kranj - Primskovo
tel.: 20-078 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.

Olje

**SVEŽE IN POCENI
DOBITE V NOVI DISKONTNI
PRODAJALNI PRI OLJARICI**

jedilno rafinirano rastlinsko

**Olje
CEKIN**

Trgovina ob tovarni
odprta vsak dan
od 9. - 12. ure in od 14. - 17. ure
ob sobotah
od 8. - 12. ure

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE

Mercator - KMETIJSTVO Kranj, d.o.o.

Mehanični servis Šenčur

tel.: delavnica - 064/41-263

trgovina rezervnih delov - 064/41-025

Obveščamo lastnike traktorjev in kmetijske mehanizacije, da v naši delavnici v Šenčurju **popravljamo traktorje** in drugo kmetijsko mehanizacijo.

Prodajamo rezervne dele za traktorje: Torpedo, IMT, Ursus in Univerzal ter dele za drugo kmetijsko mehanizacijo.

Prepričajte se o kvaliteti naših storitev in konkurenčnih cenah.

TRIGLAV KONFEKCIJA p. o.
KRANJ Savska c. 34, Telefon 064 25-371

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo:

- Volkswagna Caddy, letnik 1984, prevoženih 172.329 km, vozen, z izklicno ceno 52.500,00 din
- dveh prikolic ADRIA 305, letnik 1975, z izklicno ceno za vsako prikolico 7.000,00 din
- prikolice ADRIA 450, letnik 1979, z izklicno ceno 12.600,00 din

Javna licitacija bo v torek, 30. 10. 1990, ob 15. uri v prostori podjetja Triglav konfekcija Kranj, Savska c. 34 v Kranju. Ogled je možen istega dne od 14. ure dalje.

Interesenti morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene, pri blagajni podjetja.

Kupec plača kupnino takoj oz. ob prevzemu sredstva, vendar najkasneje v 7 dneh po licitaciji, sicer vplačana varščina zapade.

Morebitni prometni davek in druge morebitne stroške v zvezi s to prodajo plača kupec.

Licitacija bo potekala po sistemu "videno - kupljeno". Reklamacije po prodaji ne bodo upoštevane.

SUKNO

Tekstilno podjetje SUKNO Zapuže
Zapuže 10/a
64275 Begunje na Gorenjskem

Delavski svet Tekstilnega podjetja SUKNO Zapuže razpisuje na podlagi 51. člena Statuta naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

- VODENJE SPLOŠNO-KADROVSKEGA ODDELKA
- VODENJE PRODAJNEGA ODDELKA

K tč. 1/

- da ima strokovno izobrazbo VII. oziroma VI. stopnje pravne, organizacijske ali upravne smeri
- da ima 3 leta delovnih izkušenj na nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

K tč. 2/

- strokovna izobrazba VI. oziroma V. stopnje ekonomske ali tekstilne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj za VI. oziroma 5 let za V. stopnjo strokovne izobrazbe na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- aktivno znanje enega svetovnega jezika

Delavski svet bo izbrana kandidata imenoval za dobo 4 let. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Tekstilno podjetje SUKNO Zapuže, Zapuže 10/a, 64275 Begunje, z oznako za razpis. O rezultatih izbire bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po opravljenem postopku.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve

Razpisuje v skladu z 18. členom Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja (Ur. l. SRS, št. 21/75 in 31/84) ter Zakona o spremembah določbe zakonov, ki določajo pooblastila in naloge družbenopolitičnih organizacij, prosta dela in naloge

DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA OBČINE KRANJ

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 18. členu Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, naj v roku 15 dni po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev (življenjepis, podatki o izobrazbi in o zaposlitvah) Komisiji za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve Skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1, Kranj.

Na osnovi sklepa Gospodarskega odbora objavljajo Žičnice Vogel, Bohinj, p.o. razpis za

BLAGAJNIŠKO - ADMINISTRATIVNA DELA.

Delo je za določen čas s polnim delovnim časom ter s pričetkom konec meseca novembra 1990, (nadomeščanje začasno odsotne delavke).

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- srednja izobrazba administrativne smeri
- pasivno znanje enega od svetovnih jezikov

Vloge z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v roku osem dni od objave na naslov:

ŽIČNICE VOGEL-BOHINJ, p.o., Ukanc št. 6, Odbor za delovna razmerja, 64265 Boh. Jezero

SERVISNO PODJETJE KRANJ p.o.

Podjetje za izvajanje zaključnih obrtnih, servisnih in instalacijskih del v gradbeništvu

Komisija za MDR in DS za OD Servisnega podjetja Kranj

objavlja prosta dela in naloge

VODENJE GRADBENE DELOVNE ENOTE

Pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri
- strokovni izpit iz gradbeništvu
- izpit iz varstva pri delu
- vozniški izpit B kategorije
- najmanj tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih v gradbeni operativi
- trimesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj vložijo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Servisno podjetje Kranj, Tavčarjeva 45.

ALPETOUREMONT P.O. KRANJ

Servis osebnih vozil Labore

Servis tovornih vozil Primskovo

Sta v času, ko se nam zima bliža z velikimi koraki, pripravila za vse lastnike osebnih in tovornih vozil posebne ugodnosti:

Delo priprave vozila za zimske vozne razmere, ki obsega na osebnih avtomobilih nastavitve motorja, kontrolo in dolivanje olja, hladilne tekočine in tekočine za pranje vetrobranskega stekla, kontrolo akumulatorja, zavornega olja in svečk, zaščito ključavnice ter preventivni pregled zavor na testnih valjih, vas bo za osebna vozila stalo samo 300,00 din, za tovorna vozila pa samo 800,00 din.

Zato izkoristite ugodno priložnost in pripeljite svoje vozilo na servis.

Varno vožnjo brez okvar vam želi ALPETOUREMONT P.O., KRANJ, Mirka Vadnova 8.

SEMERNARNA PEHTA

Tomšičeva 30, Kranj (v bližini gostiln St. Majer in Šifrer)

KAJ PONUJA SEMERNARNA PEHTA ZA JESENSKO KMETIJSKO SEZONO?

Poleg obstoječega stalnega programa je PEHTA poskrbela za - najcenejše holandske čebulice vseh vrst - najcenejše holandske vrtnice (tudi modre vrtnice) - Pehta je ekskluzivni prodajalec nove sadne vrste aronije in krone - Konec oktobra PEHTA odpira novo mini drevesnico locirano prav tako na Tomšičevi ulici - 1. november - na razpolago bodo krizanteme vseh vrst po konkurenčnih cenah

Sprejemamo naročila za vse vrste aranžiranega cvetja!

KMEČKI STROJ

TRGOVINA Z NOVO IN RABLJENO KMETIJSKO MEHANIZACIJO

PO ZELO UGODNIH CENAH NUDIMO NOVO KMETIJSKO MEHANIZACIJO: TRAKTORJE ZETOR, IMT, URSUS, DEUTZ, CISTERNE CREINA, TROSILCE, KIPER PRIKOLICE, GOZDARSKO MEHANIZACIJO, VSE VRSTE RABLJENE KMETIJSKE MEHANIZACIJE (Na željo stranke prevoz organiziramo sami)

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O PESTRI PONUDBI IN KONKURENČNIH CENAH

INFORMACIJE:

FRANC GUZELJ
SV. BARBARA 23, ŠKOFJA LOKA
tel.: 064 622-575

Mercator - Kmetijstvo Kranj, d.o.o.

Ob 1. novembru izberite ali naročite aranžma v eni izmed naših cvetličarn.

Aranžma po izbiri že od 200,00 din dalje.

Cvetličarne: Zlato Polje, tel. 21-529
Pino, Stražišče, tel. 11-600
Rožmarin, Kranj, tel. 21-224
Maja, Planina, tel. 35-787

Tovarna čipk, vezenin
in konfekcije Bled p. o.
Kajuhova 1

Komisija za delovna razmerja podjetja VEZENINE Bled vabi k sodelovanju

delavce s VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri

za opravljanje zahtevnih ali vodstvenih del na področju prodaje.

Od kandidatov pričakujemo, da bodo samoiniciativni in kreativni ter da jim v primeru potrebe tudi tuj jezik ne bo delal preglavic.

Ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Vezenine Bled p. o., Kadrovsko splošni sektor, Kajuhova c. 1, 64260 Bled, lahko pa nas obiščejo tudi osebno.

Zdržena lesna industrija Tržič p.o.

Ste Marie aux Mines 9

nudi zaradi preselitve obrata tapetništva poslovne prostore in trgovino, proizvodnjo, drobno gospodarstvo in sicer:

funkcionalno stavbno zemljišče 2.849 m²
 proizvodni in pomožni prostori
 - kletna etaža (netto) 98,50 m²
 - pritličje (netto) 374,41 m²
 - nadstropje (netto) 328,33 m²
 - mansarda (netto) 41,63 m²
 - podstrešje (netto) 42,04 m² - prizidek v jeklu 183,40 m²

Vse potrebne informacije dobite na sedežu podjetja po telefonu 064/50-440 splošni sektor, 064/50-496 direktor, 064/50-469 komerciala. Ogled omenjenih poslovnih prostorov je možen vsak delovni dan od 6. do 14. ure.

Pisne ponudbe bomo sprejemali do 6. novembra 1990. Obstaja tudi možnost kreditiranja.

DREVESNICA

JANKO PORENTA

SVETI DUH 44, ŠK. LOKA

Tel.: 632-045

OBVEŠČAMO STRANKE, DA SMO PRIČELI S PRODAJO VSEH VRST SADIK SADNEGA DREVJA

- JABLANE
- HRUŠKE
- SLIVE
- ČEŠNJE
- MARELICE
- BRESKVE

MED NOVIMI SORTAMI LAHKO DOBITE TUDI STARE SORTE JABLAN.

ODPRTO VSAK DAN OD 8. - 17. URE

NEDELJA ZAPRTO

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!

KOKRA Kranj
V SODELOVANJU S
TOSAMO DOMŽALE

Akcijska prodaja izdelkov TOSAME v
VELEBLAGOVNICI GLOBUS:
- HLACKE PLENIČKE
- DAMSKI VLOŽKI
- VATA

Cene so zelo ugodne.
Pohitite z nakupom!

Petek, 26. oktobra 1990

MALI OGLASI

27-960

Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj starejši barvni TV in VIDEOREKORDER HITACHI, star eno leto. ☎ 631-849 Mojca, v ponedeljek od 10. do 12. ure 15548

TRAKTOR pasquali, italijanski, prodam. ☎ 89-046 15549

Prodaj barvni TV Gorenje. ☎ 38-464 15605

Prodaj pralni stroj Gorenje, star 8 let, malo rabljen. Demšar, Franko-vo nas. 46. Šk. Loka 15886

Prodaj starejši pralni stroj Gorenje, cel ali po delih. ☎ 36-588, po 12. uri 15892

NEMŠČINA

— 30-urni nadaljevalni tečaj ob petkih in sobotah
Inf. po tel. 622-942, Kon.

Ugodno prodaj strojne avtomate INDEX 12, INDEX 24, BECHLER fi 7, dodelovalno strojno do fi 16, čevljarji stroj stolparica, neraljiten termoakumulacijsko peč 5 KW in etažno peč kupperbusch 15 KW ter 50 butar. Škrjanc Boris, Sp. Duplje 24 15878

Ugodno prodaj dva starejša pralna stroja, Rex še uporaben, Zopass za rezervne dele. Hafner, Godešič 28, Šk. Loka, ☎ 632-930 15902

Prodaj TRAKTOR T.V. 418, star 11 let. ☎ 45-448 15904

DISKOTEKA
Dom JLA KRANJ
vsak PETEK in SOBOTO od 19. ure naprej

V PETEK, 26. 10., NASTOJAJO: PEPEL IN KRI, ROBERTO, HELENA BLAGNE IN ŠE KDO

Prodaj osebni RAČUNALNIK Schneider CPC 464 z opremo. ☎ 70-046, po 20 uri 15858

Prodaj barvni TV Iskra. ☎ 064/37-441 15864

Prodaj VIDEOREKORDER Fischer VPS, cena 800 DEM. Bukovnik, Proletarska 13, Tržič 15868

PIZZERIJAZ
POD GRADOM

TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055
stari del mesta - 200 m od cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne peči

Odperto od 10. - 22. ure
nedelja od 17. - 22. ure
PONEDELJEK ZAPRTO

Prodaj star pralni stroj OBOD. ☎ 37-597 15836

Prodaj brezhiben, malo rabljen PRALNI STROJ Gorenje za 1950,00 din. ☎ 25-726 15846

Prodaj ŠTEDILNIK kupperbusch, 43 cm. ☎ 26-964 15851

Prodaj nov dvokasetni RADIO Goldstar, cena 324 DEM. Korošec, Koprivnik 75, Boh. Bistrica 15855

Prodaj strojna avtomata INDEKS fi 12 in fi 40. Sta v obratovalnem stanju. ☎ 68-082 15876

Brezplačni študij Svetega pisma z DOPISNO SVETOPISEMSKO ŠOLO

Prijave sprejemamo na naslov
Dopisna svetopisemska šola
Poštni predal 22
61105 Ljubljana 5

GRADBENI MATERIAL

Prodaj suhe smrekove DESKE in PLOHE. Sajovic, Slap 13, Tržič 15823

Prodaj suhe smrekove DESKE (colarice) Dragočajna 12, Smednik 15825

Gradbeni les, punte in bankine, prodam. ☎ 44-570 15883

Ugodno prodaj mešano betonsko ŽELEZO in gradbene elemente. Zg. Gorje 67, Poklukar Jože 15737

Prodaj 2000 kosov zidaka BH 6. Britof 34, Kranj 15802

Prodaj suhe plohe, colarice in mešana drva. Sp. Bela 11, Pred-dvor 15806

NEMŠČINA ZA ZAČETNIKE

— 30-urni tečaj za odrasle ob sobotah in nedeljah
Inf. po tel. 622-942, Kon.

KUPIM

Kupim vseljivo hišo v okolici Kranja ali Preddvoda do 130.000 DEM. Šifra: NOVEMBER 15669

Kupim rabljena okna, vrata, suhe smrekove plohe in traktor Ferguson ali Universal, lahko v okvari. ☎ 11-737 15719

R 11 kupim. ☎ 33-798 15757

Kupim kuhinjski element, katerekoli barve in velikosti. ☎ 83-325, popoldan 15837

DAIHATSU
AVTOSERVIS
IN VLEČNA
SLUŽBA
ANTON BIZILJ
Cesta Andreja Bitenca 108
Ljubljana - Sentvid
Tel. 061/50-903

gostilna sejem

Štara cesta 25, tel. 21-890 vabi v svojo restavracijo na JEDI IZ DIVJAČINE, MORSKE JEDI IN OSTALE SPECIALITETE PO ŽELJI

VSAKO SOBOTO ŽIVA GLASBA!

Sprejemamo rezervacije za zaključene družbe, poslovna kosila, poroke do 120 oseb...

Odperto: vsak dan od 11. - 23.

sobota od 19. - 23.

nedelja od 8. - 13. ure

Prisrčno vabljeni!

Klasične in video tečaje nemščine, angleščine in italijanščine, različnih stopenj, izvajamo v manjših skupinah z veliko konverzacije. ☎ 23-983, od 14. do 18. ure 15829

IZGUBLJENO

Iščem učitelja NEMŠČINE na domu. ☎ 37-625 15652

Inštrukcij Diplomirani inženir fizike uspešno instruiira matematiko, fiziko, kemijo in računalništvo. ☎ 25-461 int. 613 dopoldne ali 27-817 popoldne 15774

LITERATURA ZA ZASEBNA PODJETJA

Izšli sta brošuri:
1. Osnove finančnega poslovanja
2. Vlaganje listin v carinskem postopku

Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem.

Informacije vsak delavnik od 10. do 15. ure po tel.: 061/571-125.

Prodaj kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov ceneje. ☎ 33-289 15843

Prodaj 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROVCEV. ☎ 74-745 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 78-249 15896

IZOBRAŽEVANJE

Iščem inštruktorja za poslovno angleščino. ☎ 33-814 15638

Kupim dobro seno. ☎ 43-180 15866
Kupimo smrekove hlode. ☎ 061/682-543 15882
Kupim smrekov gozd do 5 ha. Naslov v oglasnem oddelku. 15905

LOKALI

V najem oddam velike PROSTORE za večjo obrt, 10 km od Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 15619

LOKAL 35 kvad. m. v centru Kranja, primeren za mirno obrt ali storitve, oddam v najem. ☎ 28-937 ob delovnih dopoldne 15706

Iščem delavnico za izdelovanje poliestrskih izdelkov. V izmeri od 150 kvad. m do 200 kvad. m za dobo do 5 let na relaciji Kranj-Šk. Loka-Medvode. ☎ 65-832 15721

Dom v najem ali prodaj vpeljan trgovski LOKAL, 24 kvad. m, v Kranju (Planina) skupaj z opremo in blagom. Prevzem lokala možen takoj. Šifra: ENKRATNA PRILOŽ-NOST 15746

V starem delu Kranja oddam v najem LOKAL, 15 do 20 kvad. m. Šifra: POHITITE 15784

Oddam nočni lokal v najem. Pogoj enoletno predplačilo. Šifra: GORENJSKA 15825

MODUL
Inženiring d.o.o.
REALIZACIJA INVESTICIJ OD IDEJNEGA PROJEKTA DO KLJUČA V ROKI
INFORMACIJE 064/77-278

MOTORJI KOLESA

JAMAHA trajal 250, APN 6, TORI ugodno prodam. ☎ 52-397 15636

Prodaj AVTOMATIK A 3 ML, letnik 1987, prevoženih 3250 km. Luže 37, Senčur 15640

Prodaj AVTOMATIK, letnik 1987. ☎ 51-382 15662

Ugodno prodaj TOMOS AVTOMATIK A3 SL, star leto in pol. ☎ 23-369 15687

Prodaj MOPED APN 6 s čelado. Šenčurska 25, Voglje 15742

Prodaj ameriško gorsko kolo SPECIAL ZIET CR-MO, SHIMANO 300. ☎ 70-492 15749

Prodaj nov BT 50 S in avtomatik. ☎ 23-441 15827

Ugodno prodaj KAWASAKI Z 500, letnik 1981 in Tomos APN 6, letnik 1985. ☎ 631-704, popoldan 15845

BRAZDA KALAN Poljšica 6, Podnart

Tel. 064/70-225

PO UGODNIH CENAH

imamo na zalogi

ITALIJANSKA GORSKA KOLESA

znamke BAS
moška 18 prestav 4.500 din
ženska 21 prestav 4.980 din
moška 21 prestav 4.800 din
Se priporočamo!

OBVESTILA

Polagam, brusim, lakiram parket in polagam topli pod, tapison, itison in pluto. ☎ 622-065 14430

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese, harmonika vrata, zasteklitev balkona, naročite na ☎ 75-810! 14460

VODOVODNO INSTALACIJO na novi ali stari hiši, tudi razna popravila, vam izdelamo kvalitetno in hitro. ☎ 28-427 15647

MONTAŽA IN POPRAVILO TV ANTENI! ☎ 25-146 15674

Iščem zidarsko ekipo za gradnjo in fino frajhanje. Predoslje 110, Kranj (proti Suhli) 15738

Ob prijetnih zvokih zabavne in narodnozabavne glasbe vam bo duo »EUREKA« poskrbel za dobro razpoloženje na porokah in drugih zabavah. ☎ 45-692 15761

KOZMETIČNI ATELJE Irena Mitrovič, Begunjska 7 nudi: strokovno neto obraza, telesno masažo, depilacijo, odstranjevanje celulitisa v mesecu novembru in decembru 10 odstoten POPUSTI ☎ 23-309, od 13. do 18. ure 15863

OSTALO

Prodaj pol mlade GOVEDI. Sp. Brnik 40, Cerklje 15789

Dve distonični HARMONIKI Melodija B ES AS in C ES B, prodam. ☎ 802-154 15897

Prodaj novo JAKNO nerc, cena 15.000,00 din. ☎ 33-645 15859

Prodaj okroglo stajico. Krapež, c. 1. maja 1, Kranj 15879

PRIDELKI

Prodaj ZELJE v glavah in RDEČE KORENJE. Škofjeloška 33, Kranj.

Prodaj ZELJE v glavah, REPO za kisanje in KROMPIR, malo debelejši, za krmo. Ignacija Borštnika 5, Cerklje 15617

Prodaj KROMPIR za krmo. ☎ 49-515 15639

Prodaj ZELJE v glavah. Dolenc Gregor, Skokova 8, Kranj 15646

Prodaj drobni KROMPIR in ZELJE. Suha 4, Škofja Loka ☎ 631-309 15655

Prodaj ZELJE v glavah, Letališka 27, Voglje ☎ 49-264 15664

Prodaj KROMPIR za ozimnico igor in desire v vrečah po 30 kg. Možna dostava na dom. Prodaj tudi TELIČKO frizjiko, staro 8 tednov ali menjam za bikica simentalca. ☎ 45-353 15677

Prodaj VRTNICE - sadike, 10 vrst. Golinik 107 ☎ 46-397 15701

Prodaj drobni KROMPIR po 1,50 din kg in semenski desire po 4,00 din za kg. Lahovče 32, Cerklje

Prodaj ZELJE v glavah. Hafner, Zabnica 21, ☎ 44-679 15726

Prodaj REPO za kisanje. Šenčurska 25, Voglje 15743

Prodaj neškropljena JABOLKA voščenske, suhe smrekove PLOHE in krmilno PESO. Strahinj 65, Narklo 15778

Poceni prodaj debel KROMPIR za krmo in REPO. Kranjska c. 9, Senčur 15792

Prodaj semenski KROMPIR vesa in desire ter krmilni krompir. ☎ 70-164 15805

Krompir jaria in desire, prodam. Bogataj, Gabrška gora 11, ☎ 65-077 15815

Prodaj KORUZO v storžič (ličkanu) po 2,00 din. ☎ 74-368, Lesce na Trati 16 15869

Krmilni in jedilni krompir prodam po ugodni ceni. ☎ 631-515 15883

Prodaj krompir za krmo. Lombar, C. J. Bobnarja 7, Cerklje 15885

Prodaj krmilni krompir. Kern, Pra-protna polica 28, Cerklje. ☎ 42-443 15901

POSESTI

Prodaj večjo NJIVO, navedite cenno. Šifra: STRAŽIŠČE 15660

Prodaj GARAŽO v naselju Planina pri kotlarni. ☎ 35-732 15666

Prodaj HIŠO. Kondič Stojan, Sp. Duplje 74 15673

Izdelujemo zložljive podstrešne stopnice po zelenih merah.

Informacije po tel.: 064/26-150 ali 26-466

VIDEOREKORDER AKAI, zelo ugodno, prodam. ☎ 37-321 15681

Pralni STROJ in AVTORADIO z zvočniki ugodno prodam. Tepina, Planina 16 ☎ 37-814 15713

Prodaj dve termoakumulacijski PEČI. ☎ 35-479 15740

Prodaj mizarsko KOMBINIRKO SICAR H 210/3 operacije, namizni vrtni STROJ (do premera 13 mm) in devni PONK (železna konstrukcija, 3 m dolžine). Stara Loka 37, Škofja Loka 15751

Poceni prodaj trajnožarečo PEČ kupperbusche Sajovic, Partizanska 34, Kranj 15759

Poceni prodaj PRALNI STROJ, brezhiben in dva ALTERNATORJA za VISO 11 super E in za RENAULT 12. ☎ 622-450 15786

VSE LJUBITELJE DOBRE GLASBE IN ZABAVE OBVEŠČAMO, DA JE NA JEZERSKEM V HOTELU KAZINA

ODPRTA NOVA DISKOTEKA

»PEGAZ«

KI JE ODPRTA VSAK PETEK IN SOBOTO OD 20. DO 4. IN NEDELJO OD 20. DO 24. URE

VSI, KI STE ZA ŽUR, PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ

VABI K SODELOVANJU

ŠTUDENTE,
POGODBENE DELAVCE
IN UPOKOJENCE

ZA DELO NA DRŠALIŠČU ZA DOLOČEN ČAS

Če imate radi šport, še posebej drsalni in če vas veseli delo z mladimi, pošljite ali osebno dostavite pisno prijavo na naslov: PPC Gorenjski sejem Kranj, Stara cesta 25, in sicer do 5. 11. 1990. Na razgovor boste povabljeni v osmih dneh po poteku roka za prijavo. Zaželen je vozniški izpit B kategorije.

GUMBI
Kranj tel 24-689
Tomašičeva 38 — poleg komis trg ERIK
Lily
Odperto: 9.-12. 16.-19. sobota 9.-12.
MODNI DODATKI
Pridite pogledat!

METZ
Mercator KMETIJSTVO Kranj
nudi v svojem skladišču krompirja ŠENČUR KRMNI KROMPIR po ugodnih cenah:
2,00 din razsuto
2,50 din v vrečah
Prevzem vsak dan od 7. - 15. ure, razne sobote. Informacije po tel. 41-130.

RAZNO PRODRAM

Prodaj ročne VOZIČKE z derco. Zg. Bitnje 43 15582
 Ugodno prodaj zmrzovalno SKRINJO LTH, 380 litrsko in opremljeno otroško ZIBELKO ter 2 otroški POSTELJICI z jogijem. Britof 19 36-316 popoldne 15624
 Prodaj 18 g ZOBNEGA ZLATA. 41-878 15653
 Oddaj vrstni red za POSODO AMC. 70-747 15654
 Prodaj avstr. komb. otr. VOZIČEK, dobro ohranjen. Pustovrh, Sv. duh 73, 632-265 15671
 Prodaj kamp prikolico prirejeno za prodajo sadja ali tekstila in nov sesalec. 28-074 15682
 Prodaj bukova DRVA in Z 101 po delih. 622-715 15693
 Prodaj dva para novih nerabljenih NOŽEV za strojne škarje, dolžine 2485x75x20 mm. Šubic 65-195 15699
 Prodaj nerabljeno tovorno PRIKOLICO za osebni avto, dimenzije 130x180 cm, trojno vzmetenje in suhe smrekove DESKE 25 in 50 mm. Informacije v petek in soboto od 18. ure naprej 64-291 15704
 Ugodno prodaj novo trajnožarečo PEČ. Jernej Bajželj, Šempeterska 50, Kranj 15707
 CEVI JEKLENE 300 mm, stena 7 mm, dolžina 300 m, večji polžni REDUKTOR, razne večje VENTILE in KALUP za turističen kanu ugodno prodaj. 065-88-046 15709
 Prodaj PEČ na olje EMO 5 in 2 novi gumi SAVA 155X12. Gorenjsavska 56, Kranj 15722

FIAT
LANCIA
 WAIDMANNSDORFERSTR. 135 ČELOVEC
 Tel. 9943-463-261170
NAJVEČJI ZASTOPNIK NA KOROŠKEM VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL CENE BREZ PRIMERJAVE:
 FIAT UNO export od ... **86.000,-**
 LANCIA DEDRA export od ... **180.000,-**
NUDIMO VAM TUDI NADOM. DELE, DODATNO OPREMO IN SERVIS.

Prodaj meso od mlade krave. Porenjak 10, Cerklje 15725
 Prodaj KOLEKTORJE IMP, drsna vrata Pionir in Michelin gume 155x13. 28-961, int. 54 dopoldan
 Želo ugodno prodaj otroško POSTELJICO in VOZIČEK. Fon, Titova 2, Jesenice 15733
 DRVA za centralno z dostavo in BUTARICE poceni prodaj. 68-760 15735
 Prodaj malo rabljeno dvoosno traktorsko PRIKOLICO Tehnostroj z visokimi stranicami in cerado. Cena 4.000 DEM v dinarski protivrednosti. Aljaževa 20, Mojstrana
 Prodaj 2 KOZI, 3 OVCE, FORD cappri. 061-611-429 15750
 Ugodno prodaj PEČ za centralno Feroterm, 32 kilokalorij, BOJLER za centralno, 250 l iz kroma, prirejen za vse tri sisteme ogrevanja in avtomobilsko tovorno PRIKOLICO, nosilnosti do 450 kg. 75-111 do 15. ure 15770

mazda BELIAK - JUG
KLEINBERGER PRED KGM (COOP)
 Tel.: 9943-4242-31500
SERVIS • NADOMESTNI DELI • DODATNA OPREMA
VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL
TAKOJŠNJA DOBAVA!
UGODNE EKSPORTNE CENE PRI 121, 323, 626

Prodaj STROJ za izdelavo cementnih izdelkov, 4 modele betonski blok in dva modela TLAKOVCA ter MEŠALEC. 632-265 15765
 Prodaj KOŽO in kombiniran 80 l BOJLER in kupim suhe smrekove in borove PLOHE od 8 do 10 cm debeline. Mlinar, Sp. Bitnje 31 15781
 Prodaj 20 komadov aluminijastih SNEGOLOVCEV. 621-404 15791
 Ugodno prodaj Rogovo sobno kolo. Dolenc, Log 25, Šk. Loka, 22-593, int. 259 15801
 Prodaj suhe butare in repo za kisanje. Sp. Bela 11, Preddvor 15807
 Prodaj plinsko peč po polovični ceni ter novo vetrobransko steklo za ŠKODO 105 ali 120, 30 odstotkov ceneje. 75-595 15814

Poceni prodaj 10 kub.m suhih mešanih drv. Sp. Brnik 81, Cerklje, 42-053 15819
 Prodaj trajnožarečo lončeno peč, zelo lepo, malo rabljeno, skrinjo LTH 300 litrov, rabljeno in več delov za Z 750. Mavčiče 20 15820
 Prodaj rabljeno termoakumulacijsko peč 6 KW in rabljena garažna vrata. 23-983 15830
 Poceni prodaj trajnožarečo peč in globok otr. vozček. 23-748 15888

STAN. OPREMA

Prodaj sedežno GARNITURO za 3.000 din. Frelih, Gradnikova 85, Radovljica 15802
 Prodaj rabljen DVOSED, raztegljiv v ležišče in nove usnjene TABOREJE. 50-336 15747
 Ugodno prodaj novejšo kuhinjo (3,70m) z vgradnim štedilnikom, hladilnikom, hladilno omaro, pomivalnimi koriti in jedilni kot ter omari in ogledalo za predsobo. 78-406 15835
 Poceni prodaj rabljeno: termoakumulacijsko peč AEG 5 KW, štedilnik 2+2, peč za etažno centralno kurjavo EMO CENTRAL 15, pralni stroj. 632-332 15839
 Prodaj opremo za sobo, cena po dogovoru. 70-615 15841
 Prodaj odprt KAMIN VIESMANN (z vrati) 28000 Kal. 78-038, zvečer 15884
 Prodaj novo peč Lokaterm Planica in vgradni štedilnik 2+2 rjav. 23-209 15887
 Ugodno prodaj komplet peč za centralno kurjavo na olje (Turbo 90% izkoristek) znamke WIESMANN, kurjeno 2 sezoni. Hafnerjeva pot 15, Stražišče, 11-591

STANOVANJA

V Škofji Loki ali okolici najemem 3-sobno ali večje STANOVANJE za najmanj 2 leti. 622-101 15711
 Enosobno opremljeno STANOVANJE na Planini II., 40 kvad.m., prodaj. 23-893 15731
 Zamenjam družbeno enosobno stanovanje 45 kvad. m s telefonom, centralno, CATV in večje. Poudbe na tel. 35-329, ali 39-390 15732
 V predmestju Kranja oddamo opremljeno sobo z delno kuhinjskim. Šifra: SOBA 15763
 Skoraj novo enosobno STANOVANJE s centralnim ogrevanjem menjam za večje. Nudim nagrado! 23-229 dopoldne 15772
 Uslužbenka najame enosobno stanovanje ali garsonjero. Nudim enoletno predplačilo. Šifra: KRANJ-ŠK. LOKA 15834
 Študent najame GARSONJERO ali manjše stanovanje. 21-211
 GARSONJERO ali enosobno stanovanje na relaciji Bled - Lesce - Radovljica, najemem. 75-237, po 18 uri 15856
 Prodaj trosobno stanovanje 75 kvad. m v Medvodah s telefonom in dodatno opremo. 061/613-004 15867

VARSTVO

Iščem mlajšo upokojenko za varstvo 11 mesečnega sina. 66-105 15603
 Varstvo za eno in pol letnega fantka, v hiši v centru Radovljice, iščem. V poštev pridejo tudi mlajše osebe. 75-069 15679
 Iščem VARSTVO za dva majhna otroka, stanovanje in hrana v hiši. Orehovlje 14, Kranj 15769

VOZILA
 FORD taunus EXL, letnik 1972, generalno obnovljen, prodaj. Primožič, Triglavskva 6 a, Bled 77-588 popoldne 15596
 R 4, letnik 1981, prodaj. 36-831
 Prodaj ŠKODO 105 L, letnik november 1988, prevoženih 20.000 km za 7.000 DM. Sfiligoi, Delavska 9, Mojstrana
 Prodaj dobro ohranjen TRAFIK 8 + 1, letnik 1986. 34-839 15607
 Prodaj JUGO koral 45, bele barve, letnik november 1988, prevoženih 20.000 km. 33-193 15611
 Ugodno prodaj GOLF diesel, letnik 1983. 45-114 popoldne 15814
 Avsec, Potoče 33, Preddvor 15612

nama
Za konec tedna posebna ponudba - nekaj izdelkov po zelo znižanih cenah
To soboto nudimo naslednje blago:
 - čistilec Vidal 13,40 din
 - krpa za prah 15,60 din
 - pižama 350,00 din
 - moške spodnje hlače (3 kosi v kompletu) 105,00 din
 - cockta 1/l 9,10 din
 - jupi 1,5 litra 23,00 din
 - testenine CERES, 500 g (špageti, polži, peresniki) 7,50 din
 VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodaj JUGO 45, maj 1986, garažiran. 34-690 15614
 GOLF diesel, avgust 1984, bel, nujno prodaj. Cena 9.500 DEM. 73-258 - Dvorska vas 36, Begunje 15616
 LADO rivo 1500, letnik 1987, prodaj. Velesovska 3, Senčur 41-529 15620
 GOLF bencinar, letnik december 1980, prodaj. Baloh, Klanec 42, Komenda 15622
 FIAT 126 PGL, letnik maj 1986, 34.000 km, prodaj. Ogled popoldne. Črničev 19 a, Brezje 15626
 Prodaj osebni avto VW Jetta, letnik december 1980, cena 7.000 DEM, registriran do decembra 1991. Pirc, Blejska dobrava 136 15627
 Prodaj Z 750. Slak, Zg. Bitnje 168 (pred gasilskim domom v jami)

NOV FORD ORION

SEDAJ PRI VAŠEM CELOVŠKEM GLAVNEM - ZASTOPNIKU FORDA

Ford Sintschnig

CELOVEC, SÜDBAHNGÜRTEL (PRI GLAVNI ŽELEZNIŠKI POSTAJI); TEL.: 9943-463-32144
 ZAHTEVAJTE GOSPODA OTRABA IN KRUSCHITZA, KI GOVORITA SLOVENSKO

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

ALFA ROMEO 1,3 S, november 1985, 52.000 km, redno servisirano, garažirano in izredno lepo ohranjeno, prodaj. 631-245 15630
 Prodaj dobro ohranjeno garažirano Z 101, letnik 1976. Zasp, Stagne 27 15631
 Prodaj Z 101 ali menjam za manjši avto. 85-232 15632
 Renault 30 prodaj, letnik 1980, 51.000 km. 37-051 15642
 Prodaj FIAT 750, letnik 1983 in OPEL kadet, letnik 1969. 40-249
 Prodaj ŠKODO 105 L, letnik 1982, registrirano do septembra 1991. Hrovat, Slatna 9, Begunje na Gorenjskem. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. 15645
 ZASTAVO 750, starejši letnik, registrirana do julija 1991, prodaj za 900 DEM. 48-500 15648
 Ugodno prodaj R 4, letnik 1981. Božič Borica, Linhartov trg 3, Radovljica 15650
 Prodaj OPEL kadet, 1,6 D, letnik 1985 (nov model), odlično ohranjen, cena 17.000 DEM. 23-394
 Z 750, letnik 1978, ugodno prodaj. Benedikova 19, Stražišče 15659
 Prodaj VISO 11 RE, letnik 1986, dobro ohranjeno, garažirano. Stare M., Sr. Bitnje 36 15660
 Prodaj R 4 GTL, star 10 mesecev in DIANO, letnik 1979, vozno, neregistrirano. 69-260 dopoldne
 R 12 TS, po generalni, prodaj za 25.000 din. 21-201

ORTNER
 BELJAK / VILLACH

● TOYOTA
 ● SUBARU
 ● Lada
 ● Alfa Romeo

ZEHENTHOFSTR. 26
 TEL. 9943-4242-41310
PICCOSTRASSE 42
 TEL. 9943-4242-28494

JEEP mahindra, registriran, prodaj. 57-885 15708
 Prodaj Z 101 GT 55, letnik 1984. 38-469 15710

JUGO 45, letnik 1985, 30.000 prevoženih km, garažiran, prodaj. Bičkova 7, Kranj 11-355 15712
 Ugodno prodaj Z 850, letnik 1984, Dežman, Sp. Gorje 99 B 15716
 Prodaj JUGO 55 A, letnik 1986, 13.000 km, 621-377 15718
 Prodaj JUGO KORAL 60, star 14 mesecev z 14000 prevoženimi km, zelo ohranjen. 82-868, od 14. ure dalje 15720
 Ugodno prodaj LADO RIVO, letnik 1988, Sp. Duplje 23 15723
 Prodaj GS PALAS, letnik 1977. 632-853 15728
 Prodaj dobro ohranjen JUGO 55 A, letnik 1986, registriran do septembra 1991. Nemec, Valburga 117, Smednik 15729
 Prodaj KOMBI VW transporter, letnik 1981. 75-814 15734
 Prodaj Z 101, dobro ohranjeno, letnik 1978, registrirana do aprila. Savska c. 18, Kranj 15739
 Ugodno prodaj VW 1200, letnik 1975. 79-053 15741
 Prodaj R 4, letnik 1977, registriran do junija 1991. 801-521
 Z 750, letnik 1984, prodaj. Oprešnikova 49, Kranj 15748
 Prodaj JUGO 45, letnik 1988. 74-560 15752
 Prodaj FIAT 126 P, letnik 1979. 41-855 15753
 BMW 2002, prodaj. 48-617 popoldne 15754
 Prodaj GOLF JHD, letnik 1987. 37-285 po 10. uri 15755
 Prodaj LADO 1200, letnik 1977, Zec Zlato, Polje 3 a, Kranj 15756
 Prodaj karambolirano ZASTAVO mediteran. 41-902 15758
 Prodaj FIAT 1100, letnik 1979, registriran do junija 1991. Vodnik Ani, Trboje 80 15760
 Nujno prodaj odlično ohranjeno Z 101, letnik 1978. Šlibar, Zgoša 15, Begunje 15762
 Prodaj osebni avto SIMCA horizont GL 1300, letnik 1978, cena 32.000 din. Informacije 73-888 v petek popoldne 15764
 Prodaj R 4 GLS, letnik 1988, april. Šavs, Sr. vas 12, Senčur 15766
 Prodaj PASSAT s petimi vrati, letnik 1978, dobro ohranjen - garažiran. 38-422 od 7. do 16. ure, po 17. uri pa 28-078 15768
 Prodaj JUGO koral, letnik 1988, registriran do 17. 8. 1991. Voršič Martin, Janeza Puharja 3, Kranj. Ogled vsak dan popoldne. 15771
 Prodaj Z 850, letnik 1984. 70-225 15773
 IMV kombi 7 + 1 prodaj za 23.000 din ali zamenjam za avto iste vrednosti. 89-112 od 13. do 14. ure
 Prodaj Z 750, zelo dobro ohranjeno. Miltenovič, Valjavčeva 14, Kranj 15777
 Prodaj R 4, letnik 1989. Jakop, Podreber 14, Naklo 15779
 Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih 46.000 km, za 6.000 DEM. 36-267 15782
 Prodaj JUGO 55, letnik 1986, za 5.500 DEM. 65-076 15783
 Prodaj Z 101, letnik 1978, registrirana do 17. 7. 1991. Radončič Rafet, Zlato polje 2 b, Kranj 15787
 Z 750 z dodatno opremo, registrirana do oktobra 1991, prodaj za 15.000 din. 633-584 15793
 Prodaj GOLF, letnik 1982, dobro ohranjen. Celar, Strahinj 97, Naklo
 Prodaj PEUGEOT 104 ZL, registrirano do septembra 1991. Ogled na Prežihovi 13, Bled 15795
 Ugodno Z 101, letnik 1978. Ogled po 15. uri 15796
 Prodaj FIAT 126 P, letnik 1978, cena 11.000,00 din. 65-814
 GS 1,3 super, letnik 1980, ugodno prodaj. Avto je obnovljen, takoj nato pa nekoliko poškodovan. 57-854 15804
 Poceni prodaj rabljeno prikolico za osebni avto, levi blatnik in zadnji odbijač za D kadetta. Mirko Florjančič, Zasavska 24, Kranj
 Prodaj CITROEN AX, 11 tre, letnik 1987, lepo ohranjen. 633-542 15804
 Ugodno prodaj JUGO 55, letnik 1989. 622-912 15809
 Prodaj JUGO KORAL 55, letnik 1989. 631-031 15810
 Ugodno prodaj Z 125 PZ, starejši letnik, registriran do decembra 1990. 58-093 15811
 Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. Kalan Štefan, Gosteče 9, Šk. Loka. Ugodno prodaj Z 750, letnik 1975, registrirano do 14.8.1991 za 1200 DEM. 57-365 15816
 ZASTAVO 750, letnik 1976, ugodno prodaj. 633-312
 Prodaj JUGO KORAL 45, letnik april 1989. Zupanec Aleš, Letališka ul. 23, Voglje 15818
 Prodaj OPEL KADETT, letnik 1968. 42-069 15821

ŽELEZNA KAPLA
 VAS VABI V PONEDELJEK. 29. OKTOBRA, NA **JESENSKI SEJEM**
 Z VELIKO **TOMBOLO**
 1. NAGRADA: ATS 2000.
 V DOBROPISU IN SE DODATNIH 24 LEPIH NAGRAD

ZADRUGA MARKET
 POVEČALI SMO PRODAJNI PROSTOR IN ZNIŽALI CENE.
 NA ZALOGI 9000 RAZLIČNIH PRODUKTOV
PONUDBA MESECA:
 MILKA ČOKOLADA 300 g SAMO **ATS 19.90**

POZOR!
 NAJNOVEJŠA IN NAJBOLJŠA KURJAVA ZA LES IN LESENE ODPADKE.
 PREDSTAVLJA SE FIRMA **FRÖLING**
 PROIZVODE VAM V CELOTI NUDI ZADRUGA MARKET.
 TESTIRANO V AVSTRIJI IN NEMČIJI - TÜV - BAYERN

JESENSKO-SEJEMSKA **AKCIJA**
 OB 30-LETNICI OBSTOJA FIRME
 ELEKTRO **LUSCHNIG**
 V ŽELEZNI KAPLI
 OD 26. 10. - 29. 10. 1990 NA VSE ELEKTRIČNE PROIZVODE **10 % POPUSTA**

SPAR MARKET
 ŽIVILA • ČISTILA • OBLAČILA • ŽELEZNI PRODUKTI • VSE ZA ŠIVILJE • NOGAVICE • STEKLENI IZDELKI • ANANAS DOZA PONUDBA 1 KG SAMO **ATS 8.10**

URBAS
 V CENTRU
 MODA Z IZDELKI ZVENEČIH ZNAMK:
 MÄSER, TRIUMPH, ADIDAS, HUMANIC...

WOLL - ECKE
 BREDA SADDLŠEK, ŽELEZNA KAPLA 21, VAM NUDI **BROTHER PLETILNE IN ŠIVALNE STROJE (OVERLOCK)**
 PO UGODNIH CENAH. POUČEVANJE TUDI V SLOVENIJI

SCHMIDMAIER
 TRGOVINA Z ŽIVILI IN NAJRAZLIČNEJŠIMI POTREBŠČINAMI. V PONUDBI PRALNI PRAŠEK 4 kg. SAMO **ATS 69.90**

Prodaj VOLVO 144, letnik 1974, registriran celo leto, cena 3900 DEM. Jezerska c. 94, Kranj 15822

Prodaj SIMCO 1100, v zelo dobrem stanju, letnik 1976, registriran do 16.7.1991. ☎ 632-210 15823

Prodaj os. avto R 18, letnik 1986, prevoženih 52.000 km. Ljubno 121, Podnart 15828

Prodaj Z 126 P, letnik 1985. ☎ 46-609 15832

Prodaj LADO RIVO, letnik 1989, prevoženih 22000 km, za 80.000,00 din. Strušnik, Andrej pod Zmincem 1, Šk. Loka, ☎ 622-254, popoldan 15838

Prodaj Z 128, letnik 1988, cena 7000 DEM. ☎ 34-889 15840

ALMA - NAIL
ESTETSKO
TERAPEVTSKA
KOZMETIKA NOHTOV

Oblikovanje, podaljševanje, utrjevanje in modeliranje nohtov.

ALMA KOČNIK
VODOPIVČEVA 13
64000 KRANJ
tel.: 064/11-348

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1984, registriran do maja 1991, cena 3500 DEM. ☎ 633-531 15842

FORD SIERRA 1,6 CL, kovinsko modre barve, letnik 1988, prodaj. ☎ 77-420 15847

Prodaj Z 750, letnik 1977, vzdrževan. Primc, Reginčeva 7, Kranj

Prodaj osebni avto GOLF, letnik 1978. Jurkič, Cesta Kokrškega odreda 4, Križe 15852

Prodaj Z 750 in VARTBURG karavan. ☎ 22-615 15854

Prodaj LADO 1300 S, letnik 1985. ☎ 48-690 15870

Prodaj GOLF JX diesel, letnik 1986. Sp. Brnik 55 15873

Ugodno prodaj neregistrirano 128 P, letnik 1981. Miladič, Stritarjeva 5, Kranj 15874

Prodaj FIAT 126 P, registriran do marca 1991, letnik 1981, ugodno. ☎ 36-517 15877

Prodaj JUGO E, letnik 1986. ☎ 43-108 15880

Prodaj keramboliran KADET B, nove gume 155x12 ter veliko rezervnih delov. Mlekarska 16, Kranj 15881

ROLETARSTVO NOGRAŠEK
MIJE 13
64208 ŠENČUR
061/50-720

Cenjene stranke obveščamo, da ponovno sprejemamo naročila za rolete, žaluzije in lamelne zavese.

JUGO 45 A, letnik 1986 oktober, registriran, prodaj za 7500 DEM v dinarski protivrednosti, z dodatno opremo. ☎ 82-989 15889

Nujno prodaj Z 101, letnik 1978. Nova vas 1, Radovljica 15890

R 4 GTL, letnik 1988, zelo dobro ohranjen, prodaj. Britof 134, popoldan 15891

Prodaj VW 1200, starejši letnik. ☎ 26-616 15895

Prodaj Z 750, zelo ohranjen, letnik 1982. ☎ 73-449, Begunje 54 15900

Prodaj JUGO 45 A, letnik 7/87. ☎ 38-208, popoldne

VRTNARIJA VALJAVEC
KOVOR 70 - Tržič

Vam ob dnevu mrtvih, 1. novembra, po ugodnih cenah nudi vse vrste cvetja in cvetličnih aranžmajev.

Naročila sporočite po tel.: 57-372

ZAPOSLITVE

Podjetnikom nudimo kvalitetno knjigovodsko in finančno spremljanje poslovanja. Šifra: DIMON 15998

BIZNIS - hiter zaslužek, 10.000 DEM mesečno - delo doma - lahko ste brez izkušenj, delali boste din in dobili boste informacije. Naslov: Intermail trading, poštno leto, 63231 Grobelno 15908

Honorarno dobi DELO ženska za pomoč v obrti in gospodinjstvu (Škofja Loka). ☎ 633-861 od 13. do 16. ure 15618

Posebno za čiščenje LOKALA v Škofji Loki iščem. ☎ 26-325 15634

Iščem FRIZERKO za občasnno friziranje na domu. ☎ 23-020 15691

PIZZERIJA v bližini Kranja išče verziranega KUHARJA. Delo je honorarno, v poznih popoldanskih in večernih urah ter konec tedna. ☎ 632-928 15696

Iščem prodajalce za izdelke tujega proizvajalca. ☎ 36-266, od 18. do 20. ure 15724

Krojač z veliko prakse išče delo na domu ali redno zaposlitev. ☎ 633-418 od 15. do 17. ure 15744

Mizarji! V delo vzamem večjo količino manjših mizarjskih izdelkov. Možnost obrti in kooperacije. Šifra: MIZAR 15785

Šivanje usnjenih izdelkov sprejemam na dom. Šifra: USNJE 15788

Iščem zastopnika za področje Gorenjske s prostimi dopoldnevi in lastnim prevozom. ☎ 37-705, od 20. do 22. ure 15833

Honorarno ZAPOSIM delavko v prehranbenem kiosku. Naslov v oglasnem oddelku. 15849

Za določen čas vzamem spretno krojiljo in šiviljo. ☎ 42-190 15862

BIFE LOŠKI HRAM zaposli natakarico takoj! ☎ 621-679 15871

Zaposlimo mlajšega SKLADIŠČNIKA z izpitom za viličarje za delo v trgovini. ☎ 75-781 15894

Iščem sposobne vodnje skupin in akviziterje za uradno prodajo uvoženih kvalitetnih čistil s skladiščem v Ljubljani - dober zaslužek. ☎ 064/48-600 15903

ŽIVALI

Prodaj dobro KOZO. ☎ 633-945 15562

Prodaj TELICO frizika, staro 8 mesecev. ☎ 69-531 15600

Prodaj breji mladi KOZI. Lom 15

Prodaj TELIČKO simentalko, staro 6 tednov. Jerič, Jama 27, Mavčiče 15629

Prodaj TELICO, 6 mesecev brejo. ☎ 64-123 15633

Prodaj KRAVO simentalko, dobro mlekarico, drugič brejo v sedmem mesecu. Ogljed dopoldne. ☎ 69-023 15635

Prodaj TELICO v osmem mesecu brejosti. ☎ 66-119 15637

Ugodno prodaj dve breji OVCI solčavki in dve srnasti KOZI. ☎ 70-582 Ljubno 11 15643

Prodaj TELICO frizjiko, 7 mesecev breja. Kamna Gorica 64 ☎ 79-424 15656

Prodaj breje KRAVE po izbiri. Zadnikar Angela, Zg. Jezersko 127

Prodaj 10 dni starega BIKKA simentalka. Podbrezje 55 15665

Prodaj KRAVO po prvem teletu, frizjiko. Žemva, Zg. Gorje 28 15670

Prodaj tri TELETA težka po 100 kg in eno TELICO 250 kg. ☎ 65-099 15672

Prodaj kravo s prvim teletom ali po izbiri in kobilico, staro dve leti. Krnica 12, Zg. Gorje 15680

Prodaj več prašičev od 20 - 50 kg po ugodni ceni. Kapus, Zagoriška 16, Bled 15685

Prodaj brejo KOBILO, vajeno vseh del. ☎ 69-813 15688

Prodaj ŽREBICO staro 6 mesecev pasme norik. Arh Jože, Stara Fužina 189, Bohinj 15692

Prodaj visoko brejo KRAVO in 6 mesecev staro telico. ☎ 622-253 15698

Prodaj TELICO, težko 260 kg. Nova vas 13, Radovljica 15703

Prodaj 6 mesecev brejo TELICO simentalko. Černivec 19, Brezje ☎ 79-919 15715

Prodaj KRAVO simentalko po izbiri. Zasp, pri Mostarju 15717

Oddam mlade MUCE dobri dužini. ☎ 39-064 15730

Prodaj 1 teden starega BIKKA. Tenetiše 1, Golnik 15767

Prodaj dve KRAVI s teletom. Bodešče 11, Bled 15776

Prodaj TELICO brejo 8 mesecev. Cerin Drago, Davča 61, Železniki 15790

Prodaj KOBILO z žrebetom. Justin Dušan, Doslovče 18, Zabnica 15797

Plemensko TELICO simentalko, brejo 7 mesecev, prodaj. Aljančič, Bistrica 2, Duplje 15798

Prodaj KOBILO sposobno za vsa kmečka dela. Potoče 19, Preddvor 15799

Prodaj 10 dni starega BIKKA simentalka. Brezje pri Trziču 30, ☎ 51-959 15803

Prodaj PRAŠIČE, težke od 40 - 60 kg. Sp. Brnik 60 15812

Prodaj 10 dni staro teličko in krmilni krompir. Zabnica 57, ☎ 44-562 15817

Prodaj 1/2 krave za v skrinjo. Češnjevček 5, Cerklje 15824

Prodaj mlado OVCO. Podreča 26, Mavčiče, ☎ 40-225 15844

Prodaj visoko brejo KRAVO simentalko ali zamenjam za jalovo telico. Dolinšek, Perovo 12, Kamnik 15850

Prodaj kraške OVČARJE z rodovnikom. Starič Stane, Predoslje 4, Kranj 15861

Prodaj KRAVO v 8. mesecu brejosti. Dobovšek Anton, Sidraž 6, Cerklje 15865

V bližini Bleda prodaj TELICO, staro 18 mesecev. ☎ 061/654-305

Prodaj 4 leta staro KRAVO s teletom. Bled, Prašernova 56 15875

Prodaj mlado kravo za zakol. Kozjek, Savska 47, Ribno Bled

Prodaj kravo simentalko, 8 mesecev brejo. Peračica 4, Brezje

Prodaj TELETA starega 14 dni. Sr. vas 41, Šenčur 15906

POGREBNE STORITVE

Nova vas 17
64240 Radovljica
tel: 064/73-365
(Jože Kristan, dipl.org.dela)

- krste, žare, žarne niše
- prevozi pokojnikov in žar
- urejanje dokumentov (matični urad, povrnitev pogrebne...)
- humanitarne akcije namesto vencev na grob
- osmrtnice, zahvale
- prodaja žalnih sveč
- elektronske sveče
- prodaja peska za grobove

OSMRTNICA

V 57. letu starosti je došla naša ljuba žena, mami, mama, sestra, teta, sestrična in svakinja

MARIJA WEITHAUSER
roj. Bitenc

Od nje se bomo poslovili v soboto, 27. oktobra 1990, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

Žaljujoči: mož Vinko, hčerka Mojca in sin Ljubo z družinama, sestra, brat in ostalo sorodstvo

Kranj, Javornik, Huje, Avstrija, 25. oktobra 1990

V SPOMIN

25. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

MARJAN GROS
s Planine
Vsi njegovi

Tiho, kakor je živela, brez slovesa je odšla. Leto dni že v grobu spi, a med nami še živi.

V SPOMIN

27. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena in mama

JOŽICA OSREDKAR

Vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu iskrena hvala.

Vsi njeni
Štutna, 27. oktobra 1990

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar veže nas. So vezi močnejše. Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (Mila Kacičeva)

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ALBINE ŠILAR
iz Zg. Bitenj

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dr. Bajžlju za njegovo večletno zdravljenje, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem Zupan za zapete žalostinke. Hvala tudi vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezn.

Žaljujoči vsi njeni
Zg. Bitnje, 21. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega ata

JANEZA ČESNIKA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izraze sožalja in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Terčonu in dr. Bajžlju za njegovo zdravljenje, dr. Demšarjevi pa za hitro intervencijsko pomoč. Zahvaljujemo se g. župniku za lepe poslovilne besede, pevskemu zboru DPD Svoboda Stražišče in moškemu zboru Šmartin za zapete žalostinke ter vsem govornikom za poslovilni govor. Vsem hvala.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V nedeljo, 14. oktobra 1990, smo se z veliko žalostjo v srcih poslovili od naše ljubljene žene, mame in stare mame

MARIJE BRANKOVIČ
iz Zg. Brnika

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in z nami sočustvovali, vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, Iskra ERO - Kiberetika - Dubravateks za izrečena sožalja, podarjeno cvetje. Hvala tudi nevrološkemu oddelku za zadnjo požitvalno pomoč. Zahvaljujemo se duhovnikom za lep pogrebni obred, pevcem ter še enkrat hvala vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni poslednji poti.

ŽALUJOČI VSI NJENI

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

ALOJZA ZUPANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali cvetje, izrekli poslovilne besede in zapeli žalostinke. Zahvala vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo SGP Gradbinec Kranj in KS Duplje.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči in mnogo prerani izgubi naše ljube

ALBINE ČUDEN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli pisno ali ustno sožalje, darovali cvetje ali nam kakoli drugače pomagali. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem iz Psihiatrične bolnišnice Begunje, dr. Rojčevi, g. župniku, vaščanom novega naselja Breznica in vsem, ki ste s tako globokim razumevanjem in sočutjem znali prisluhniti bridkosti, tišini in boleči praznini, ki je nastala v naši družini.

Mož Slavko s sinovoma v imenu staršev, sestre in vsega sorodstva

Breznica, 17. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi dragega sina, brata, strica, vnuka in nečaka

KARLA GLOBOČNIKA
Hrastje 177

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom, znancem, GD, OGZ in sodelavcem za izrečeno ustno in pisno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zvonarjem in gospodu župniku za lepo opravljen pogreb. Vsem še enkrat hvala.

Žaljujoči vsi njegovi
Hrastje, 15. oktobra 1990

Z zbora članov ZKS-SDP Tržič

SDP naj bo aktivna, a tudi prijetna stranka

Tržič, 22. oktobra - V ponedeljek so se v Tržiču po dolgem času spet sestali člani ZKS-SDP. Gost večera je bil Franci Pivec, član predsedstva CK ZKS - SDP. Tržiški prenovitelji se ogrevajo za tri večje krajevne organizacije svoje stranke, osnovnih organizacij po delovnih kolektivih pa ne bo več.

Zbor je bil sklican predvsem zaradi priprav na kongres ZKS-SDP, ki bo jutri v Novi Gorici. Franci Pivec je na kratko orisal zgodovinsko pot KPS, njene temne in svetle točke. Čeprav je danes stranka SDP v nemilosti, je vendarle kar dosti prednosti, ki njenim članom vendarle lahko dajejo upanje na boljše čase v naši in evropski družbi. Predvsem gre tu za neizpodbitno dejstvo, da je v osvobodilnem boju prav komunistična stranka odigrala svojo odločilno vlogo in da današnja Evropa stoji na temeljih antifazišizma. Antifazišistična soli-

darnost je danes v Evropi močna in živa. Za prihodnje leto, ob 50-letnici nemške zasedbe Evrope, je napovedana po vsej Evropi vrsta srečanj antifazišistov, da se javno zavrnejo vsa podtikanja in mednarodno podčrta tisto, kar je neizpodbitno.

Kongres v Novi Gorici bo zarisal nove smernice dela stranke SDP. Pomenil bo tudi pot h kadrovske strnitve stranke.

Močan osip je razredil tudi tržiške vrste nekdanjih komunistov in zdaj bodo naredili nov popis z anketnim vprašal-

nikom, na katerem področju bi član SDP v prihodnje hotel delati. Osnovnih organizacij ne bo več; v Tržiču se ogrevajo, da bi stranka SDP imela tri večje krajevne organizacije. V delovne skupine bodo sprejemali tudi nečlane; sploh naj bi bila prenoviteljska stranka bolj elastična in bi delovala po interesnih dejavnostih. V ekspanziji in agresivnosti drugih strank je postala SDP nekako potegnena vase, premalo agresivna, je bilo med tržiškimi člani v ponedeljek slišati očitke. Potrjevati se bo morala z delom, z dogodki, s pobudami. Več naj bi bilo v stranki tudi družabnega življenja, da bo SDP ne le strogo politična, temveč tudi prijetna organizacija, ki bo privabljala mlade. ● D. Dolenc

6. seja jeseniških prenoviteljev

Po koncu prenove približno 600 članov

Jesenice, 24. oktobra - Šesta seja občinske konference ZKS - SDP je bila ob precej slabih udeležbi komajda sklepčna. Prenovitelji so tokrat obravnavali informacijo o poteku prenove stranke, seznanili pa so se tudi z novim statutom, deklaracijo in ostalimi kongresnimi dokumenti. Odločali so se tudi o izbiri imena stranke. Po njihovem naj bi se imenovala Stranka demokratične levice Slovenije.

Prenova stranke na Jesenicah še ni končana, po začetnih zapletih v poletnih mesecih pa je od septembra dalje v polnem teku. Do sedaj so zbrali nekaj nad 360 pristopnih izjav, članarino pa redno plačuje 540 članov. Do konca prenove naj bi na Jesenicah imeli okrog 600 članov. V osnovnih organizacijah so razprave o kongresnih dokumentih naletele na zelo različne odmeve, saj so ponekod osnovne organizacije že pred volitvami razpadle, drugod pa je bil odziv dokaj dober. Sta-

rostna struktura članov je dokaj neugodna, saj prevladujejo starejši. V pripravi je že ustanovitev Zelene frakcije in Zenske frakcije. Na seji so sprejeli sklep, da mora biti prenova končana do programsko volilne konference, ki bo konec novembra ali v začetku decembra.

Pri obravnavi kongresnih dokumentov so ugotovili, da so bili v osnovnih organizacijah posredovani zelo različno, ter da je bil glavni delež razprav namenjen političnim razmeram v občini,

republikli in državi. Glede statuta stranke je bilo sicer slišati nekatere pripombe, v glavnem pa je bil deležen velike podpore, glede Deklaracije o socialnodemokratski prenovi Slovenije pa ni bilo pripomb.

Na seji so se člani občinske konference dogovorili, kakšno novo ime stranke bodo zastopali na kongresu. Poleg več kot dvajset različnih imen, so bili v nekaterih osnovnih organizacijah deležni tudi očitkov, da se preveč posvečajo izbiri imena, premalo pa delu in programu stranke. Na koncu je prevladalo mnenje, naj se stranka imenuje Demokratična levica Slovenije, saj so menili, da je bilo ime Stranka demokratične prenove aktualno samo v predvolilnem obdobju. M. G.

Nerealna knjižna vrednost

Alplesova toplarna samostojno podjetje

Škofja Loka, 22. oktobra - Občinski izvršni svet naj bi v imenu lastnikov 86 družbenih in 160 lastniških stanovanj Na Kresu v Železnikih podpisal pogodbo o ustanovitvi družbenega podjetja za proizvodnjo in distribucijo toplotne energije Toplarna Železniki kot družbe z omejeno odgovornostjo.

Ustanoviteljski delež občine kot naslednice samoupravne stanovanjske skupnosti znaša dobrih dvanajst odstotkov (po uveljavljeni novi zakonodaji v stanovanjskem gospodarstvu bo delež predvidoma prešel na skupnost lastnikov stanovanj), delež Alplesa blizu 39 odstotkov, Iskre dobrih sedemnajst, Nika nekaj več kot šestnajst odstotkov, medtem ko so deleži ostalih soustanoviteljev novega podjetja, po katerih se bo meril tudi vpliv pri upravljanju podjetja, nižji: osnovna šola in krajevna skupnost imata vsaka po nekaj več kot šest odstot-

kov, Čevljarna Ratitovec in ABC Loka po dober odstotek, manj kot odstotek pa še Tehnica, PTT Kranj, Kmetijska zadruga, Kino Sora in Miha Kemperle. Tovarna Alples, pod katere streho deluje toplarna, se je ob reorganizaciji odločila za izločitev toplarne, ki ji očitno ne prinaša dobička, razen tega pa jo čaka še dokaj zahtevna in draga tehnološko-ekološka sanacija, ki bo tako padla na pleče novega podjetja. Znano je namreč, da je bilo ogrevanje iz Alplesove toplarne vsa leta najcenejše v občini. Po podatkih iz oktobra je sta-

lo 4,27 dinarja za kvadratni meter, medtem ko so ga v Gorenji vasi, denimo, plačali po 5,59 dinarja in na Racovniku (zdravstveni dom) celo po 9,42 dinarja. Ko bo toplarna prešla v samostojno podjetje (novega zakona o komunalni dejavnosti še ni, najbrž pa bo postala javno podjetje), ogrevanje najbrž ne bo več tako poceni, saj za njo ne bo več stal "dobri striček" Alples.

Škofjeloški izvršni svet se je s predlogom ustanoviteljske pogodbe za podjetje Toplarna, ki jo bo vodil Samo Primožič, strinjati, zahteval pa je, da se njeno premoženje realno ovrednoti. Po knjižni vrednosti namreč znaša vrednost osnovnih in obratnih sredstev le dobrih 12,7 milijona dinarjev. ● H. Jelovec

Najprijetnejše planinsko domovanje

V visokogorju Prehodavci

Ljubljana, 20. oktobra - Upravni odbor Planinske zveze Slovenije je med današnjo 3. sejo ocenil letošnjo planinsko sezono. Med drugim se je seznanil tudi z rezultati akcije "Iščemo najprijetnejše planinsko domovanje", ki so jo zaključili pred slabim mesecem.

Akcija se je začela z objavo seznama planinskih postojank 1. julija letos v Nedeljškem dnevniku, kjer so do sredine septembra predstavili več koč in objavili kupone za glasovanje o njihovi priljubljenosti. Skupno so zbrali 678 glasov, ki so jih obiskovalci dodelili postojankam, razvrščenim v tri skupine po kriteriju dostopnosti.

Med visokogorskimi kočami je največ glasov dobila Zasavska koča na Prehodavcih, tesno za njo pa sta se uvrstila Triglavski dom

na Kredarici in Češka koča na Spodnjih Ravneh. Med sredogorskimi postojankami so prva tri mesta zasedli Poštarski dom na Vrščicu, Mozirska koča na Golteh in Dom na Menini planini, med lahko dostopnimi postojankami pa Dom planincev v Logarski dolini, Tičarjev dom na Vrščicu in Koča Vrh nad Rovtami.

Negativnih ocen postojank je bilo presenetljivo malo. Planince najbolj moti gostilniško vzdušje v kočah in nečistoča v okolici. Da bi odpravili tudi take pomanjkljivosti, v Planinski zvezi Slovenije nameravajo ocenjevanje postojank v prihodnjem letu še razširiti med večji krog planincev. Z akcijo bodo skušali tudi preusmeriti preštevilene obiskovalce iz osrednjih Julijcev v prijetne postojanke v drugih delih Alp in izven visokogorja. ● S. Saje

Še vedno neizkoriščene priložnosti

Kranj, oktobra - Zadnji sejem stanovanjske opreme je bil dokaj uspešen, saj je pritegnil okrog 30.000 obiskovalcev. Kvaliteto je dalo podjetništvo, svoj prostor je imela tudi kultura, premalo pa je ta sejem izkoristila kranjska industrija.

"Zadnji sejem ocenjujemo kot zelo uspešen," je povedal Franci Ekar, direktor PPC Gorenjski sejem Kranj, "ker prav ta je vedno sredi gospodarskih stresov. Prodali smo skoraj 11.000 vstopnic - prejšnja leta le 2 do 3.000 - brezplačno, na gobarsko razstavo, pa je prišlo toliko učencev osnovnih in srednjih šol, vojakov JLA in

drugih, da je bilo vsega blizu 30.000 obiskovalcev.

Z uspešnostjo sejma so se pohvalili tudi razstavljalci; če bi se bolje pripravili, predhodno z opozorili na popuste, bi se bolje iztržili. Predstavilo se je veliko število lesnih proizvajalcev, na vsakem koraku je bilo čutili nove kakovosti. Žal pa ni bilo tu kranjske industrije, ki se otepa z največjimi problemi: Tekstilindusa, Iskre. Iskra Ero je odlično prodajal, prav tako blejske Vezenine, kar potrjuje, da zanimanje ljudi je, le ponuditi je treba. In vse naj bo na prodaj. Samo kazati blago, je za podjetje materialna škoda. Prostor enako stane.

Posebno vabljeni so bili razstavljeni avtomobili; prvič so se obiskovalci tu srečali s svetovno kvaliteto in izbiro dragih avtomobilov.

Sklenili smo, da bo vsak sejem prikazal tudi del kulture gorenjskega, slovenskega pa tudi širšega prostora. Tokrat smo brezplačno dali prostor ra-

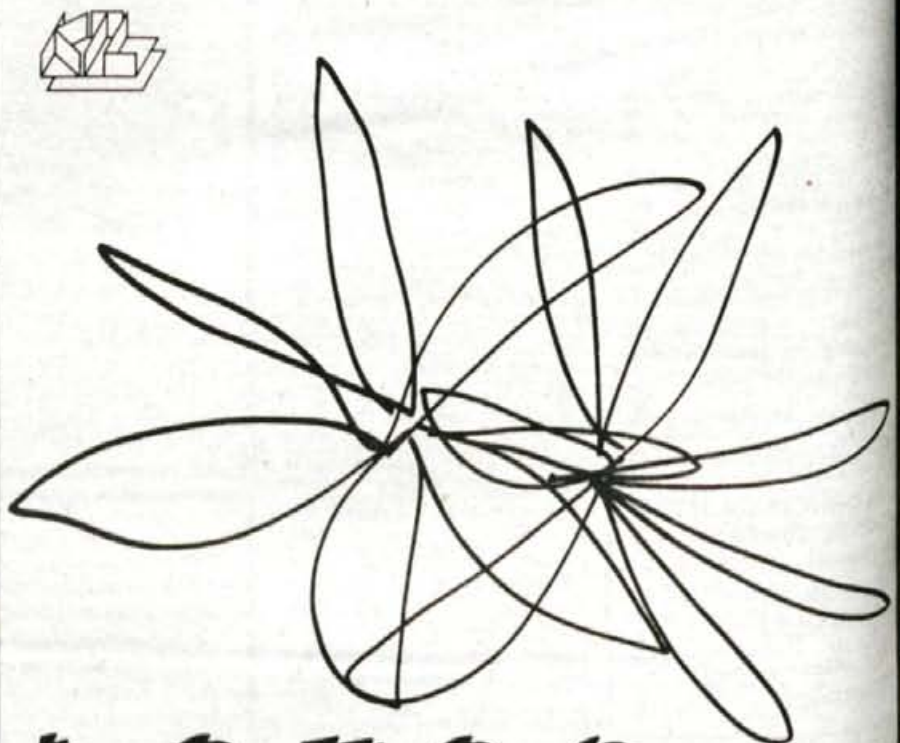
dovljiškemu RADOSU za razstavo slik slovenskih slikarjev. Gorenjski muzej je pripravil odlično razstavo pod naslovom "Sestavine ljudskega stavbarstva na Gorenjskem", ki je zagotovilo nekakšen izziv mladim arhitektom. Z njimi so nologi želeli opozoriti na oblikovne vrednote posameznih stavbin na zunanjsčinah gorenjske kmečke hiše. Izredno lep primerke stare gorenjske kmečke arhitekture so pokazali. Tudi tji pa je bil ljubljanski DOMUS, ki je prikazal kulturno ureditev domačega vrta.

Skratka, jesenski sejem uspel. Še vedno pa je najti re napake. V celem svetu se izgrajuje gospodarstvo, naše zaostaja tudi zato, ker ne izkoristimo izredne priložnosti, bi se na sejmju približali kupcu. Ni se še zgodilo, pove Franci Ekar, da bi kakšna delovna organizacija sejem izkoristila. Anketo, da bi iz prve roke iziskali tako pobud, idej, novih motivov. Vendar je prepričan, da se bo vse skupaj spremenilo, ker se mora, če hočemo v ropo. ● D. Dolenc

Popravek

V torkovi številki smo v zapisu o cenah v avtošolah zapisali, da je v avtošoli Jure v Tržiču cena tečaja med zasebniki najvišja - 400 din. Vodstvo šole nas je obvestilo, da je pri posredovanju informacije prišlo do nesporazuma. Omenjeni znesek poleg cene tečaja vključuje tudi izposojevalnino za knjigo cestnoprometnih predpisov.

Industrijska prodajalna KTL, Lepenka, p.o., Tržič, Tel: 064/50 044

LOTOS

toaletni program LOTOS
biro program HERMES
izdelki iz lepenke
izdelki iz papirja
izdelki iz kartona

NOVO NA DETELJICI V TRŽIČU

Se je KS Gorenja vas res zainvestirala?

Telefoni do konca leta

Gorenja vas, 25. oktobra - Po objavi v torku v Gorenjskem glasu, da se je KS Gorenja vas zainvestirala in da je za telefonski kabel do Hotavelj zmanjkalo denarja, so nas poklicali iz krajevne skupnosti in odločno povedali, da informacija ni točna in je dvoumna.

Naročniki s Hotavelj, ki so prav tako kot vsi ostali (pred mesecem, dvema vključeni na območju Gorenje vasi), do konca septembra letos poravnali dodatno obveznost (še 500 DEM) na podlagi aneksa številka 2 k osnovni pogodbi izpred dveh let, morajo (tako piše v aneksu) dobiti telefon do konca leta. Res je, da vsi stroški za dokončanje investicije še niso pokriti, vendar na podlagi ustaljenega in dogovorjenega načina financiranja gradnje telefonije v škofjeloški občini do zdaj, ugotovljajo v krajevni skupnosti, da so naročniki in krajevna skupnost svojo (finančno) obveznost poravnali.

Sicer pa je podatek, da manjka še 600 tisoč dinarjev, le groba ocena, ki jo je bilo treba predložiti za razpravo v izvršnem svetu. Vendar takrat na primer še ni bil znan izvajalec. Najugodnejši tudi ta trenutek še ni izbran, vendar pa v krajevni skupnosti skupaj s strokovno službo PTT vztrajajo, da se akcija konča do roka in s čim manjšimi stroški. Tako na primer potrebni 250-parni kabel do Hotavelj že imajo. Koliko denarja bo še treba za dokončanje izgradnje in vključitev naročnikov s Hotavelj, pa bo točno znano v nekaj dneh. Vsekakor pa manjkajoči znesek (kakršen že pač bo) ne gre razlagati, da se je krajevna skupnost zainvestirala; že zaradi dosedanjega ustaljenega načina financiranja gradnje telefonije v občini ne.

Takšno je torej sporočilo iz krajevne skupnosti. Obširnejši zapis bomo objavili v prihodnji ali naslednji številki Gorenjskega glasa. ● A. Z.